

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 180

Tulliniemen linnustonsuojelu- alueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma

Översättning: Mikael Nordström.

Kansikuva: Tulliniemen rantaa. Kuva: Anne Muuri / Metsähallitus.

© Metsähallitus, Vantaa, 2022

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-377-045-4 (pdf)

Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisuaika	30.3.2022
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	28.8.2020
Luottamuksellisuus	Julkinen	Asianumero	MH 5165/2020
Suojelualuetyyppi/Suojeluohjelma	Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Tulliniemen linnustonsuojelualue, Bengtsårin lehto		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Tulliniemen linnustonsuojelualue (FI0100006), Bengtsårin lehto (FI0100008)		
Tekijä(t)	Metsähallitus		
Julkaisun nimi	Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma		

Tiivistelmä

Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa kaksi Natura 2000 -aluetta Länsi-Uudellamaalla: Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on sovittaa yhteen suunnittelualueiden eri maankäyttömuodot siten, että luontoarvot säilyvät.

Tulliniemen linnustonsuojelualueella sijaitsee kaksi luonnonsuojelualueita: Tulliniemen luonnonsuojelualue sekä Uddskatanin luonnonsuojelualue. Tämän lisäksi alueeseen kuuluu laaja saaristoalue, joka sisältyy Natura 2000 -verkostoon mutta ei kuulu perustettuihin luonnonsuojelualueisiin. Tulliniemen alueen suojeluarvot liittyvät pesivään ja muutolla levähtävään linnustoon, arvokkaihin luontotyyppeihin (mm. erilaiset dyynit), suureen määrään uhanalaisia lajeja sekä erityisen arvokkaaseen kulttuuriperintöön. Tulliniemen osalta hoito- ja käyttösuunnitelma esittää mm. luonnonhoitotoimenpiteitä, kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden suojelua ja hoitoa sekä kävijöiden ohjaamista ja retkeilypalveluiden kehittämistä.

Bengtsårin lehto on erityisen tärkeä jalopuulehtojensa takia. Hoito- ja käyttösuunnitelma esittää erilaisia luonnonhoitotoimenpiteitä (mm. lehtojen hoitoa ja niittyjen hoitoa).

Hoito- ja käyttösuunnitelma on koostettu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen. Metsähallituksen suunnittelujärjestelmän mukaisesti hoito- ja käyttösuunnitelma on yleistason suunnitelma. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa, joihin hoito- ja käyttösuunnitelmassa viitataan.

Avainsanat	hoito- ja käyttösuunnitelmat		
Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 180		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkojulkaisu)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-045-4		
Sivumäärä	132 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	30.3.2022
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	28.8.2020
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 5165/2020
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	Natura 2000-område		
Områdets namn	Tulluddens fågelskyddsområde, lunden på Bengtsår		
Natura 2000-områdets namn och kod	Tulluddens fågelskyddsområde (FI0100006), lunden på Bengtsår (FI0100008)		
Författare	Forststyrelsen		
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Tulluddens fågelskyddsområde och lunden på Bengtsår		

Sammandrag

Denna skötsel- och användningsplan täcker två Natura 2000-områden i Västra Nyland: Tulluddens fågelskyddsområde och lunden på Bengtsår. Skötsel- och användningsplanens målsättning är att sammanfoga planeringsområdets olika markanvändningstyper på så sätt att naturvärdena tryggas.

På Tulluddens fågelskyddsområde ligger två naturskyddsområden: Tulluddens naturskyddsområde och Uddskatans naturskyddsområde. Förutom dessa hör ett omfattande skärgårdsområde till Natura 2000-nätverket, men det hör inte till grundade naturskyddsområden. Tulluddens skyddsvärden är häckande och under flyttning rastande fåglar, värdefulla naturtyper (bl.a. olika dyner), ett stort antal utrotningshotade arter samt särskilt värdefullt kulturarv. Tulluddens skötsel- och användningsplan presenterar bl.a. naturvårdsåtgärder, skydd av kulturarvs- och arkeologiska objekt, samt kanalisering av besökare och utveckling av rekreationsservicen.

Lunden på Bengtsår är särskilt betydelsefull p.g.a. sina ädellövträdslundar. Skötsel- och användningsplanen presenterar olika naturvårdsåtgärder (bl.a. skötsel av lundar och ängar).

Skötsel- och användningsplanen har sammanfattats genom deltagande planeringsmetoder. I enlighet med Forststyrelsens planeringssystem är skötsel- och användningsplanen en plan på allmän nivå. Detaljerad planering sker i åtgärdsplanerna, vilka skötsel- och användningsplanen hänvisar till.

Nyckelord	skötsel- och användningsplan		
Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 180		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-045-4		
Sidantal	132 s.	Språk	Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster		

Sisällys

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS	15
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	15
2 Perustamistarkoitus	21
3 Osallistaminen	22
4 Vesistöt ja merialueet	24
5 Geologia	26
6A Natura 2000 -luontotyytit	28
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU)	32
7 Lajisto	35
8 Kulttuuriperintö	36
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	38
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	41
10 Erätalous: nykytila	42
11 Tutkimus	44
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	45
KESKEISET ARVOT JA UHAT	47
14 Uhka-analyysi	48
TAVOITTEENASETELU	52
15 Uhkatekijöiden torjuminen	52
16 Kehittämismahdollisuudet	55
17 Visio	56
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	57
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	59
18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	60
TOTEUTUS	63
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	63
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	67
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	69
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	70
22 Erätalouden toimenpiteet	74
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	77
24 Hallinto	80
25 Rakennuskanta	82
26 Resurssit	83
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	85
27 Ympäristövaikutusten arviointi	85
SEURANTA	90
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta	90
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	92
LÄHTEET	94
LIITTEET	96
Liite 1. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto	97
Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta	102
Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit	103
Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit	106
Liite 5. Lausuntokooste	114
Liite 6. Kartta Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimistä	125
Liite 7. Hauensuolen muinaisjäännösalueen sopimus	126
Liite 8. Veneväylät, suojelualueet ja muinaisjäännösrekisterissä olevat kohteet Tulliniemen linnustonsuojelualueella	130
Liite 9. Päivitetty vyöhykealuejako	131
Liite 10. Vahvistuskirje	132

YHTEENVETO

Suunnittelualan nimi, sijainti ja pinta-ala

Tulliniemen linnustonsuojelualue ja Bengtsårin lehto Natura 2000 -alueet Hangon kaupungissa, Uudellamaalla

I Nykytilan kuvaus

Suunnittelualan yleiskuvaus

Suunnitteluala kattaa kaksi Natura 2000 -aluetta Hangon kaupungin alueella.

Tulliniemen linnustonsuojeluala (pinta-ala 2 566 ha)

Tulliniemen linnustonsuojeluaueeseen kuuluu kaksi luonnonsuojelualuetta: Uddskatanin luonnonsuojeluala (perustettu vuonna 1989, pinta-ala 32 ha) ja Tulliniemen luonnonsuojeluala (perustettu vuonna 1933, pinta-ala 2 240 ha). Natura 2000 -alueen länsiosassa ainoastaan luodot ja saaret kuuluvat Natura 2000 -alueeseen eikä siitä Natura 2000 -toteutuksen yhteydessä ole tarvetta muodostaa luonnonsuojelualuetta. Hangon kaupunki omistaa alueesta 1 948 ha ja Metsähallitus 622 ha.

Perustamistarkoitus

Tulliniemen luonnonsuojeluala on perustettu lääninhallituksen päätöksellä vuonna 1933. Aloitteen rauhoittamiseksi tekivät hankolaiset kalastajat ja sen tavoitteena oli suojella linnustoa sekä riistaa. Alueen rauhoitusmääräyksiä ja rajoja on sittemmin muutettu useaan otteeseen vuosien aikana (1939, 1956, 1969, 1990, 1992 ja 2000). Uddskatanin luonnonsuojeluala perustettiin asetuksella vuonna 1989 (1300/1989). Alue sijaitsee kokonaisuudessaan Hankoniemen mantereella. Sen perustamistarkoitus on Suomenlahden rannikon ja Salpausselkien yhdessä muovaaman luonnon sekä siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen suojeleminen sekä ympäristöntutkimuksen ja luonnonharrastuksen edistäminen. Näiden luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden lisäksi alueeseen liittyy Hangon kaupungin hallinnassa oleva saaristo, maapinta-alaltaan noin 220 ha, nykyisen suojelualan länsipuolelta aina maakuntarajaan saakka. Saaret on maakuntakaavassa osoitettu virkistysalueiksi ja ovat Hangon kaupungin virkistysalueita. Alue ilmoitettiin Natura 2000 -verkostoon valtioneuvoston päätöksellä 20.8.1998. Alue kuuluu myös Hangon kansalliseen kaupunkipuistoon, HELCOM:in Itämeren tärkeisiin merialueisiin (BSPA), Ramsar-verkostoon sekä kansainvälisesti tärkeisiin lintualueisiin (IBA). Alueella sijaitsee myös kaksi valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristökohdetta.

Vesistöt

Tulliniemen linnustonsuojeluala sijaitsee Suomenlahden suulla, kuitenkin niin että valtaosa alueesta luetaan Saaristomereen. Merialueen pintavesien ekologinen tila on arvioitu tyydyttäväksi.

Geologia

Salpausselän vaikutuksen takia maaperä on laajasti hiekkaperäinen. Uddskatan ja varsinainen Tulliniemi sen sijaan ovat kalliisia, kuten enemmistö alueen saarista ja luodoista. Tulliniemen kaupungin puoleinen osa on tärkein erilaisten dyynityyppien edustaja, jossa esiintyy dyynisukkession eri vaiheita valkeista dyyneistä ja harmaista dyyneistä / alkiovaiheen dyyneistä metsäisiin dyyneihin. Harjumuodostumat jatkuvat vedenalaisina särkinä ja riuttoina. Karuhkosta yleisilmeestä huolimatta lehtomaata löytyy alavilta paikoilta kuten kallioiden välisistä laaksoista ja moreenipainanteista, joihin on kertynyt meren tuomaa levää sekä hienoaineksisia maalajitteita.

Natura 2000 -luontotyytit

Suunnittelualueella on Metsähallituksen luontoinventoinneissa löydetty 19 erilaista Natura 2000 -luontotyyppiä. Tämän lisäksi alueella on myös muita luontotyyppisiä, mm. vedenalaisia hiekkasärkkiä ja riuttoja. Merkittävimmät luontotyytit ovat valtakunnallisesti uhanalaisiksi luokitellut erilaiset dyynit (yhteensä 15,2 ha) sekä pinta-alaltaan suurimmat tyytit, silikaattikalliot (33,8 ha) ja kasvipeitteiset merenrantakalliot (49,7 ha). Kaiken kaikkiaan alueella on monipuolisesti erialaisia luontotyyppisiä, erilaisista niityistä lehtoihin.

Lajit

Tulliniemen linnustonsuojelualueen lajistolliset arvot ovat huomattavat. Pesivien ja muuttavien lintujen kannalta alue on kansainvälisestikin arvokas. Natura 2000 -alueelta tunnetaan 52 säännöllisesti esiintyvää uhanalaista sekä 27 silmälläpidettävää eläin- ja kasvilajia. Lintudirektiivin liitteen I lajeja mainitaan alueen Natura-tietolomakkeella 8 ja lintudirektiivin tarkoittamia säännöllisesti esiintyviä muuttolin-
tulajeja 18. Tämän lisäksi alueella tavataan säännöllisesti 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lajia. Alueella tavataan myös useita eri lepakkolajeja (luontodirektiivin liite IV). Lajistossa esiintyy saaristo- ja mereisiä lajeja sekä avointen ympäristöjen lajeja. Sijaintinsa takia alueella on myös huomattavan paljon eteläisiä lajeja sekä Suomen oloissa satunnaisia vieraita. Suomen mantereen eteläisimpänä niemellä alue on erittäin tärkeä läpimuuttaville linnuille, etenkin syksyisin.

Kulttuuriperintö

Alueen kulttuuriperintö on huomattava. Tunnetuin kohde on Hauensuolen kalliopiirrosalue. Piirroksia on tehty, kun merimiehet ovat odottaneet Hangon tullilla tai parempia tuulia. Suurin osa piirroksista on 1500–1600-luvuilta. Toinen merkittävä kohde on Neuvostoliiton miehityksen aikana 1940–1941 rakennettu 29. rannikkopatteriston linnake Uddskatanille. Se on nykyisin alueella poikkeuksellisen hyvin säilynyt kokonaisuus. Alueella on myös muita muinaisjäänöksiä sekä vedenalaisia hylkyjä.

Retkeily ja luontomatkailu

Alue on kohtalaisen suosittu päiväretkikohde. Suosituimpia kohteita ovat Hauensuoli, Gunnarsören sekä eräät muut saaret. Tulliniemen eteläranta sijaitsee osittain kaupungin uimarannan kupeessa ja sen ulkoilukäyttö on runsasta. Tulliniemen ja Uddskatanin hyödyntäminen matkailukäyttöön on jäänyt pieneksi alueiden kulkujärjestelyiden takia. Kaiken kaikkiaan alueella on potentiaalia kasvattaa kävijämääriä useilla kohteilla, sillä alue sijaitsee vilkkaiden länsi-itäsuuntaisten laivaväylien varrella.

Erätalous

Vesialueet on vuokrattu Hangon kaupungille, joka ohjaa vapaa-ajan ja ammattikalastusta alueella. Alueen länsiosalla metsästys on sallittu, painottuen vesilinnustukseen.

Tutkimus

Alue kuuluu läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkostoon (LTER), jota koordinoi Tvärminnen eläintieteellinen asema. Uddskatanilla sijaitsevalla Hangon lintuasemalla on tehty pitkäaikaista muuttolinnuston tutkimusta ja seurantaa, joiden tuloksia on julkaistu kansainvälisissä julkaisusarjoissa ja väitöstutkimuksissa. Myös esim. putkilokasveja, lepakoita, hyönteisiä ja perhosia on tutkittu runsaasti. Kulttuuriperintöä on tutkittu Museoviraston, Hangon museon ja Metsähallituksen toimesta. Vesiympäristöä tutkivat mm. SYKE, Helsingin yliopisto ja Metsähallitus.

Bengtsårin lehto

Perustamistarkoitus

Noin 17 ha:n suuruinen alue on Helsingin kaupungin omistuksessa ja kuuluu kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirisaareen. Yksityinen luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1995, perustamistarkoituksenaan valtakunnallisesti arvokkaan tammivaltaisen lehtokokonaisuuden suojeleminen sekä kulttuurimaiseman ja -lajiston suojeleminen.

Geologia

Alueen kallioperä on kvartsi- ja granodioriittia, kalliopaljastumien välit ovat moreeni- ja savipeitteisiä. Kallioiden laet ovat karuja mäntyvaltaisia metsiä, alavilla mailla vuorottelevat tammilehdot, avoimet niittyalueet, tervalepikot ja rantakalliot.

Natura 2000 -luontotyypit

Bengtsårin lehdossa on Metsähallituksen luontoinventoinneissa löydetty kuusi erilaista Natura 2000 -luontotyyppiä. Jalopuumetsät (4,4 ha) ja lehdot (5,4 ha) muodostavat näistä valtaosan.

Lajit

Bengtsårin tammilehto on edustaa hemiboreaalisia lehtoja ja jalopuumetsiä. Puustossa on mm. tammaa, saarnea ja vaahteraa. Vanhimmat tammet ovat 200–250-vuotiaita. Lehdot vaihtelevat kuivista rinnelehdosta tuoreisiin ja rantojen tervaleppälehtoihin. Osalla lehdoista esiintyy kulttuurivaikutteista lajistoa, kuten tylppäliuskaorapihlajaa. Alueen kalliokedolla esiintyy mm. mäkikattaraa, mäkikauraa, mäkivirvilää ja mäkilemmikkiä.

Kulttuuriperintö

Bengtsårin saaren asutushistoria ulottuu ainakin 1500-luvulle saakka, ja entiset maankäyttömuodot näkyvät alueen maisemassa ja luonnossa edelleen mm. pienten pelto- ja niitty laikkujen sekä kasvillisuuden ja puuston rakenteen kautta.

Ympäristökasvatus

Helsingin kaupungin nuorison leiritoiminta käynnistyi Bengtsårissa vuonna 1948. Kesäkaudella saaren seitsemällä leirialueella viettää leirielämää n. 3 500 lasta ja nuorta, leirivuorokausia kertyy noin 16 000 vuodessa. Suuri osa käyttöpaineesta kohdistuu juuri Natura 2000 -alueelle, jossa on kolme leirialuetta. Saarella lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan leirielämään ja luonnossa liikkumiseen sekä oppivat luonnosta ja luonnonhoitoa.

II KESKEISET ARVOT JA UHAT

Eliöyhteisöt/lajisto

Tulliniemen linnustonsuojelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla, ja alueen eliöyhteisöt ovat hyvin monipuoliset. Pesivä ja muuttava linnusto on monipuolinen ja arvokas. Tulliniemen dyynialueilla esiintyy uhanalaisia lajeja, ja vedenalaiset särkät ja riutat luovat Suomessa harvinaisia elinympäristöjä.

Bengtsårissa on erittäin edustavia jalopuumetsiä (vanhoja mulmipuita, jalolahopuuta, jalopuut myös uudistuvat kohtalaisesti alueella).

Lajistoa uhkaavat mm. laivaliikenne ja onnettomuusriskit, vieraslajit, rehevöityminen, umpeenkasvu, maaston kuluminen, ohjaamaton retkeilykäyttö sekä ilmastonmuutos.

Lintudirektiivin lajit

Tulliniemen Natura 2000 -alue on perustettu 8 lintudirektiivin liitteen I lajin sekä 18 direktiivin tarkoittaman muuttolintulajin suojelemiseksi. Tämän lisäksi esiintyy säännöllisesti 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lajia. Lajistoa uhkaavat pitkälti samat tekijät kuin eliöyhteisöjä ja lajistoa.

Luontodirektiivin luontotyypit

Tulliniemen alueella esiintyy 19 luontodirektiivin luontotyyppiä, joista merkittävimmät ovat Etelä-Suomessa vähälukuiset ja valtakunnallisestikin uhanalaiset dyynit. Muita ns. Natura-luontotyyppisiä ovat mm. erilaiset niityt, merenrantaniityt sekä kedot. Vedenalaisia luontotyyppisiä ei ole vielä kartoitettu.

Bengtsårin lehdossa esiintyy kuusi luontodirektiivin luontotyyppiä, joista merkittävimmät ovat jalopuumetsät ja lehdot. Luontotyyppisiä uhkaavat pitkälti samat tekijät kuin eliöyhteisöjä ja lajistoakin.

Arkeologiset kohteet

Alueen kulttuuriperintö on poikkeuksellisen arvokas sisältäen seuraavat kohteet: Hauensuoli, Gustavsvarn, vedenalaisia hylkyjä, muinaisjäännöksiä, sotien aikaisia kohteita sekä Bengtsårin saaren kulttuuriperintö. Arkeologisten kohteiden suurimpia uhkia ovat laivaliikenne (vedenalaiset kohteet), maaston kuluminen, ohjaamaton virkistyskäyttö, käytön tai hoidon puute sekä umpeenkasvu.

Tutkimusmerkitys

Hangon lintuasema on tuottanut pitkäaikaista aineistoa linnustontutkimuksen hyväksi Uddskatanilla. Tämän tuloksena on julkaistu mm. n. 20 kansainvälistä tieteellistä julkaisua, noin 80 muuta julkaisua sekä opinnäytetöitä ja osia neljään väitöskirjaan yhteistyössä Helsingin ja Turun yliopistojen sekä YH Novian kanssa. Myös vedenalaisen luonnon-, kasvillisuus-, hyönteis- ja lepakkotutkimuksia on tehty alueella.

Bengtsårin tutkimusmerkitys on vähäinen. Alueiden käyttöä tutkimusmerkityksessä uhkaa mm. alueen ohjaamaton virkistys- ja retkeilykäyttö.

Seurantamerkitys

Pitkäaikaiset muuttolinnustonseurannat Hangon lintuasemalla sekä pesivän saaristolinnuston seurannat palvelevat tutkimustarpeita sekä valtakunnallisia seurantaohjelmia. Alueiden käyttöä seurantataroituksessa uhkaa mm. alueen ohjaamaton virkistys- ja retkeilykäyttö.

Ympäristökasvatus

Bengtsårin leirisaaren merkitys ympäristökasvatuksessa on suuri. Saarella vierailee n. 3 500 pääasiassa pääkaupunkiseudulta kotoisin olevaa nuorta ja lasta vuodessa, yöpymisvuorokausien ollessa n. 16 000.

Virkistyskäyttö

Tulliniemen saaristo on merkityksellinen niin paikallisasukkaille kuin muualta etelärannikolta saapuville vieraille. Alueella on useita käyntikohteita, ja tulevaisuudessa virkistyskäyttö monipuolistuu, mikäli Tulliniemen tai Uddskatanin virkistyskäyttömahdollisuudet helpottuvat. Muita virkistyskohteita ovat mm. Hauensuoli, Gustavsvarn ja Gunnarsören. Uddskatanin tyven etelärannalla liikkuminen on vapaata ja se on suosittu ulkoilualue. Uhkatekijöitä ovat laivaliikenne sekä rakentaminen. Myös alueen saavuttamattomuus (Uddskatan, Tulliniemi) on uhka, joka estää virkistyskäytön laajalta yleisöltä.

III TAVOITTEENASETELU

Suunnitelman päämäärät

Suunnittelualan keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkien torjumiseksi on suunnitelmassa asetettu seuraavat päämäärät:

1. Umpeenkasvaneita elinympäristöjä hoidetaan ja niiden tilaa parannetaan sekä turvataan (suojelu on suotuisalla tasolla)
2. Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen
3. Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen
4. Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisaluet ja arkeologiset kohteet on turvattu
5. Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisia
6. Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa
7. Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisenkaltaisina.

Lisäksi suunnitelmassa on seuraavat suunnittelualan ulkopuolelle suuntautuvat tavoitteet, joiden toteuttamiseksi tarvitaan yhteistyötä ja edunvalvontaa:

1. Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 -alueiden suojelussa.

Alueen kehittämismahdollisuuksiin kuuluu mm. lajien ja luontotyyppien tietojen kartuttaminen, virkistyskäytön edistäminen alueiden toimijoiden yhteistyönä sekä luonnonhoito.

Suunnittelualan visio

Suunnittelualan on Suomenlahden ja Saaristomeren rajalla oleva arvokas linnuston ja meriluonnon suojelualan, jota täydentää arvokas kulttuuriperintö. Kokonaisuus houkuttelee luontomatkailijoita ja tarjoaa hyvät puitteet tutkimustyölle ja ympäristökasvatukselle.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Tulliniemen linnustonsuojelualan alueella on seuraavat maankäytön vyöhykkeet:

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä. Tähän vyöhykkeeseen kuuluu Gunnarsören, Ryssön, Granskär ja Gustavsvärn. Hauensuoli ja Uddskatanin luonnonsuojelualan alueet kuuluvat toiseen vyöhykkeeseen, mutta myös niihin voidaan rakentaa virkistysrakenteita sekä ohjata kävijöitä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluu noin 5 % alueesta.

Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää luontaiselinkeinojen tarpeisiin (esim. kalastus) ja alueen luonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeuksien mukaisesti, mutta perustetuilla luonnonsuojelualan alueilla on osittain jokamiehen oikeuksia rajoittavia rauhoitusmääräyksiä (ks. liite 1). Suurin osa, tai noin 70 %, suunnittelualan alueesta kuuluu syrjävyöhykkeeseen.

Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on rajoitettua. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Perustettujen suojelualan alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittää liikkumisrajoituksia. Tulliniemen luonnonsuojelualan alueella on kolme erilaista rajoitusaikaa: koko vuoden, 1.4.–20.6. lähinnä haahkan pesinnän turvaamiseksi sekä 1.4.–31.7. pesimälinnuston

turvaamiseksi. Uddfladanin vesialueella liikkuminen on kielletty vuoden ympäri. Uddskatanin luonnonsuojelualueella liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella on kielletty.

Näiden lisäksi alueella on kaksi erikoisvyöhykettä:

Luonnonarvovyöhykkeellä suositellaan mairinnousun välttämistä pesimälinnuston takia 1.4.–31.7.

Hauensuolen muinaisjäännösalueella ei saa ankkuroida ja mairinnousu saa tapahtua ainoastaan Hauensuolen laiturin kautta. Tarkoitus on suojella vyöhykkeen muinaisjäännöksiä, joita ovat hylt ja kalliopiiirustukset (ks. liite 7).

Bengtsårin lehto kuuluu kokonaisuudessaan luontomatkailu- ja virkistysvyöhykkeeseen.

IV TOTEUTUS JA TOIMENPITEET

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet ovat Tulliniemen luonnonsuojelualueella luonnonhoito (perinneympäristöt, lehdot, merenrantaluontotyypit ja paahdeympäristöt) mm. laiduntamalla, katajaa poistamalla, niittämällä ja puustoa käsittelemällä, uhanalaisten kasvi- ja hyönteislajien elinympäristöjen hoito, metsien ennallistaminen sekä dyynien metsittymisen estäminen, vieraslajien poisto (minkki, supikoira, kurturuusu). Lisäksi tulisi tehdä vedenalaisia inventointeja.

Bengtsårin lehtoa tulisi hoitaa mm. niittämällä, laiduntamalla, alikasvospuuston poistolla sekä paikallista alkuperää olevien jalopuiden istutuksilla. Vieraslajeista poistetaan terttuseljaa ja siperianhernepensasta. Myös minkin ja supikoiran poistopyynti on mahdollista.

Kulttuuriperinnön suojelemiseksi perustetaan Hauensuolen suoja-alue (liite 7) ja sille laaditaan toimenpidesuunnitelma. Uddskatanilla sijaitseva 29. rannikkopatteriston linnakkeeseen liittyvät rakenteet hoidetaan ja suojellaan erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja Gustavsvärnin kulttuuriperintöä hoidetaan ja kävijöitä ohjataan.

Luonnon virkistyskäytön osalta suunnitelma mahdollistaa uuden polun rakentamisen Uddskatanille sekä suunnittelualueen läpi Tulliniemeen. Tämä edellyttää aidan rakentamisen, jolla rajataan vapaasataman alueet. Mikäli Uddskatanin kulun avaaminen toteutuu, tulee alueen polkuverkostoa parantaa sekä vetää osittain uudestaan, jotta lintuaseman toiminta ei häiriintyisi kasvavien kävijämäärien myötä. Uddskatanin eteläkärkeen rakennetaan lintujen tarkkailulava. Hauensuolen palvelurakenteet uusitaan, mm. laituri ja portaat. Gustavsvärnin laituri uusitaan ja Ryssholmenille voidaan rakentaa palvelurakenteita. Suunnitelma mahdollistaa palvelurakenteiden rakentamisen myös Hangon kaupungin omistamille Gunnarsörenille ja Granskärille. Bengtsårin nykyisiä palvelurakenteita ja olemassa olevia leirialueita voidaan kehittää nykyisillä sijoillaan, mutta kokonaan uudet leirialueet tulisi sijoittaa Natura 2000 -alueen ulkopuolelle.

Erätalouden osalta suunnitelma on lähinnä toteava ja mukailee olemassa olevaa käytäntöä. Perusteilla luonnonsuojelualueilla metsästyks on kielletty, joskin luonnonsuojelulain mukainen haitallisten tai vierasperäisten lajien pyynti on luvallista. Tulliniemen vesialueella kalastus on sallittu ja siitä päättää tarkemmin Hangon kaupunki sekä kalastusalue.

Hoito- ja käyttösuunnitelman sekä Natura 2000 -säännösten mukaan alueille ei tule sijoittaa luontoarvoja, virkistysarvoja tai maisemaa uhkaavia toimintoja.

V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä mm. vyöhykkeistäminen, käytön ohjaaminen sekä luonnonsuojelun toimenpiteet ja hoito parantavat ja suojaavat luontotyyppien ja lajien tilaa. Pitkällä aikavälillä suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet voivat laajentaa ja parantaa Natura-luontotyyppien pinta-alaa ja edustavuutta.

VI SUUNNITELMAN SEURANTA

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suojelualueiden yleisen tilan ohella suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein.

Suunnitelmaa laadittaessa on käyty läpi suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset alueella esiintyviin luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyyppeihin ja lajeihin sekä lintudirektiivin lajeihin ja alueella levähtäviin muuttolintuihin ja todettu, ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Siten suunnitelma ei edellytä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia.

LISÄTIETOA SUUNNITTELUSTA

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

I NYKYTILAN KUVAUS	11. Tutkimus	IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikuttavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	VII LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	VIII LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEENASETTELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
6A. Natura 2000 -luontotyytit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta
6B. Uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyytit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Liite 6. Lausunntokooste
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	18C. Rajoitus- ja luonnonarvovyöhyke	27. Ympäristövaikutusten arviointi	Liite 7. Kuvaliite.
10. Erätalous			

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.			
Suunnittelualan nimi	Tulliniemen linnustonsuojelualue ja Bengtsårin lehto	Pinta-ala (ha)	2 592	
		Josta vesialuetta (ha)	1 647	
Maakunta	Uusimaa	Kunta	Hanko	

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Tulliniemen linnustonsuojelualue	0100006	2 575	SCI, SPA	Luonnonsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki	Sisältyy kokonaan.
Bengtsårin lehto	0100008	17	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan.

Suunnittelualan maankäyttö							
Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttö-luokka	Suojelualueen tyyppi	Perustamis-ajan-kohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)	
	Uddskatanin luonnonsuojelualue	203	Muu luonnonsuojelualue	1989	33		
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)		Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			1	17		
	Valtion yksityiset suojelualueet			0	0		
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille			1	2 240		
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttö-luokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja		

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Natura 2000 -alue	232	1	220	Toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslailla

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Tulliniemi	Ramsar	Kansainvälisesti merkittävät kosteikot -verkosto
Tulliniemi	BSPA	Helcomin Itämeren suojelualueet
Tulliniemi	LTER	Läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkosto
Hangon läntinen saaristo	IBA	Kansainvälisesti tärkeät lintualueet -verkosto
Bengtsår	Lehtojen suojeluohjelma-alue	Valtioneuvoston periaatepäätös 13.4.1989
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		Lisätietoja
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualueita koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Asemakaava	1970	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	luonnonsuojelualue, puistoalue
Yleiskaava	1987	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	
Yleiskaava	2012	Sisältyy osittain (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	Luonnonsuojelualue, luonnonsuojelualue jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.
Maakuntakaava	2006	Sisältyy kokonaan (Tulliniemen linnustonsuojelualue, Bengtsår)	Natura 2000, luonnonsuojelualue, virkistysalue, kulttuuriympäristö (Tulliniemen linnustonsuojelualue), Natura 2000, luonnonsuojelualue (Bengtsår), laiva- ja veneväyliä.
Maakuntakaava, I vaihekaava	2012	Sisältyy kokonaan (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	Ei koske suunnittelualueita.
Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -verkoston hoidon ja käytön yleisuunnitelma	2007	Sisältyy kokonaan (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	Olemassa olevat alueen osa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat päivitetään. Valtion alueet tulisi yhdistää yhdeksi suojelualueeksi.
Hangon Tulliniemen ja sitä ympäröivän alueen hoito- ja käyttösuunnitelma	1995	Sisältyy kokonaan (Tulliniemen linnustonsuojelualue)	Liikkumisrajoitukset, luonnonsuojelualueen rajojen tarkistus, rauhoitusmääräykset, luonnonhoidolliset toimenpiteet, polkuverkosto ja opasteet.
Bengtsårin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma	1993	Sisältyy kokonaan (Bengtsårin lehto)	Luonnonhoito, leiritoiminta, luonto-opastus
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualueita koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Uddskatanin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma	1993	Uddskatanin luonnonsuojelualue	Luonnonhoitokohteet osa-alueittain, kulttuuriperintökohteet, palveluvarustus

Uddskatanin luonnonsuojelun ja kotojen hoitosuunnitelma	2003	Uddskatanin luonnonsuojelun alue	Kotojen ja niittyjen hoitotoimenpiteet
Luonnonvarasuunnitelma	2007	Valtion alueet	Metsähallituksen alueet luontopalveluiden hallinnassa.

Kytkeytyneisyystarkastelu

Tulliniemen linnustonsuojelualue kuuluu Hangon kansalliseen kaupunkipuistoon (perustettu vuonna 2008). Kuuluu osana läntisen Suomenlahden pitkäaikaisen ekologisen tutkimuksen verkostoon. Osa merialueiden suojeluverkostoa, jossa lännessä Saaristomeren kansallispuisto ja idässä Tammisaaren saariston kansallispuisto sekä Tvärminnen luonnonsuojelualueet. Tulliniemen alue on osa Suomenlahden kautta muuttavien lintujen kannalta tärkeää levähdysalueverkostoa.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

Pääosin toteutunut. Vapaampaa kulkua Uddskatanille tai Tulliniemeen ei ole toteutettu, vaikka se on käsitelty jo aikaisemmissa suunnitelmissa.

Suunnittelualueen yleiskuvaus

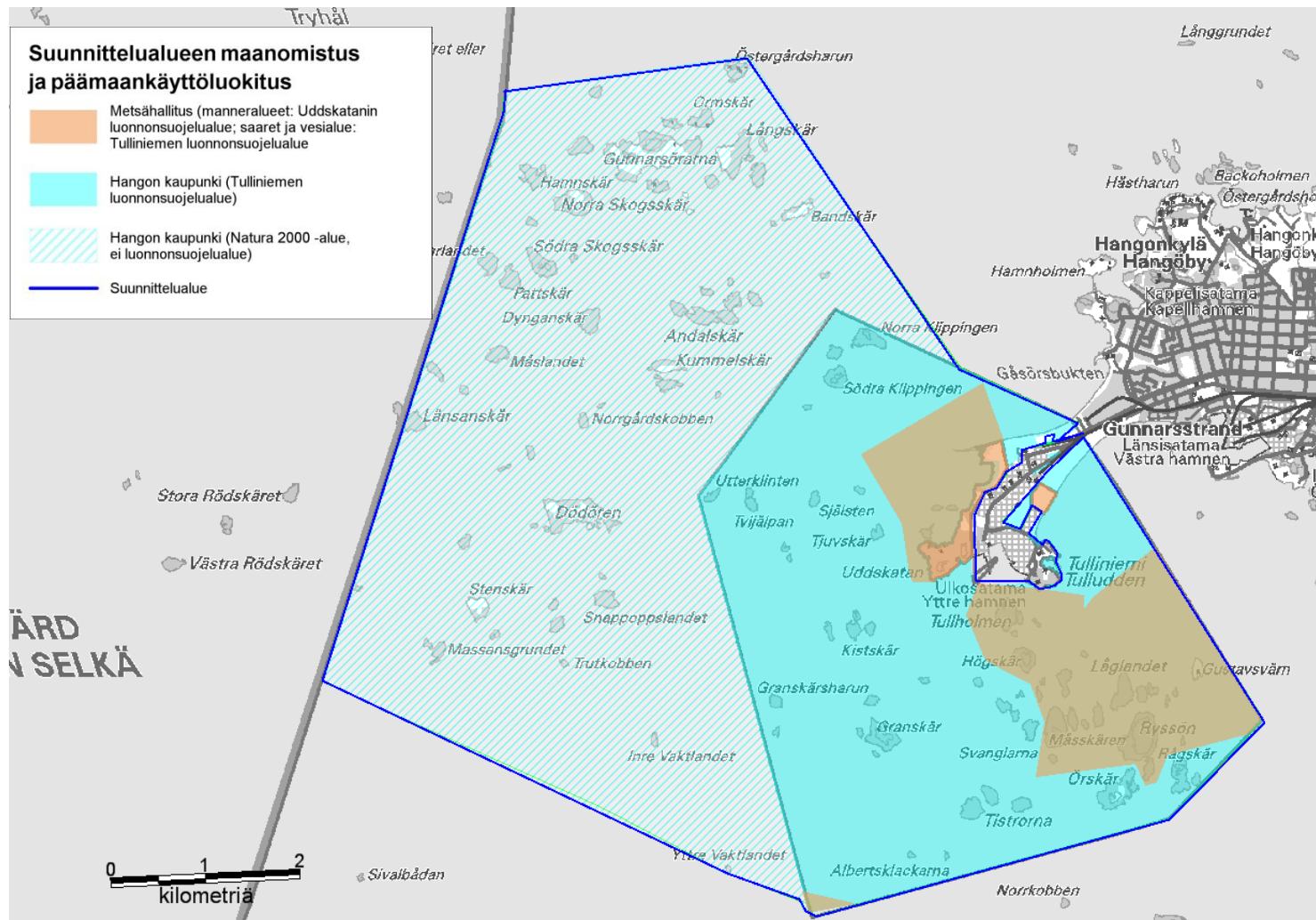
Tulliniemi sijaitsee Suomen mantereella eteläisimmässä kärjessä Hangon kaupungin alueella. Alueeseen kuuluu lisäksi saaria ja luotoja, jotka muodostavat maisemallisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaan kokonaisuuden. Tulliniemen linnustonsuojelualueen ytimen muodostaa Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueet. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi alueen tekee Hauensuolen kivipiirrosalue, joka on ehdolla UNESCO:n maailmanperintökohteeksi, sekä Gustavsvärnin linnakesaari. Alue on kokonaisuudessaan lisäksi osa Hangon kansallisesta kaupunkipuistosta. Tulliniemen luonnonsuojelualueen länsipuolella alueeseen kuuluvalla alueella on useita ulkosaaristovyöhykkeelle ominaisia saaria ja luotoja. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on meriväyliä ja satamatoimintaa, joita voidaan ylläpitää ja käyttää Natura-alueen suojelua vaarantamatta. Bengtsårin lehto sijaitsee Hangon niemen pohjoispuolella ja siihen kuuluu jalopuumetsiköitä, lehtoja, kangasmaiden talousmetsiä sekä laidunmaita ja entisiä peltoja. Alueen pesimälinnusto edustaa Uudenmaan parhaimpien lehtoalueiden tasoa. Bengtsår on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirisaari, jossa käy noin 3500 kävijää ja yöpymisvuorokausia vuodessa on noin 16 000.

Kuva 1. Suunnittelualueen päämaankäyttöluokat. Suunnittelualue sijaitsee Hangon niemellä, Länsi-Uudellamaalla.

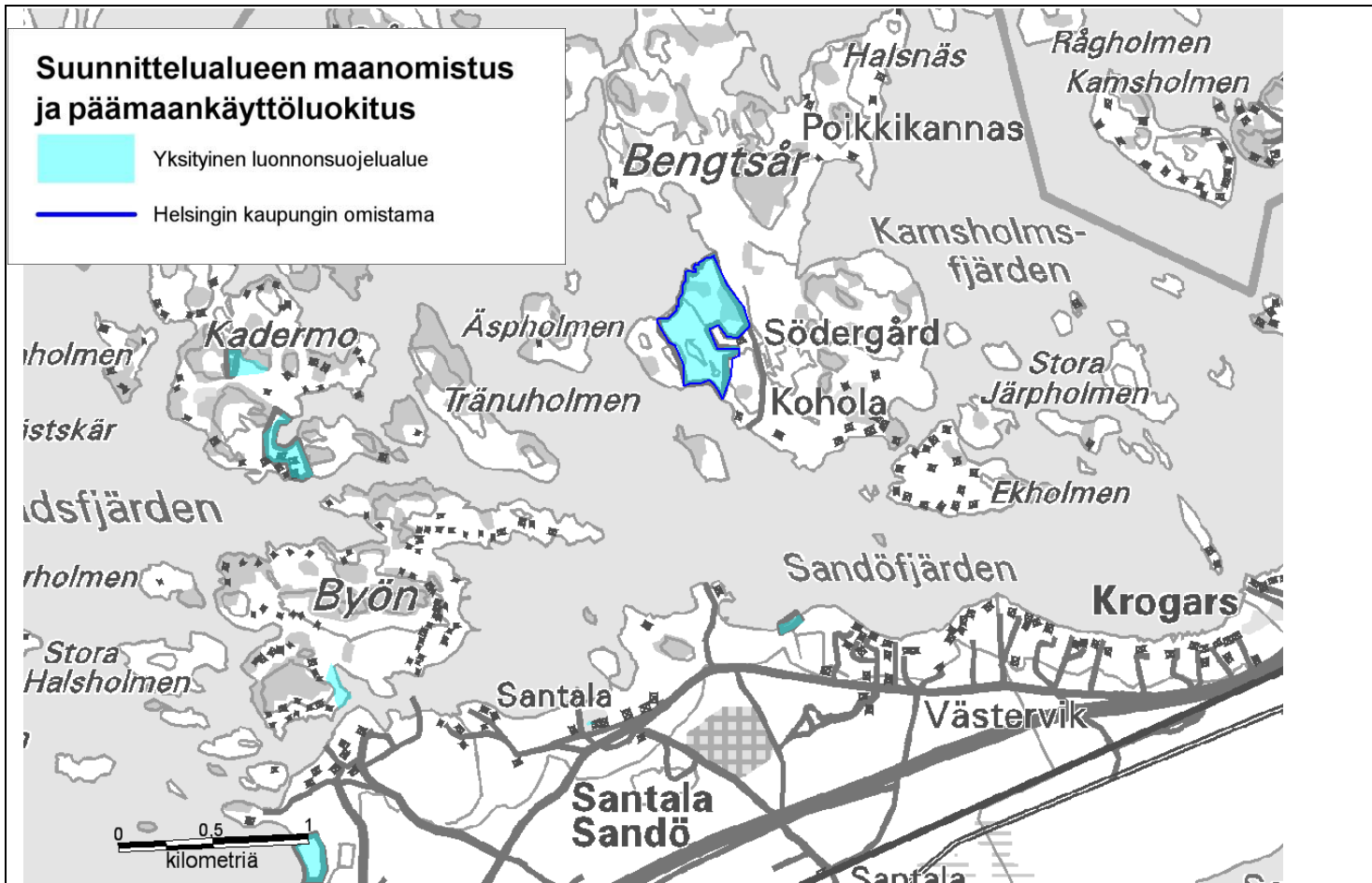
© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Kuva 2. Tulliniemen linnuston-suojelualueen alueen päämaankäyttöluokat sekä yksityiset alueet. Uddskatanin ja Tulliniemen mantereella Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet kuuluvat Uddskatanin luonnonsuojelualueeseen. Metsähallituksen hallinnassa olevat saaret ja vesialue kuuluvat Tulliniemen luonnonsuojelualueeseen, joka on yksityinen luonnonsuojelualue. Siitä suurin osa kuuluu Hangon kaupungille.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Kuva 3. Bengtsårin lehdon päämaankäyttö ja omistus.

© Metsähallitus 2012,
 © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293,
 © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluku II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Tulliniemen luonnonsuojelualue	Lääninhallituksen päätös 541/1933, 10037/1939, 9616/1956, 2508/1969, 643/1990, 232/1992, Uudenmaan ympäristökeskus LUO 1364/2000	Linnuston ja riistan suojelu.
Uddskatanin luonnonsuojelualue	Asetus 1300/89	Suomenlahden rannikon ja Salpausselkien yhdessä muovaaman luonnon sekä siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten ja luonnonharrastuksen edistämiseksi.
Bengtsårin lehto	YSA013509 (Uudenmaan ympäristökeskus LUO107/1995)	Valtakunnallisesti arvokkaan tammivaltaisen lehtokokonaisuuden suojeleminen sekä kulttuurimaiseman ja -lajiston suojeleminen.
Yhteenveto		
Erityisesti linnuston, saaristoluonnon sekä lehtojen suojelemaan perustettuja alueita.		

3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
Yhteistyöryhmä	Hangon kaupunki	Sten Öhman, Saija Kajala, Heli Vauhkonen, Kukka-Maaria Luukkonen, Jukka Takala
Yhteistyöryhmä	Helsingin kaupunki	Tuuli Ylikotila, Markus Holstein
Yhteistyöryhmä	Uudenmaan ELY-keskus	Kirsi Hellas
Yhteistyöryhmä	Museovirasto	Päivi Maaranen, Satu Mikkonen-Hirvonen
Yhteistyöryhmä	Hangon museo	Marketta Wall, Laura Andersson
Yhteistyöryhmä	Hangon satama	Björn Peltonen
Yhteistyöryhmä	Suomenlahden merivartiosto/Hangon merivartioasema	Esko Johansson, Lars Blomqvist
	Järjestöt ja ryhmät	
Yhteistyöryhmä	Hangon kalastusalue	Leif Sjöstrand
Yhteistyöryhmä	Hangöudds segelsällskap	Mikael Kilpi, Kim Danielsson
Yhteistyöryhmä	Hangöudds skärgårdsjaktförening	Juha Kuittinen, Ari Kollanus
Yhteistyöryhmä	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys ry – Tringa	Aleksi Lehikoinen, Karno Mikkola
Yhteistyöryhmä	Suomen majakkaseura	Antti Voipio, Jari Pirppu
Yhteistyöryhmä	Hangon ympäristöyhdistys	Johannes Runeberg, Astrid Lindström

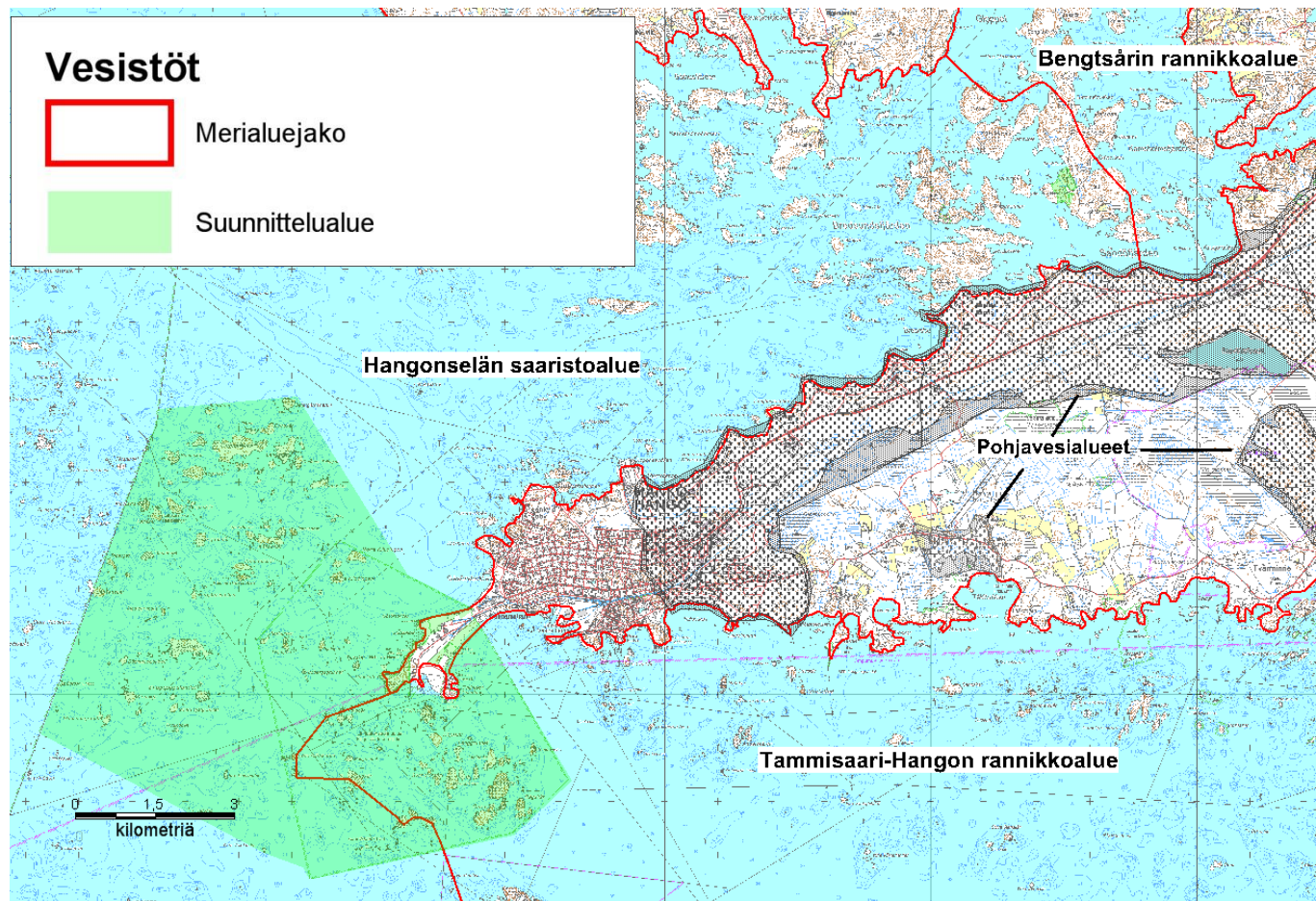
		Yritykset	
Yhteistyöryhmä		Suomen vapaasatama Oy (Jukka Ryky, Annika Welander)	
Lisätietoja			
Myös muita asiantuntijoita on tarvittaessa kutsuttu kokouksiin.			
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)			
Hangon ja Helsingin kaupungit yhteistyössä mukana.			
Avoimet osallistamistilaisuudet		Paikka	Pvm
Hangon kantakaupungin yleiskaavaaluonnoksen esittelytilaisuuden yhteydessä		Hanko	3.11.2009
Yleisötilaisuus Hangossa 29.5.2012		Hanko	29.5.2012
Osallistujat yhteensä			
Pyydetty lausunnot (kpl)	23	Saadut lausunnot (kpl)	13
Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.			
Lisätietoja			
Hoito- ja käyttösuunnitelmasta keskusteltu seuraavissa yhteyksissä: Hangon kaupungin tekninen ja ympäristölautakunnan kokouksessa, Helsingin kaupungin rakennusviraston viheryksikön kanssa, Helsingin Seudun Lintutieteellisen yhdistys r.y.:n Tringa kanssa, YH Novian kanssa, Hangöudds skärgårdsjaktförening kanssa, Suomen majakkaseura ry:n kanssa ja Hangon ympäristöyhdistys r.y.:n kanssa. Lisäksi on pidetty noin viisi palaveria Hangon kaupungin edustajien kanssa.			
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan			
Tarkennettua tietoa alueen luontoarvoista, käyntikohteista, metsästys- ja kalastuskäytännöistä sekä satamien toiminnasta. Tietoja hyödynnettiin mm. vyöhykealuejaossa sekä virkistyskäytön suunnittelussa.			

4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☒	
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa					
Yleiskuvaus	Suunnittelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla. Tämän takia alue on monellakin tavalla ainutlaatuinen. Hangon niemi muodostaa kynnyksen, jonka itäpuolella suolapitoisuus vähenee ja vedenalainen lajisto muuttuu. Vesistön rehevöityminen on muuttanut/suuri uhka koko ekosysteemille.					
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet						
Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)		Vesimuodostuma		Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Ei järviä						
Virtavedet						
Pohjavesialueet						
Lähimmät pohjavesialueet Hangon kaupungin itäpuolella						
Lisätietoja						
Merialueet						
Nimi	Helcom-luokka ²	BSPA-luokka ³	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesimuodostuma	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Tulliniemen linnustonsuojelualue	Ei määriteltä	Ei määriteltä	Luontotyyppit	Hangonselän saaristoalue (kuuluu Saaristomereen), Tammisaari-Hangon saaristoalue (kuuluu Suomenlahteen)	ei laskettu	Tyydyttävä
Lisätietoja						
Pintavesien ekolohinen tila alueella on luokiteltu tyydyttäväksi (Uudenmaan ELY-keskus). Pohjaeläimistä ja vedenlaadusta on lisätietoja Länsi-Uudenmaan vesienhoitoalueen julkaisussa (Suonpää 2011, Holmberg & Valtonen 2012).						
Yhteenveto						
Alue sijaitsee kolmen merialueen rajalla; Saaristomeren itäosissa ja Suomenlahden länsiosissa sekä Pohjois-Itämeren pohjoisreunalla. Tammisaari-Hangon rannikkoalue kuuluu Suomenlahteen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen, Hangonselän saaristoalue taas Saaristomereen ja Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomeren vesienhoitoalueeseen.						

² Helcom-luokka = Itämeren vesialueiden laatuluokitus, jonka kriteeristö on kehitteillä ja täsmentyy vuoden 2010 aikana.

³ BSPA = Baltic Sea Protection Area (Helcomin ylläpitämä Itämeren suojelualueiden tietokanta). Kehitteillä olevan kriteeristön mukainen luokitus.

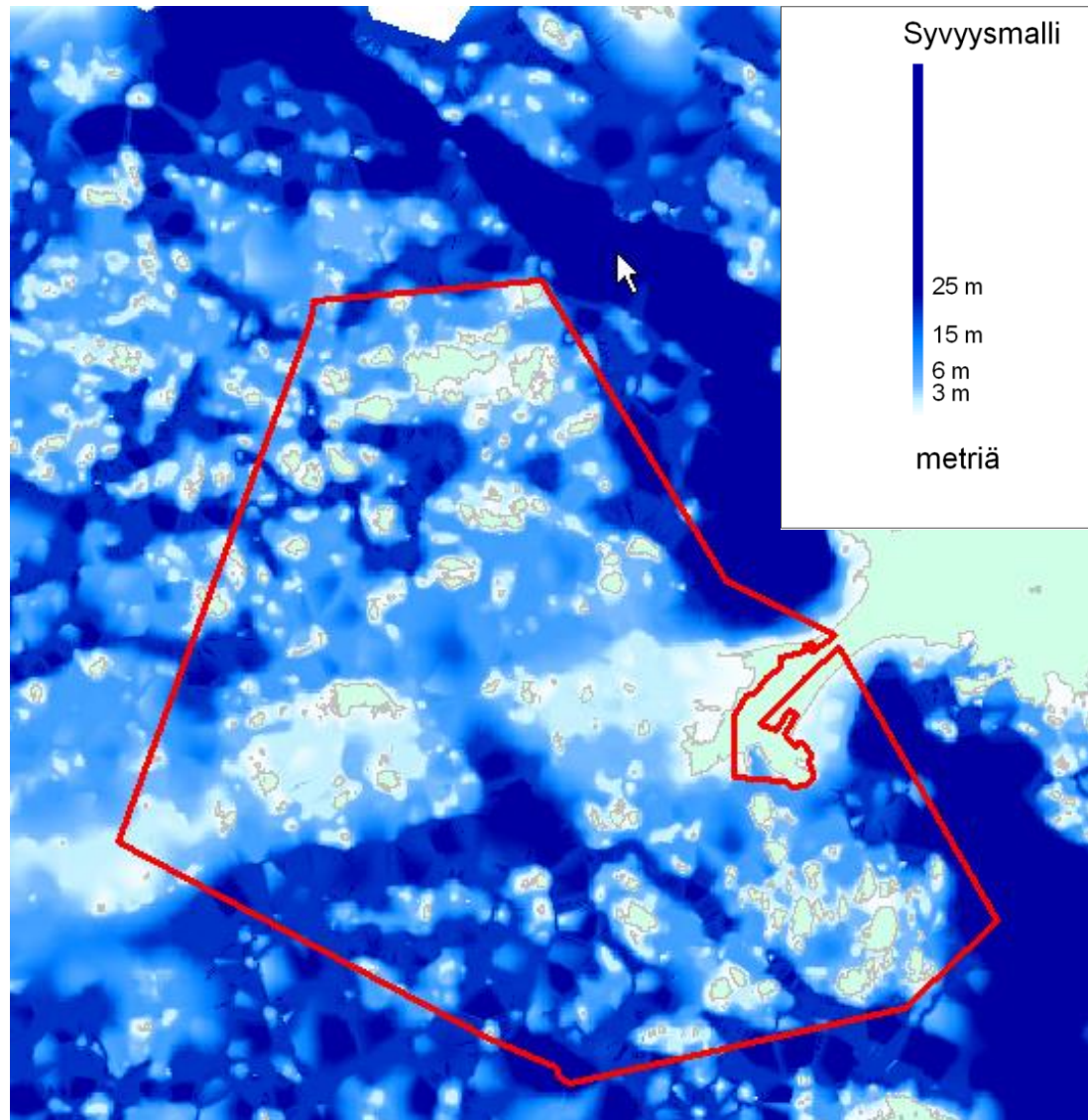

Kuva 4. Alueen vesistöt, valuma-alueet ja pohjavesialueet.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualan keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	Suunnittelualue koostuu ikivanhasta, prekambrisesta kallioperästä, jota peittää geologisessa mielessä hyvin nuori Salpausselän reunamoreanimuodostuma. Yleisilmeeltään alue on siis varsin karun oloinen yhdistelmä kallioita, moreenimaita ja hiekkakankaita. Paikoitellen kallioperässä esiintyy kuitenkin kalkkijuohteja, jotka parantavat maaperää ja rikastuttavat kasvillisuutta. Samaan tapaan vaikuttavat simpukkakalkki-esiintymät. Uddskatan on luokiteltu arvokkaaksi kallioalueeksi.			
Maaperä	Salpausselän vaikutuksen takia maaperä on laajasti hiekkaperäinen. Uddskatan ja varsinainen Tulliniemi sen sijaan ovat kallioisia, kuten enemmistö alueen saarista ja luodoista. Tulliniemen kaupungin puoleinen osa on tärkein erilaisten dyynityyppien edustaja, jossa esiintyy dyynisukcession eri vaiheita valkeista dyyneistä ja harmaista dyyneistä / alkiovaiheen dyyneistä metsäisiin dyyneihin. Harjumuodostumat jatkuvat vedenalaisina särkinä ja riuttoina. Karuhkosta yleisilmeestä huolimatta lehtomaata löytyy alavilta paikoilta kuten kallioiden välisistä laaksoista ja moreenipainanteista, joihin on kertynyt meren tuomaa levää sekä hienoaineksisia maalajitteita.			
Geomorfologia	Korkeuserot ovat suhteellisen pieniä, mutta maisema on topografialtaan vaihtelevaa ja alueen luodot ja saaret tyypillisesti melko korkeita ja kallioisia. Vedet ovat pääasiassa melko matalia.			
Lisätietoja				
Yhteenveto	Alueen geologiset arvot ovat suuret etenkin alueen erityyppisten dyynien ansiosta sekä meren rantaa muokkaavien prosessien (kivien pyöristyminen, maa-ainesten lajittuminen, rantaniittyjen pysyminen avoimina jäiden vuoksi jne.) ja maankohoamisen vuoksi (3–4 mm/vuosi).			

Kuva 5. Tulliniemen linnustonsuojelualueen syvyyskartta.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

6A Natura 2000 -luontotyypit

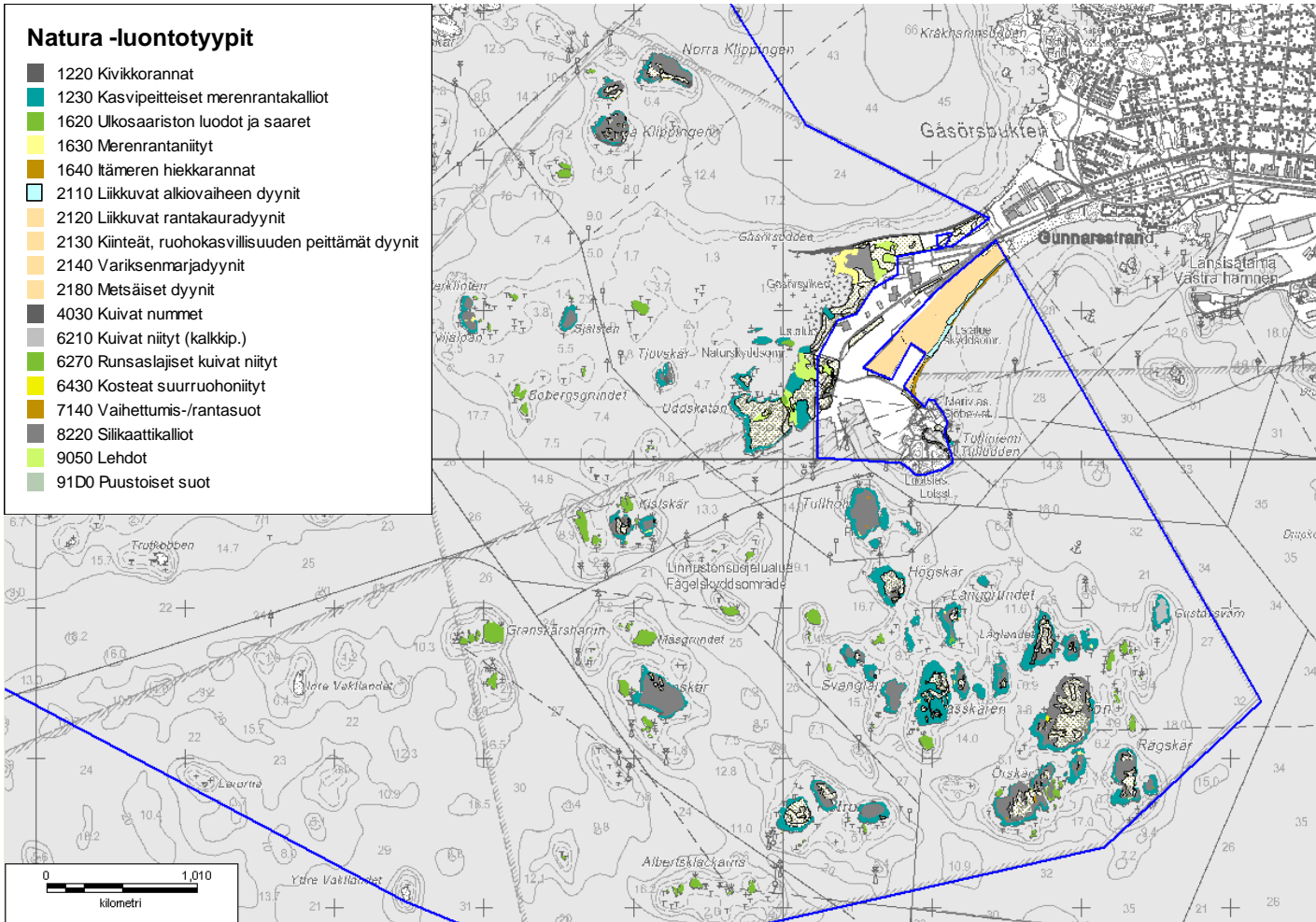
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	☒	Luontotyypit						
					Luontotyyppien edustavuus						
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus-käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteen-vetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikutta-vat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin. Natura-aluekohtaiset luontotyyppitiedot esitetään liitteessä 3.										
Luontotyypit	Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ⁴										
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1110	Vedenalaiset hiekkasärkät (T=Tulliniemi)										
1150	Rannikon laguunit* (B=Bengtsår)	0,2						0,2			
1170	Riutat (T)										
1220	Kivikkorannat (T)	3,8	0,5	1,1		1,3	0,2	0,4	0,3	1,1	
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot (T, B)	45,9	14,1	25,8	3,1	5,2	4,1	10,8	3,7	4,1	3,3
1620	Ulkosaariston luodot ja saaret (T)	16,1				2,5		9,7		4	
1630	Merenrantaniityt* (T)	2,6	0,02	0,1		0,2	0,02	2		0,3	
1640	Itämeren hiekkarannat (T)	1,4		0,7		0,7					
2110	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit (T)	2,1		0,2		1,9					
2120	Liikkuvat rantakauradyynit ("valkoiset dyynit") (T)	3,3				3,1		0,2			
2130	Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit ("harmaat dyynit")* (T)	8,4				4,4		4			
2140	Variksenmarjadyynit* (T)	1,1						1,1			
2180	Metsäiset dyynit (T)	6,4				1,9		4,5			
4030	Kuivat nummet (T)	0,1						0,1			
6210	Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alus-talla (tärkeät orkidea-alueet)* (T)	0,9				0,9					
6270	Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt* (T)	0,6				0,6					
6430	Kosteat suurruohoniityt (T)	0,1				0,1					
7140	Vaihtumissuot ja rantasuot (T)	0,2	0,04					0,1	0,04	0,1	

8220	Silikaattikalliot (T, B)	38,5	0,2			3,3		26,3	0,2	9,0	
9010	Luonnonmetsät* (B)	0,2								0,2	
9020	Jalopuumetsät* (B)	4,8				3,1		0,3		1,4	
9050	Lehdot (T, B)	10,5				5,1		3,6		1,5	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet (T)	2,5								2,5	
9190	Vanhat tammimetsät (B)										
91D0	Puustoiset suot* (T)	0,3		0,1		0,1		0,1			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		149,9	14,9	28	3,1	34,7	4,3	63,3	4,2	24,2	3,3
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		4,8 %									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	348,0	Natura 2000 -aluekohtaiset tiedot ovat liitteessä 3. Luontotyypit on kartoitettu vuosina 2003–2010 sekä Metsähallituksen että yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta. Vedenalaisia tai muulla kuin luonnonsuojelulla toteutettavia osia ei ole kartoitettu. Joidenkin luontotyyppien osalta pinta-alat voivat tulevaisuudessa tarkentua esim. merenrantakalliot-typin suhteen koska luontotyyppin tulkinta ja rajausmääritelmät ovat muuttuneet vuoden 2003 jälkeen. Tulliniemen linnustonsuojelualueella on 21 Natura 2000 -luontotyyppiä. Näistä kaksi (1110, 1170: vedenalaisia luontotyyppiä, tarkentuu myöhemmin) ovat sellaisia, jotka mainitaan Natura-tietolomakkeella, mutta ei ole löytynyt maastoinventoinneissa. Kuusi tyyppiä (2180, 4030, 6210, 6430, 7140, 91D0) taas ovat sellaisia, että ne ovat löytäneet maastoinventoinneissa, mutta niitä ei mainita tietolomakkeella. Bengtsärin lehdot -alueella on seitsemän Natura 2000 -luontotyyppiä. Näistä neljä tyyppiä (1150, 1230, 8220, 9010) ei mainita tietolomakkeella, ja yksi (9190) mainitaan tietolomakkeella, mutta ei ole löytynyt maastoinventoinneissa. Erot maastoinventointien ja Natura-tietolomakkeen välillä johtuvat inventoimattomista alueilta (vedenalaiset luontotyypit) sekä muuttuneista luontotyyppitulkinnoista ja maastoinventointien yhteydessä paljastuneista alueella aikaisemmin tuntemattomista luontotyypeistä.								
	Ei inventoitu	1 944,2									
Kaikki kuviot yhteensä		2 303,5									
Verkostotarkastelu											
Useimmat luontotyypit ovat melko hyvin kytkeytyneitä, mm. ulkosaariston luontotyypit (Saaristomeren Natura 2000 -alue, Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston sekä Pohjanpitäjänlahden Natura 2000 -alue) ja jalopuumetsät (pienehköjä jalopuumetsiä Länsi-Uudellamaalla ja Varsinais-Suomen itäosissa). Dyynit ja nummet voidaan sen sijaan arvioida eristyneiksi, Suomenlahden pohjoisrannan ja Saaristomeren geologian takia.											
Yhteenveto											
Suunnittelualueelle on tyypillistä mm. ulkosaaristolle tunnusomaiset Natura-luontotyypit, kuten luodot ja saaret sekä silikaattikalliot ja merenrantaniityt. Valtakunnallisesti ja etenkin Etelä-Suomessa harvinaisimmat luontotyypit ovat erilaiset dyynit, dyynimuodostumat sekä Itämeren hiekkarannat. Myös hemiboreaaliselle vyöhykkeelle tyypilliset lehdot ja jalopuumetsät ovat varsin merkittävässä roolissa. Perinnemaisemien luontotyypit ovat huonosti kytkeytyneitä. Vedenalaisia luontotyyppiä ei tunneta vielä riittävän hyvin.											

⁴ Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyyppin I kanssa.

Natura -luontotyytit

- 1220 Kivikorannat
- 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot
- 1620 Ulkosaariston luodot ja saaret
- 1630 Merenrantaniityt
- 1640 Itämeren hiekkarannat
- 2110 Liikkuvat alkiovaiheen dyynit
- 2120 Liikkuvat rantakauradyynit
- 2130 Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit
- 2140 Variksenmarjadyynit
- 2180 Metsäiset dyynit
- 4030 Kuivat nummet
- 6210 Kuivat niityt (kalkkip.)
- 6270 Runsaslajiset kuivat niityt
- 6430 Kosteat suurruohoniityt
- 7140 Vaihtumis-/rantasuot
- 8220 Siikaattikalliot
- 9050 Lehdot
- 91D0 Puustoiset suot

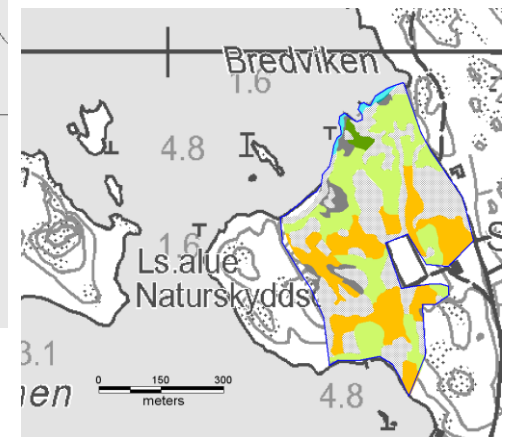

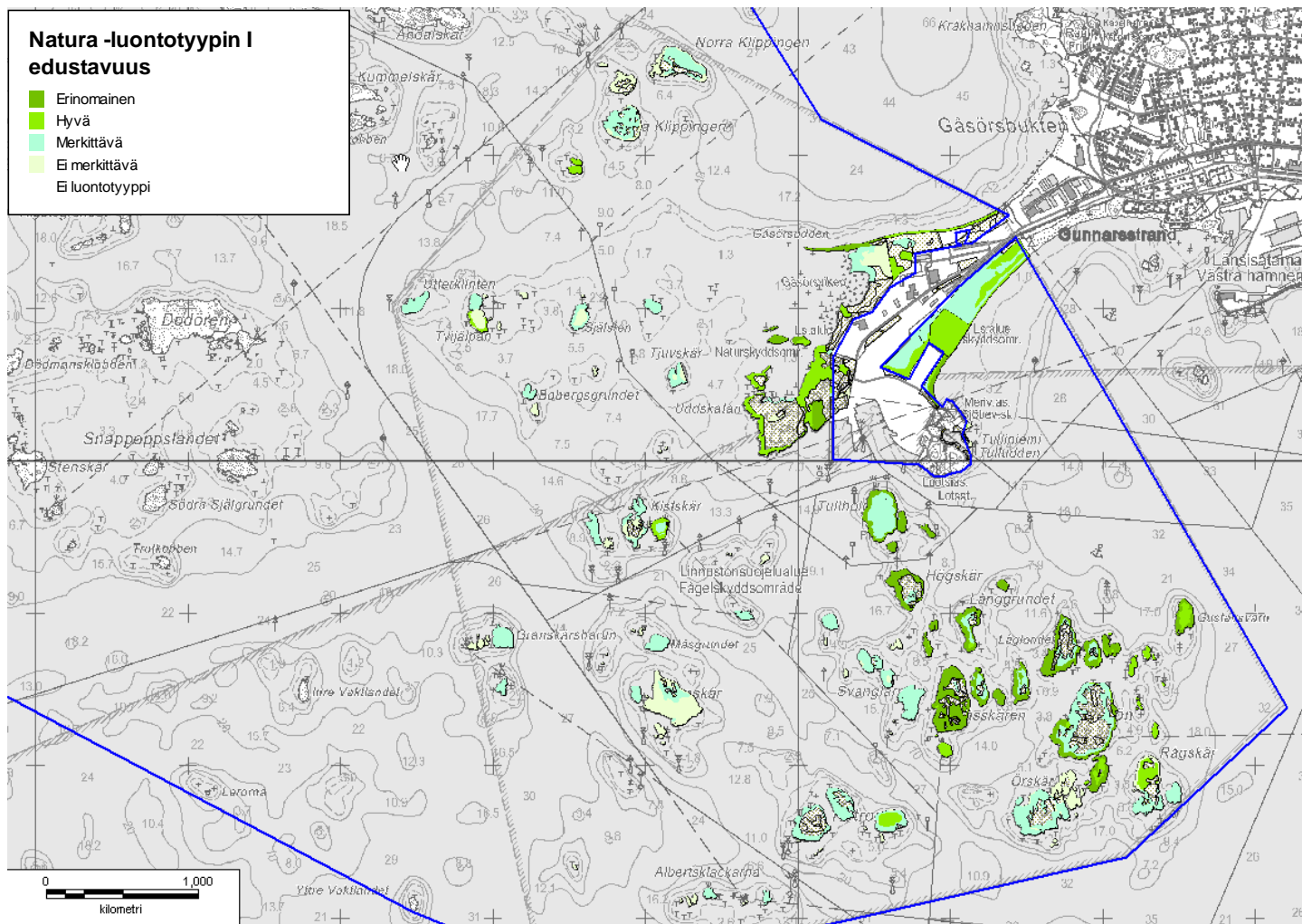
Kuva 6. Natura 2000 -luontotyytit.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Natura -luontotyytit

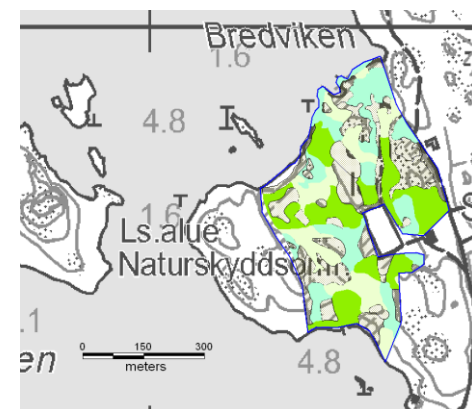
- 1150 Rannikon laguunit
- 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot
- 8220 Siikaattikalliot
- 9010 Luonnonmetsät
- 9020 Jalopuumetsät
- 9050 Lehdot

Kuva 7. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☐
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosenttiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi - menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 - Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.				
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka ⁵	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti
2.1.6	Meriajokasyhteisöt	DD	kymmeniä ha		hiekkapohjat
2.1.8	Näkinpartaisniityt	DD	noin 22 ha		hiekkapohjat, Tulliniemen länsirannan isot lahdet Uddfladan, Gåsörsviken
2.1.11	Valoisan kerroksen pohjaeläinyhteisöt	VU	hehtaareja		hiekkapohjat
2.2.2.1	Itämeren hiekkarannat	EN	1,4 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.2.2	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	EN	2,1 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.2.3	Liikkuvat rantavehnydyynit	VU	3,3 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.2.4	Harmaat dyynit	VU	8,3 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.2.5	Variksenmarjadyynit	VU	1,1 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.2.7	Metsäiset dyynit	VU	6,5 ha		Uddskatanin eteläranta
2.2.4.1	Rakkolevävallit	VU	0,4 ha		pitkin rantoja siellä täällä

⁵ RE = Hävinnyt = Luontotyyppin kaikki esiintymät ovat hävinneet alueelta

CR = Äärimmäisen uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä tarkastelualueelta.

EN= Erittäin uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu erittäin suuri uhka lähitulevaisuudessa hävitä tarkastelualueelta.

VU = Vaarantunut = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu suuri uhka keskipitkällä aikavälillä hävitä tarkastelualueelta.

NT = Silmällä pidettävä = Luontotyyppin esiintymät ovat taantuneet, mutta se ei täytä vaarantuneen kriteereitä tai se on niin harvinainen, että jo satunnaistekijöiden voidaan ajatella uhkaavan sen säilymistä.

LC = Luontotyyppi ei kuulu edellä esitettyihin luokkiin eikä sen esiintymiin ja niiden keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistu keskipitkällä aikavälillä merkittävää uhkaa hävitä tarkastelualueelta.

DD = Puutteellisesti tunnettu = Luontotyyppiä koskevat tiedot eivät riitä kriteerien mukaisen arvion tekemiseen.

2.2.5.6	Rannikon kosteat terva- ja harmaaleppälehdot	NT	noin 0,5 ha		Uddskatanin pohjoisrannan rantametsät
2.2.5.7	Rannikon tuoreet terva- ja harmaaleppälehdot	NT	noin 3 ha		Uddskatanin pohjoisannan metsät + saarilla paikoin
2.2.5.19	Rannikon karukkokankaan männiköt	CR	noin 2 ha		Uddskatanin pohjoisrannan metsissä paikoin
2.2.5.20	Rannikon karukkokankaan koivikot	NT	noin 2,5 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualueella saarten kallioisten lakiosien metsiä
2.2.6.1	Fladat	VU	noin 7,8 ha		Uddfladan
2.2.6.4	Merenrantojen kalliolammikot	NT	noin 0,3 ha		pitkin kallioisten saarten rantoja
2.2.7.1	Itämeren dyynisarjat	EN	22,3 ha		Tulliniemen eteläranta
2.2.7.5	Lintuluodot ja kalliot	NT	muutama kymmenen ha		Tulliniemen saaristo
4.1.4.4	Muurainkorvet	VU	0,2 ha		Paikoin saarten lakiosissa kallioihin kehittyneitä koivuvaltaisia, geologisesti nuoria soita. Muistuttavat muurainkorpia.
5.1.1	Jalopuulehdot (alla olevat jalopuulehtojen alatyypit sisältyvät tähän)	EN	noin 3,5 ha		Bengtsår
5.1.1.1	Lehmuslehdot	EN	0,2 ha		Bengtsår
5.1.1.3	Tammilehdot	CR	5,9 ha		Bengtsår
5.1.1.4	Saarnilehdot	EN	0,8 ha		Bengtsår
5.1.1.5	Vaahteralehdot	EN	0,7 ha		Bengtsår
5.1.2	Kuivat keskiravinteiset lehdot	EN	0,39 ha		Bengtsår
5.1.4	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU	6,1 ha		Bengtsår
5.1.5	Tuoreet runsasravinteiset lehdot	CR	0,8 ha		Bengtsår
5.1.6	Kosteat keskiravinteiset lehdot	NT	0,41 ha		Bengtsår
6.1.11	Keskiravinteiset merenrantakalliot	NT	7,6 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue
6.1.14	Keskiravinteiset avoimet laakeat kalliot	NT	12,1 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue
7.1.3	Varpunummet	CR	2,7 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue

7.3	Kedot	CR	0,76 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue, osa ehkä kalkkivaikutteisia (kuorisora)
7.4	Tuoreet niityt	CR	1,75 ha		Bengtsår ja Tulliniemi
7.7	Merenrantaniityt (alla olevat merenrantaniityjen alatyypit sisältyvät tähän)	CR	1,8 ha		Bengtsårin ja Tulliniemen luonnonsuojelualueen rannat
7.7.4	Matalakasvuiset vihvilä-, heinä- ja saramerenrantaniityt	CR	0,5 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue saarten rannat ja Uddskatanin laidunalueen ranta osin
7.7.5	Korkeakasvuiset merenrantaniityt	EN	1,3 ha		Tulliniemen luonnonsuojelualue saarten rannat ja Uddskatanin laidunalueen ranta osin sekä Bengtsårin pohjoisranta
7.11.4	Havupuuhaat	CR	2,5 ha		Uddskatanin laitumen "hakamainen" osuus
Uhanalaiset luontotyypit yhteensä			noin 200 ha		
Verkostotarkastelu					
Yhteenveto					
Uhanalaiset luontotyypit pitää osin kartoittaa uudestaan, koska arvio ei ollut valmis aiempaa inventointia tehtäessä.					

7 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta				
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 4.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit	4		8	1		
Muut uhanalaiset lajit	5		14	1		
Silmälläpidettävät lajit	3		5	1	1	
Alueellisesti uhanalaiset lajit	3					
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	8 +18 muuttolin- tulajia					
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)						
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit		minkki, supikoira		kurturuusu, tertuselja, siperianhernepensas		
Lajistotietoa						
Tässä esitetään ainoastaan Natura-tietolomakkeella mainittujen lajien lukumäärä. Kattavampi luettelo lähinnä linnuista löytyy liitteessä 4, jossa lisäksi luetellaan 34 muuta lintudirektiivin liitteen I lintulajia, 19 uhanalaista lajia sekä 17 silmällä pidettäväksi luokiteltua lajia. Myös muista lajiryhmistä (mm. nisäkkäät, putkilokasvit, perhoset ja muut selkärangattomat) on kerätty tietoja yksittäisten tutkijoiden ja tutkijayhteisöiden kautta. Linnuston osalta pesivä Tulliniemen saaristolinnusto on monipuolinen ja arvokas. Tulliniemi ja Uddskatan muodostavat myös erittäin tärkeä läpimuuttoalueen, ja osa lajeista myös levähtää alueella. Alue on Suomen oloissa keskeinen pullonkaula-alue maalinnuille syysmuutolla. Lepakoiden osalta Uddskatanilla on merkitystä myös muuttoalueena (Nina Hagner-Wahlstén suullinen kommentti).						

8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	Liite 8.
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi	Kpl	Luokitus		
		Maailmanperintökohde		
Hangon kansallinen kaupunkipuisto	1	Kansallinen kaupunkipuisto		
		Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue		
Hankoniemen sotahistorian kohteet, Hauensuolen kalliopiirosalue	2	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö		
		Maakunnallisesti merkittävä maisema		
		Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue		
		Muu merkittävä maisema		
Lisätietoja				
Rakennusperintö				
Nimi	Kpl	Luokitus		
Gustavsvärnin linnake	1	Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä		
		Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
		Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä		
Lisätietoja				
Arkeologiset kohteet				

Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maarakenteet	Ei määritely	Yhteensä kpl
Muinaisjäänösrekisterissä oleva kohde			1			1		28			
Muu arkeologinen kohde			1								
Lisätietoja											
<p>Alueella on merkittäviä kulttuuriperintöarvoja, joista tunnetuin on Hauensuolen kalliopiirosalue. Piirroksiset on tehty kun on odotettua Hangon tullilla tai parempia tuulia. Suurin osa piirroksista ovat 1500–1600-luvuilta. Toinen merkittävä kohde on Neuvostoliiton miehityksen aikana 1940–1941 rakentama 29. rannikopatteriston linnake Uddskatanille. Se on nykyisin alueella poikkeuksellisen hyvin säilynyt kokonaisuus. Näiden lisäksi voi kiinnostuneena mainita alueen tuntumassa sijainnut vankilan työleiri, jonka rakenteita löytyy Uddskatanin pohjoisosista. Gustavsvärnin linnakesaari kuuluu Hankoniemen sotahistoriaikohteet nimiseen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristökohteeseen. Suunnittelualueella on runsaasti vedenalaisia muinaisjäänöksiä. Bengstärin asutushistoriaa selostetaan mm. edellisessä hoito- ja käyttösuunnitelmassa (Helsingin kaupunki 1993), mutta kulttuuriperintöinventointia siellä ei ole tehty.</p>											
Muu kulttuuriperintö											
Kävijätutkimus											
Yhteenveto											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☐	Palveluvarustus
			☐	Kävijävirit
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			
Toimintaympäristön kuvaus				
<p>Suunnittelualueen sijainti Hangon kaupungin ja vilkaasti liikennöityjen väylien varrella on virkistyskäytön kannalta otollinen. Tästä huolimatta alueen merkitys virkistyskohteena on kohtalainen. Käyttöä rajoittavat mairinnousukiellot, säälle altis sijainti ja turvallisten mairinnousupaikkojen puuttuminen. Veneilijät suosivat Hangossa olevia vierasvenesatamia suunnittelualueen karujen luotojen sijaan. Paikalliset asukkaat käyttävät myös aluetta, mm. Gunnarsören-saarta ja sen ympäristöä. Suunnittelualueen muinaisjännökset houkuttelevat kävijöitä alueelle, ja useat kävijät osallistuvat järjestettyihin opastuksiin (vesibussiliikenne, sukellusseurojen ja -yritysten leirit ja kurssit jne.).</p> <p>Uddskatan on tavoiteltava käyntikohte, mutta koska alueelle pääsy on luvanvaraista, on sen käyttöaste pieni. Erityisesti paikallisasukkaat sekä lintu- ja luontoharrastajat ovat Uddskatanin potentiaalisesti suurimpia kävijäryhmiä. Hylt, suhteellisen kirkkaat vedet ja pitkä avovesikausi vaikuttavat siihen, että alueella käy runsaasti sukeltajia ja sukellusryhmiä.</p> <p>Bengtsårin lehto toimii osana Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen leirisaarena, ja se on aktiivisessa käytössä etenkin kesä-elokuussa. Bengtsårin Natura 2000 -alueella sijaitsee kolme erillistä leirialuetta, ja Bengtsårin saarella niitä on yhteensä seitsemän.</p>				
Vetovoima ja merkitys				
<p>Tullholmen–Hauensuoli, Uddskatan, Ryssön ja Gunnarsören ovat ne osa-alueet, joilla on suurin potentiaali virkistyskäytölle. Tullholmenin-Hauensuolen kalliopuustukset ovat kansainvälisestikin merkittävä käyntikohte, jossa yleisön käyntimahdollisuudet tulisi turvata. Uddskatanin virkistyskäyttö on monivaihteinen, toisaalta alue on houkutteleva lintuharrastajille (erityisesti muuttoaikoina), toisaalta alueella on historiallinen merkitys (saaristoluktuuri, sodan aikaiset jännökset, mutta alue tarjoaa myös yleisesti houkuttelevan saaristoluonnon, jolla on itseisarvo Suomen mantereen eteläkärkenä). Ryssön ja erityisesti saaren itäosassa sijaitseva suojaisa luonnonsatama on mahdollinen paikka, kun alueen sukelluskäyttöä organisoidaan ja kehitetään. Gustavsvärnin linnake on houkutteleva käyntikohte, mutta käytännössä kohteeseen kannattaa tutustua mereltä käsin. Tämä johtuu mm. siitä, että mairinnousu on hankalaa, linnaketta ei ole kunnostettu ja virkistyskäyttö vaarantaa sekä linnakkeen kunnan ja kävijöiden turvallisuuden. Bengtsårin lehdon merkitys lasten ja nuorten ympäristökasvatuksessa ja luontotiedon kartuttamisessa on merkittävä.</p>				

Suunnittelualueen kysyntä					
Kävijälaskenta			Kävijätutkimus		
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi		Kävijätutkimuksen kohdealueet:	Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1= erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
Käyntimäärän kehitys kohteilta:					
			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		

Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	Tyytyväisyys ympäristöön	Odotusten täytyminen	Häiriötekijöiden kokeminen
			Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyypeihin:			
			Paikalliset kävijät (%)	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (h)
			Kotimaiset matkailijat (%)	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (vrk)
			Ulkomaalaiset matkailijat (%)	Kävijävuorokaudet		
Lisätietoja						
<p>Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijälaskennan (2007) yhteydessä tehtiin 10 veneiden lentolaskentaa Metsähallituksen saarille. Kävijöistä ei ole riittävästi tietoa (viipymä, matkustajaa per vene jne.) jotta alueen kävijämäärä voitaisiin arvioida. Lentolaskennan tulos viittaa kuitenkin siihen, että enemmistö kävijöistä saapuvat jonkin järjestetyn ryhmämatkan yhteydessä (sukellus, opastettu retki ym.).</p> <p>Hangon matkailutoimiston kautta järjestettiin vuonna 2012 viisi opastettua retkeä Uddskatanille, joihin osallistui 105 henkilöä. Hauensuolelle ja Gustavsvärnille järjestettiin vuonna 2012 28 venematkaa, joihin osallistui 350 henkilöä. Tämän lisäksi kohteille järjestetään myös muita järjestettyjä sekä yksityisiä retkiä, joiden lukumäärää ei voida arvioida. Matkailutoimiston kanssa yhteistyötä tekevien matkailuyritysten lukumäärä on 7.</p> <p>Hangon lintuaseman tilastojen mukaan Uddskatanilla vierailee vuosittain 500–1000 kävijää, linja-autolla järjestetään vuosittain toistakymmentä retkeä (mm. luonto- ja lintuyhdistyksiä).</p> <p>Bengstärin leirisaarella vierailee vuosittain n. 2 200 henkilöä, yöpymisvuorokausien ollessa n. 10 000.</p>						

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin val- tion alu- eella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin val- tion alu- eella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
Laitureita	3			2	1	3			Laitureita on myös Bengtsåriissa
Kuyivakäymälät	3				3		3		Myös Bengtsåriissa
Pitkokset	2			2		2			
Portaat ja sillat	5			4	1	5			
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muulla kuin val- tion alu- eella	Lisätietoja		
				Mh	Muu				
Uddskatan	3	0	0	3				Myös Bengtsåriissa	

Matkailun yhteistyö						
Vuosi		Yhteistyöyritysten lukumäärä		Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5: erittäin tyytyväinen)
Lisätietoja						

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Ei karttaa
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi-sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.	

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käyntimäärät			Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä					
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	Luontoon.fi-sivuilla	Asiakaspalvelupisteet		Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		
			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa			
			Vuosi	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)	Vuosi	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
			Perustiedon tarjonta			Perustiedon tarjonta		
			Herättelevä opastus			Herättelevä opastus		
			Syventävä opastus			Syventävä opastus		

Lisätietoja

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet		
Opastuspisteet		
Luontoon.fi-sivut	3	Uddskatan, Hauensuoli, Gustavsvärn
Muut internet-sivut	1	Bengtsår (Helsingin kaupunki)
Maasto-opasteet	1	Tullholmenin laituri
Luontopolut	1	Uddskatan, ei varsinainen luontopolku sillä ei opastauluja eikä opasmateriaalia
Esitteet ja muu painomateriaali	1	Suomen majakkaseuran esite Gustavsvärnistä
Sähköiset opastustuotteet		

Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus

Hangon lintuaseman esittely ja ohjeistus vieraille löytyy internetistä: <http://www.tringa.fi/fi/hangon-lintuasema/hangon-lintuasema/>

Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	☐	Metsästyskieltoalueet Lupa- ja sopimusmetsästysalueet				
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.								
Metsästys									
☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)								
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)								
☒	Metsästys kielletty	Metsästys kielletty perustetuilla luonnonsuojelualueilla (Uddskatanin luonnonsuojelualue, Tulliniemen luonnonsuojelualue, Bengtsårin luonnonsuojelualue)							
☐	Lupametsästysaluetta								
☒	Sopimusmetsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus	Rajoitukset, lisätietoja				
☐	Vain hirvenajaja								
Alueen merkitys metsästyskohteena									
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarke- nus	
Riistakannat									
Lisätietoja		Hangon kaupungin alueet Tulliniemen luonnonsuojelualueen länsipuolella on vuokrattu Hangöudds skärgårdsjaktförening r.f.lle. Tärkeä metsästysalue, jossa pääkohteena vesilinnustus, myös kevätmetsästystä. Myös hylkeitä metsästetään vähäisissä määrin. Alueelta on lisäksi tehopyydetty minkkejä 1960-luvulta lähtien (luonnonsuojelualueella poikkeusluvalla).							
Kalastus									
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)								
☒	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)								
☐	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain								
☐	Lupakalastusvedet								

Alueen merkitys kalastuskohteena	Tärkeä kalastusalue etenkin paikallisille vapaa-ajankalastajille.						
Arvio alueen kalastuspaineesta	☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarkennus
Saaliskalat	Kuha, ahven, silakka, kampela, myös siika ja taimen.						
Kutupaikat							
Vaelluskalareitit							
Ammatti-kalastus	Alueella toimii muutamia ammattikalastajia.						
Istutukset (kalat, ravut)							
Lisätietoja	Metsähallituksen vesialueet vuokrattu Hangon kaupungille. Vuokra-aika päättyy 31.12.2040.						
Yksityiset suojelualueet							
Erätalouden yhteenveto							

11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
<p>Uddskatanilla toimii Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen, Tringa ry:n, lintuasema, joka on perustettu vuonna 1979. Pääpaino on muuttolintujen tutkiminen havainnoinnin ja rengastuksen kautta. Tuloksia on julkaistu niin kansainvälisissä tieteellisissä julkaisusarjoissa kuin kotimaisissa lehdissä ja kirjoissa. Asemalla tuotetaan myös Uddskatanin ja Tulliniemen alueen pesimälinnustoa koskevaa tietoa. Lintuasema on miehitettynä vuoden ympäri. Uddskatanilla on lisäksi tutkittu monipuolisesti muutakin luontoa, mm. lepakoita, putkilokasveja ja hyönteisiä sekä vedenalaista luontoa. Suunnittelualueen kulttuuriperintöä ja muinaisjäännöksiä ovat tutkineet mm. Museovirasto, Metsähallitus ja Hangon museo. Vesialueella on seurattu mm. pintaveden tilaa mm. SYKE:n toimesta.</p> <p>Bengtsårin lehdon kasveja ja muuta eliöstöä on tutkittu ajoittain.</p>			
☒	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☐	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston
Nykyinen tutkimuskäyttö	Hauensuolen kalliomaalaukset, hylyt, muinaisjäännökset, muutto- ja pesimälinnusto, perhoset, lepakot		
Koealat			
Tutkimustahot	Museovirasto, Metsähallitus, Helsingin yliopisto, YH Novia, SYKE, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry Yksittäisiä tutkijoita ja harrastajia		
Tutkimusluvut	Muutamia per vuosi		
Merkitys tutkimuskohteena			
☒	Merkittävä	☐	Kohtalaisen merkittävä
		☐	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	☐	Luonnonvarojen käyttö Rasitteet, käyttöoikeudet, sopimukset	
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.					
Liikenne ja liikkuminen						
Tulliniemen linnustonsuojelualueella liikkumista on rajoitettu seuraavasti (liikkuminen on rajoitettu edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman perusteella (1995)):						
Tulliniemen luonnonsuojelualueella liikkuminen on ollut rajoitettua edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman (hyväksytty 1995) perusteella seuraavasti:						
<ul style="list-style-type: none"> - Liikkumis- ja maihinnousukielto koko avovesikauden. Rajoitus koskee Gåsörsuddenin ja Uddskatanin välistä vesialuetta sekä saaria (Kalskären sekä Uddgrundet). Vain huoltoliikenne sallitaan. - Liikkumis- (myös vesialueella n. 100 m etäisyys rannasta) ja maihinnousukielto 1.4.–15.7. Rajoitus koskee seuraavia saaria: Tistrorna, Granskärsharun, Lilla Granskärsharun sekä Kistskären - Maihinnousukielto 1.4.–20.6. Rajoitus koskee seuraavia saaria tai saariryhmiä: Ryssön, Rågskär, Örskär, Låglandet, Måsskären, Långgrundet, Svanglarna, Ankargrundet, Lilla Ankargrundet, Gäddgrundet, Granskär, Måsgrundet, Bobergsgrundet, Tjuvskär, Transkär, Sjalsten, Tvihjalpan, Utterklinten, Kolagrundet sekä Södra, Lilla ja Norra Klippingen. Paikannimistö ks. liite 6. 						
Uddskatanin luonnonsuojelualueella liikkuminen on sallittua ainoastaan merkittyjä polkuja pitkin (asetus 1300/1989).						
Marjastus ja sienestys						
☐	Sallittu koko alueella			☐	Kielletty koko alueella	
☒	Sallittu osittain	Sallittu mikäli liikkumisrajoitukset eivät sitä estä.				
Poronhoito						
☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle			☐	Ei sijoitu poronhoitoalueelle	
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto		
Toiminnan kuvaus						
Rakenteet	Porokämpät		Erotusaitaukset		Muut rakenteet	

Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi				
Kaivosvaltauokset	Lkm		Kaivoskivennäiset	
Kaivospiirit	Lkm		Kaivoskivennäiset	
Maa-ainesten otto	Ei			
Polttopuun otto	Ei			
Pohjaveden otto	Ei			
Lisätietoja				
Metsätalous				
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset Metsähallituksen alueilla				
Vuokra- ja käyttöoikeussopimukset	Kpl	3	Lisätietoja	Hangon lintuaseman maa-alue vuokrattu Tringa r.y.:lle, Gustavsvärmin rakennukset vuokrattu Suomen majakka-seura r.y.:lle, Uddskatanilla on sopimus laidunalueesta
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet				
Lisätietoja				
Yksityiset suojelualueet				
Yhteenveto				

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoituksen sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.		
Nro	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1)	Luontoarvot	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit	Tulliniemen linnustonsuojelualueella esiintyy 8 lintudirektiivin liitteen I lajia ja 18 liitteessä mainitsemattomalla säännöllisesti esiintyvää muuttolintulajia
2)	Luontoarvot	Eliöyhteisöt/lajisto	Tulliniemen linnustonsuojelualue sijaitsee Saaristomeren ja Suomenlahden rajalla, ja alueen eliöyhteisöt ovat hyvin monipuoliset. Pesivä ja muuttava linnusto on monipuolinen ja arvokas. Myös vedenalainen luonto on arvokas. Tulliniemen dyynialueilla esiintyy uhanalaisia lajeja, ja vedenalaiset särkät ja riutat luovat Suomessa harvinaisia elinympäristöjä. Bengtsårin saarissa on erittäin edustavia jalopuumetsiä (joissa vanhoja mulmipuita, jalolahopuuta, jalopuut myös uudistuvat kohtalaisesti alueella).
3)	Luontoarvot	Luontodirektiivin luontotyytit	Erityisesti kaikki dyynisukcession eri vaiheet sekä jalopuumetsät ja lehdot, merenrantaniityt sekä kedot.
4)	Kulttuuriarvot	Arkeologiset kohteet	Alueen kulttuuriperintö on poikkeuksellisen arvokas sisältäen seuraavat kohteet: Hauensuoli, Gustavsvarn, vedenalaisia hykkyjä, muinaisjäänöksiä, sotien aikaisia kohteita sekä Bengtsårin saaren kulttuuriperintö.
5)	Tutkimus- ja seurantamerkitys	Tutkimusmerkitys	Hangon lintuasema on tuottanut pitkäaikaista aineistoa linnustontutkimuksen hyväksi. Tämän tuloksena on tehty mm. kymmeniä kansainvälistä, tieteellistä julkaisua yhteistyössä mm. Helsingin yliopiston kanssa. Myös esim. hyönteis- ja lepakkotutkimuksia sekä meribiologisia tutkimuksia on tehty alueella.
6)	Tutkimus- ja seurantamerkitys	Seurantamerkitys	Linnuston pitkäaikaisseurannat mm. muuttolinnuston ja pesivän saaristolinnuston osalta.
7)	Luonnonarvostus ja -tuntemus	Ympäristökasvatus	Bengtsårin leirisaaren merkitys ympäristökasvatuksessa on suuri. Saarella vierailee yli 2 000 pääasiassa pääkaupunkiseudulta kotoisin olevaa nuorta ja lasta vuodessa.
8)	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Virkistyskäyttö	Alue on merkityksellinen niin paikallisasukkaille kuin muualta etelärannikolta saapuville vieraille. Alueella on useita käyntikohteita, ja tulevaisuudessa virkistyskäyttö monipuolistuu, mikäli Tulliniemi tai Uddskatanin virkistyskäyttömahdollisuudet helpottuvat. Muita virkistyskohteita ovat mm. Hauensuoli, Gustavsvarn sekä Gunnarsören.

14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää									
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualan keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualan sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
		Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys			
Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Aiempi maan-käyttö	Nykyinen maan-käyttö	Tuleva maan-käyttö	Suunnittelualaue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto	Vieraslajit	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Vieraslajeista etenkin minkki, mutta myös supikoira, vaikuttavat haitallisesti maassa pesiviin lintulajeihin sekä mm. sammakoihin, saalistamalla poikasia ja emoja. Haitallisista vieraskasveista kurturuus on Hankoniemellä aiheuttanut eniten ongelmia ehkä koko Suomessa valtaamalla hiekkarantoja (lajia esiintyy myös kivikkorannoilla ja rantaniityillä) ja tukehduttaen muun kasvillisuuden sekä merenrantojen eliöyhteisön. Tämän lisäksi kurturuus parantaa mäntyjen taimettumismahdollisuuksia dyneille. Myös uusien vieraslajien jalkautumiseen tulee varautua.	Kyllä
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Kulttuuriperintö	Maaston kuluminen	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Maaston kuluminen on paikallisesti suuri riski alueilla, joissa virkistyskäyttö on suurta. Suunnittelualaueella tällaisia alueita ovat mm. hiekkarannat ja dyynit sekä suosituimmat saaret (Ryssön, Gunnarsören, Bengtsår). Kuluminen on vakava uhka myös alueen kulttuuriperinnölle, erityisesti Hauensuoella. Mikäli Uddskatanin kävijämäärät kasvavat, kasvaa myös alueen kulumiselle herkän maaperän vaurioitumisen riski. Maaston hallitseman kulumisen haittaa myös alueen eliöyhteisöjä ja lajistoa. Maaston kuluminen uhkaa myös Uddskatanin sotahistoriallisia kohteita sekä Bengtsårin lehtoa. Gustavvärnin suuri kävijämäärä on selkeä uhka kohteelle.	Kyllä.

Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto	Rehevöityminen	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☒	Rehevöityminen on tällä hetkellä suurin Itämeren luonnon uhkatekijä. Suunnittelualueella se vaikuttaa lisäämällä rihmalevien määrää, aiheuttaen sinileväkukintoja ja vaikuttaen tätä kautta mm. kala- ja lintukantoihin. Myös kallioiden ja luontaisesti karujen kivennäismaiden kasvupaikat (mm. dyynit ja merenrantahietikot) rehevöityvät typpilaskeuman vuoksi. Rehevöitymisen syyt ovat suunnittelualueen ulkopuolella ja sen torjumiseen ei juurikaan voida puuttua suunnittelualueen sisällä tapahtuvilla toimenpiteillä.	Ei.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyypit Kulttuuriperintö	Umpeenkasvu	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Merenrantaniittyjen umpeenkasvu muuttaa kasvilajistoa ja vaikuttaa linnustoon, erityisesti kahlaajiin. Ruovikoituminen on uhka etenkin Gåsörsvikenillä ja Uddfladanilla. Umpeen kasvaminen aiheuttaa tuhoja ja uhkaa Uddskatanin sotahistoriallisten kohteiden säilymistä sekä Hauensuolen kalliopirroksia.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyypit Arkeologiset kohteet	Retkeily- ja luontomatka- luaktiviteetit	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Ohjaamaton virkistyskäyttö, varsinkin saariin rantautuminen, aiheuttaa maaston kulumista. Tämä haittaa kasvillisuutta ja siten edelleen ainakin osaa hyönteislajistosta sekä lisää roskaantumista ja häiriötä pesivälle ja levähtävälle linnustolle. Virkistyskäyttö uhkaa myös alueen kulttuuriperintöä. Sukeltaminen uhkaa vedenalaisia arkeologisia kohteita, mikäli kohteisiin kajotaan. Ankkurointi sukellusten yhteydessä voivat myös vahingoittaa vedenalaisia muinaisjäänöksiä. Sukellustoiminnalla saattaa olla myös muita kuluttavia vaikutuksia vedenalaisille muinaisjäänöksille.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Luontodirektiivin luontotyypit	Ilmastonmuutos	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	Ilmastonmuutoksen vaikutuksiksi Itämeren alueella arvioidaan mm. veden lämpötilan nousu, jääpeitteen oheneminen ja jääpeitteisen pinta-alan pieneneminen, veden muuttuminen makeammaksi, syvänveden ja pinnan suolaisuuseron ja kerrostuneisuuden kasvu sekä ravinneruokituksen lisääntyminen. (Ympäristöministeriö 2006) Ilmastonmuutoksella tulee olemaan suuri merkitys alueen koko eliöyhteisöön, mm. lajiston muutokset saattavat olla huomattavia.	Ei.

Arkeologiset kohteet	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Arkeologiset kohteet rapistuvat ja tuhoutuvat ellei niitä hoideta ja suojella.	Kyllä.
Arkeologiset kohteet	Laivaliikenne	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Laivaliikenne saattaa vaikuttaa vedenalaisiin kohteisiin sekä rannan tuntumassa oleviin Hauensuolen kalliopiirroksiin.	Kyllä.
Tutkimusmerkitys	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien puutteen takia tieteellistä tutkimusta ei voida enää tehdä alueella.	Ei.
Seurantamerkitys	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien ja vapaaehtoisten harrastajien puutteen vuoksi muuttolintujen ja saaristolinnuston yhtenäinen seurantajakso katkeaa, jolloin menetetään erittäin arvokas tieteellinen aineisto, jolla olisi voitu myöhemmin tutkia mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksia saaristolinnustoon. Myös muu alueella tehtävä vapaaehtoistutkimus (esim. hyönteiset, lepakot) on arvokasta.	Ei.
Ympäristökasvatus	Muu tekijä	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Resurssien puutteen takia Bengtsårin leirisaaren käyttöä ja palveluja ei voida ylläpitää. Mikäli ei saada lisättyä infotauluja esim. tärkeimmille retkeilysaarille ympäristökasvatuksen merkitys vähenee.	Osittain.
Virkistyskäyttö	Laivaliikenne	☒	☒	☒	☐	☒	☐	☒	Runsas laivaliikenne vaikuttaa joidenkin saarten virkistyskäyttöön ja kävijöiden viihtyisyyteen.	Ei.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Virkistyskäyttö Kulttuuriperintö	Rakentaminen	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☒	Suunnittelualueen suojele- ja käyttöarvot perustuvat mm. siihen, että alueen saaria ja luotoja ei ole rakennettu. Rakentaminen uhkaisi runsaiden lintujen pesimäsaarien olemassaolon ja monipuolisen virkistyskäytön alueella. Sataman laajentaminen nykyisestään saattaa aiheuttaa uhkaa. Sataman hulevedet saattaa sisältää ympäristölle haitallisia aineita.	Kyllä.
Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit Eliöyhteisöt/lajisto Virkistyskäyttö	Energiatuotanto (tuuli-voima) Muu käyttö	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☒	Tuulivoimalat ovat uhka linnustolle sekä vaikuttavat ihmisten viihtyvyyteen (virkistyskäyttö). Vaikuttavat myös vedenalaisen luontoon (riuttojen rakentaminen vaikuttaa kalastoon ja ravinteisuuteen (ravinteet lisääntyvät rakennusvaiheessa, kun porataan ja möyhitään pohjaa) ja linnustoon. Myös muut käyttömuodot, jotka ovat ajankohdaisia merialueilla, kuten kalankasvatus ja merisoran otto sekä mahdolliset rakennushankkeet, olisivat haitallisia alueen luonto- ja virkistysarvoille.	Kyllä
Tutkimusmerkitys Seurantamerkitys	Retkeily- ja luontomatka- luaktiiviteetit	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Ohjaamaton virkistyskäyttö häiritsee ja vaikeuttaa tutkimus- ja seurantakäyttöä.	Kyllä

<p>Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit</p> <p>Eliöyhteisöt/lajisto (sekä terrestrinen että akvaattinen)</p> <p>Luonnon virkistyskäyttö</p> <p>Arkeologiset kohteet</p>	<p>Laivaliikenne</p>	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☒	<p>Itämeren meriliikenne, erityisesti Venäjän öljykuljetukset, on kasvanut selvästi viime vuosina. Myös alusten koko on kasvanut, mikä lisää merkittävästi vakavan öljyonnettomuuden riskiä. Alusten kunnon puutteellisuudet, yhteen törmäämisen mahdollisuus ja vaikeat jääolot lisäävät öljyonnettomuusriskiä. Suunnittelualueen eteläpuolella Suomenlahdella kuljetetaan miljoonia tonneja öljyä vuodessa idempänä sijaitseviin öljysatamiin. Suunnittelualueen välittömässä tuntumassa sijaitseva Hangon ulko- ja länsisatamien liikenne on vilkasta. Satama-alueen kautta kuljetetaan ja siellä varastoidaan luokiteltuja aineita. Hangon satamalla on oma öljyntorjuntavalmius ja sataman turvallisuutta säätelevät sataman luvat ja muut säännöt. Vilkas laivaliikenne uhkaa myös laivaväylien lähellä sijaitsevia vedenalaisia hylkyjä.</p>	<p>Pienet</p>
<p>Lisätietoja</p>										
<p>Uhkatekijä on myös ekologisten käytävien toiminta ja riittävyys Uddskatanille mantereen kautta johtavien käytävien kautta. Hangon kaupungin kantakaupungin yleiskaavaa varten on tehty erillinen selvitys aiheesta (Faunatica 2010). Maaeläinten (nisäkkäät, matelijat, sammakkoeläimet) ja lepakoiden osalta pullonkauloja eläinten liikkumiseen löytyy Uddskatanin välittömästä läheisyydestä satama-alueelta kuten myös muualla Hangon kaupungin alueella. Lintujen osalta ekologisten käytävien merkitys on suuri eräille pesiville lajeille kuten kanalinnuille. Vaellus- ja muuttolinnoille niillä on merkitystä matalalla lentävillä ja maanpintoja seuraavilla lajeille (esim. tikat).</p>										

TAVOITTEENASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen				
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää			
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.			
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Luontodirektiivin luontotyypit, arkeologiset kohteet			
Uhkatekijän kuvaus	Umpeenkasvu			
Päämäärä 1	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake	
Umpeenkasvaneiden elinympäristöjä hoidetaan ja niiden tila parannetaan sekä turvataan	Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen. Myös dyynien ja puuttomien kallioiden metsittämisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.	Luonnonhoito	19	
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto			
Uhkatekijän kuvaus	Vieraslajit			
Päämäärä 2	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen	Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti erityisesti keväisin ennen pesintäaikaa Kurtturuusujen, terttuseljan ja siperianhernepensaan poisto. Uusien ja vanhojen vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa.	Haitallisen lajin poisto	19	
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto			
Uhkatekijän kuvaus	Maaston kuluminen			
Päämäärä 3	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen	Kävijät ja käyttäjät ohjataan niin että maaston kulumista vähennetään.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	18, 21	

Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Luontodirektiivin luontotyypit, Arkeologiset kohteet			
Uhkatekijän kuvaus	Retkeily- ja luontomatkailuaktiviteetit			
Päämäärä 4	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisalueet sekä arkeologiset kohteet on turvattu.	Virkistyskäyttö ohjataan niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.	Käytön ohjaaminen	18	
	Asetetaan liikkumisrajoituksia tärkeimmille lintujen pesimäluodoille ja levähdysalueille.	Käytön rajoittaminen	18	
	Ohjataan kulkua tarvittaessa pitkoksien ja tiedotetaan infotauluin arvokkaista lajeista	Käytön ohjaaminen	18, 21	
Suojelu- tai käyttöarvo	Arkeologiset kohteet			
Uhkatekijän kuvaus	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), Laivaliikenne			
Päämäärä 5	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisia	Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä.	Inventointi: arkeologiset kohteet	20	
	Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.	Inventointi, arkeologisen kohteen hoito	20	
	Gustavsvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti. Kaikkia toimenpiteitä valvoo ja ohjaa Museovirasto.	Rakennusperinnön kunnostaminen	20	
	Kohteiden hoitoa tehostetaan ja toimenpiteitä valvoo ja ohjaa Museovirasto.	Arkeologisen kohteen kunnostaminen	20	
	Erityisesti Hauensuoelle, Uddskatanille ja Gustavsvärnille tehdään erillinen hoitosuunnitelma. Hauensuoella ja Uddskatanilla vastuutaho Metsähallitus, Gustavsvärnillä Muesovirasto tai muu jokin muu taho.	Arkeologisen kohteen kunnostaminen	20	
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto, Virkistyskäyttö			
Uhkatekijän kuvaus	Rakentaminen			
Päämäärä 6	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	
Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa.	Natura 2000 -alueille ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluita, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	Lupien myöntäminen	22	
Suojelu- tai käyttöarvo	Tutkimusmerkitys, seurantamerkitys			
Uhkatekijän kuvaus	Retkeily- ja luontomatkailuaktiviteetit			
Päämäärä 7	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake	

Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisenkaltaisina.	Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seuranta-toiminnalle.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	18, 21
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonto- ja lintudirektiivin eläin- ja kasvilajit, Eliöyhteisöt/lajisto		
Uhkatekijän kuvaus	Laivaliikenne		
Päämäärä 8	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 -alueiden suojelussa.	Mereen päässeen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Myös alueet, joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkarannat).	Edunvalvonta	19
	Satamien liikenne ja varastoalueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualueen luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	Edunvalvonta	19

16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiseksi. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritys yhteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä 9	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Ylläpidetään riittävät tiedot suunnittelualueen luontotyypeistä ja lajeista.	Alueen saarten luontotyypit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi. Luontotyyppi- ja lajistoinventointia täydennetään ja päivitetään.	Vedenalainen / luontotyyppi / lajisto inventointi	19
Päämäärä 10	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Alueen suojelu- ja virkistyskäytön turvaaminen sekä yhteensovittaminen.	Alueen sidosryhmien yhteistyö mm. Uddskatanin ja Tulluddenin avaamiseksi kävijöille.	Edunvalvonta	24
Päämäärä 11	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Perinnemaisemien, dyynien eri sukkesiovaiheiden, merenrantaluontotyyppien ja jalopuu- sekä lehtometsien luontaisten ominaispiirteiden säilyminen	Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	Luonnonhoito	19
Päämäärä 12	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Uhanalaisen ja vaateliaan lajiston elinolosuhteiden paraneminen	Selvitetään lajien elinalueet ja hoidetaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	Inventointi, luonnonhoito	19

17 Visio

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö vision määrittelyssä on tärkeää
Selite	Suunnittelualueen visio, eli tavoitela tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualueen toivotusta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärien, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Suunnittelualue on Suomenlahden ja Saaristomeren rajalla oleva arvokas linnuston ja meriluonnon suojelualue, jota täydentää arvokas kulttuuriperintö. Kokonaisuus houkuttelee luontomatkailijoita ja tarjoaa hyvät puitteet tutkimustyölle ja ympäristökasvatukselle.
Vision selitys	Suunnittelualue sijaitsee Suomenlahden ja Saaristomeren kynnyksellä, mikä heijastuu alueen erikoispiirteisiin. Tulliniemen luonnonsuojelualue on perustettu linnustonsuojelua varten ja se on alueen päällimmäinen suojeluperuste. Alueen vedenalainen luonto on arvokas, sisältäen mm. vedenalaisia riuttoja ja hiekkasärkkiä elinympäristöineen. Lisäksi alueella on harvinaisia dyynimuodostumia. Merenkäyntiin ja sotahistoriaan liittyvä kulttuuriperintö on maailmanlaajuisesti mielenkiintoinen. Nämä kaikki yhdessä tekevät alueen kiinnostavaksi käynti- ja tutkimuskohteeksi, jonka saavutettavuutta ja käyttöä suunnitelman kautta parane. Erityisesti Bengtsärin alueen merkitys nuorten ja lasten ympäristökasvatuksessa on suuri.

18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailu-vyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje		Pinta-ala
Tulliniemen manner-osa	Tulliniemen eteläranta Tulluddsstrand sijaitsee kaupungin uimarannan välittömässä läheisyydessä. Tulliniemen kärkeä ja Uddskatan ovat tällä hetkellä alueita, jossa liikkumiseen tarvitaan satamaviranomaisten lupa.	Etelärannalla (Gunnarstrand) saa liikkua vapaasti, tarvittaessa kävijöitä ohjataan liikkumaan viitoitetuilla poluilla. Alueesta vastaa Hangon kaupunki.		11 ha
	Gunnarsstrandin uimarannalla vuosittain runsaasti (tuhansia kävijöitä). Nykyisin suljetuilla alueilla niukasti kävijöitä, pääasiassa ryhmissä.			
Gustavsvärn	Kohde soveltuu järjestetyille retkille.	Saaren pienuuden ja herkkyyden takia sen perusinfrastruktuuri palvelee pieniä määriä kävijöitä ja ryhmiä. Laiturikapasiteetti asettaa rajat kävijämäärien tuntuvalla kasvulla. Alueesta vastaa Metsähallitus ja sen rakennukset ovat vuokrattu Suomen Majakkaseura r.y.:lle.		13 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on 500–1000			
Ryssön	Voidaan rakentaa telttailualue, tulentekopaikka ja kuivakäymälä sekä opastaulu.	Alueelle voidaan rakentaa kevyttä palveluvarustusta palvelemaan saaren vakiintunutta retkeilykäyttöä. Alueesta vastaa Metsähallitus.		14 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on 200–400			
Granskär	Mikäli kävijämäärät kasvavat, saarelle voidaan rakentaa palveluvarustusta. Toimii varapaikkana Ryssönille.	Alue kuuluu Hangon kaupungille ja on suosittu käyntikohde kesä-elokuussa. Alueesta vastaa Hangon kaupunki. Alueen kulttuuriperintö on huomioitava.		14 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on muutama sata käyntiä			

Gunnarsören	Kävijöiden tarpeisiin rakennetaan tulentekopaikoja, pöytä-penkkiyhdistelmiä sekä kuiva-käymälä.	Alue kuuluu Hangon kaupungille ja on suosittu käyntikohde kesä-elokuussa. Alueesta vastaa Hangon kaupunki. Alueen kulttuuriperintöä on inventoitava. Historiallisesti tiedetään alueen olleen tärkeä hankolaisten kalastustukikohta jo keskiajalla.	71 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste on >500		
Bengtsår	Alue toimii Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen leirialueena.	Alueesta vastaa Helsingin kaupunki. Alueella olemassa olevia polkuja ja leirialueita rakennelmineen ylläpidetään ja tarvittaessa uusitaan alueen rauhoitusmääräyksiä noudattaen. Kokonaan uudet leirialueet tulisi sijoittaa Natura 2000 -alueen ulkopuolelle.	17 ha
	Vuosittainen kävijämääräennuste 10 000		
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	153 ha (6 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Bengtsårin lehto, Gunnarsören ja Granskär.			

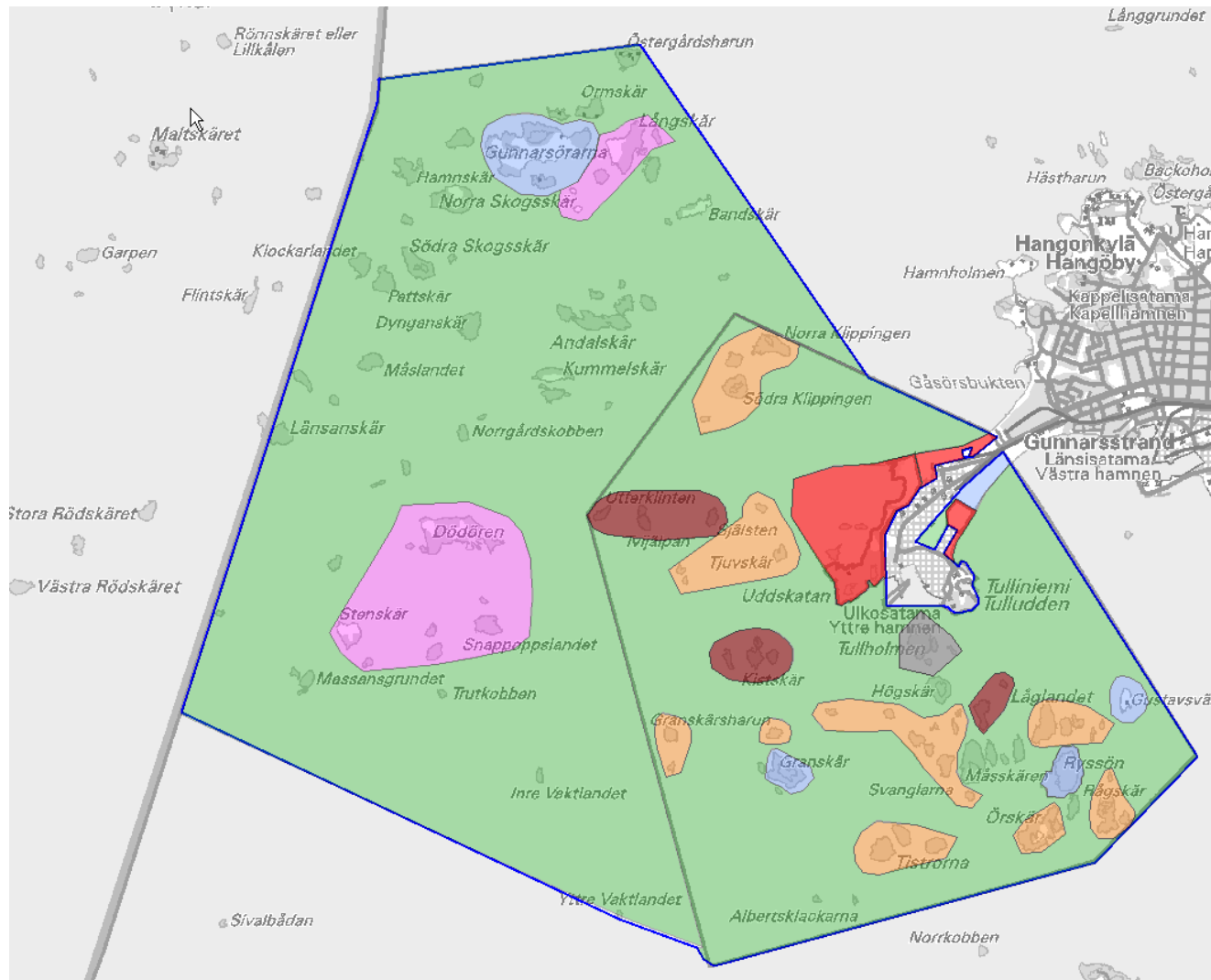
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti			
Nimi	Tarkoitus	Ohje	Pinta-ala	
Tulliniemen luonnonsuojelualue: saaret ja vesialueet	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Alueella saa liikkua ja toimia pitkälti jokamiesoikeuksien mukaan, mutta niin että alueen rauhoitusmääräyksiä noudatetaan (liite 1). Alueelle ei rakenneta palveluvarustusta eikä sinne aktiivisesti ohjata kävijöitä. Vyöhykkeeseen liittyy myös 6 ha alue Tulliniemen mantereella.	1 682 ha	
Hangon kaupungin saaret	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Alueella saa liikkua ja toimia jokamiesoikeuksien mukaan. Alueelle ei rakenneta palveluvarustusta eikä sinne aktiivisesti ohjata kävijöitä.	138 ha	
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	1 825 ha (71 %)	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Ks. yllä				

18C Vyöhykejako: Rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaisia. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai maihinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.			
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissädöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."			
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueet, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai maihinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."			
Tarkoitus	Rajoitusvyöhyke on perustettu pesimälinnuston ja muutolla levähtävän linnuston kannalta keskeisille alueille ja vyöhykkeeseen liitetään myös muinaisjäännösalue. Vyöhykealuejako on tärkein toimenpide jolla turvataan alueen linnustolliset arvot.			
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala	Peruste	Olotila
Uddskatan	1.1.–31.12.	32 ha	Perustamisasetus (1300/1989). Kasvi- ja eläinlajien suojelu. Alueesta vastaa Metsähallitus. Alueella saa liikkua merkittyjä polkuja pitkin.	Voimassa
Tulliniemen luonnonsuojelualue – levähtävän ja pesivän linnuston suojelu	1.1.–31.12.	95 ha	Mantereen läheinen tärkeä levähtävän vesilinnuston alue. Rajaukseen kuuluu sekä vesialue että luotoja (Uddgrundet, Kalskären). Jääpeitteen aikana alueella saa liikkua. Alueesta vastaa Metsähallitus. Sekä 13 ha Hangon kaupungin hallinnoimaa aluetta Uddskatanin tyvellä, joka kuuluu Tulliniemen luonnonsuojelualueeseen. Alueella saa liikkua merkittyjä polkuja pitkin, ja sinne on mahdollista rakentaa kevyttä palveluvarustusta (ks. kartta 8).	Voimassa
Tulliniemen luonnonsuojelualue – haahkan ja merihanhen suojelu	1.4.–20.6.	316 ha	Eryteisesti haahkan merkittävät pesimäluodot. Vyöhykkeeseen kuuluu sekä Metsähallituksen että Hangon kaupungin hallinnassa olevia saaria ja luotoja: Norra Klippingen, Södra Klippingen, Kvarnskär, Tjuvskär, Granskärsharun, Lilla Granskärsharun, Måsgrundet, Granskärgrundet, Flåskären, Svaglarna Tistrorna, Låglandet, Rysökobbarna, Rågskär ja Örskär sekä nimettömiä pikkukareja rajauksen sisällä. Vesialueella saa liikkua.	Aikaa muutetaan
Tulliniemen luonnonsuojelualue – saaristolinnuston suojelu	1.4.–31.7.	105 ha	Merkittävät saaristolinnuston pesimäluodot (kalalokki, lapintiira, kalatiira, karikukko, meriharakka, tylli, punajalkaviklo, tukkasotka). Vyöhykkeeseen kuuluu sekä Metsähallituksen että Hangon kaupungin hallinnassa olevia saaria ja luotoja: Utterklinten, Sjalsten, Kistskären, Långgrundet ja Ankargrundet sekä nimettömiä pikkukareja rajauksen sisällä. Vesialueella saa liikkua.	Aikaa muutetaan

Hauensuolen muinaisjäännösalue		23 ha	Alueen muinaisjäännösten suojelemiseksi (liite 7). Alueesta vastaa Museovirasto ja Metsähallitus. Alueella saa liikkua vapaasti mutta ankkurointi on kielletty. Maihinnotus saa tapahtua vain Hauensuolen laiturilta. Yksi luodoista, Lilla Ankargrundet, on myös tärkeä haahkan pesimäluoto.		Virallistetaan
Pinta-ala yhteensä		577 ha	Osuus suunnittelualueesta (%)	21 %	
Luonnonarvovyöhyke					
Dödören–Snappoppslandet	1.4.–31.7.	35 ha	Merkittävä saaristolinnuston pesimäluoto (kalalokki, lapintiira, kalatiira, karikukko, meriharakka, merikihu, merihanhi, selkälokki, tylli, punajalkaviklo, tukkasotka, uhanalainen laji). Koskee vain maa-alueita. Alueesta vastaa Hangon kaupunki. Alueeseen kuuluu myös Stenskär.		Suositus
Långskär	1.4.–31.7.	15 ha	Merkittävä ja monipuolinen saaristolinnuston pesimäalue. Koskee vain maa-alueita. Alueesta vastaa Hangon kaupunki.		Suositus
Pinta-ala yhteensä		50 ha	Osuus suunnittelualueesta (%)	2 %	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet					
Ks. yllä.					

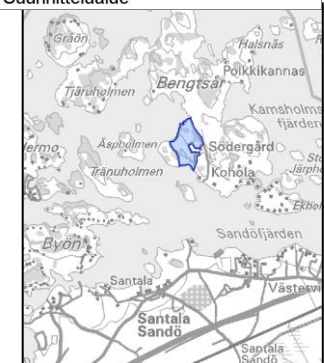

Kuva 8. Vyöhykealuejako.⁶

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Vyöhykealuejako

- Liikkumiskielto 1.1.-31.12.
Liikkuminen sallittu vain poluilla.
Vesialueella vain jääpeitteisenä aikana.
- Maihinno sukietto 1.4.-31.7.
- Maihinno sukietto 1.4.-20.6.
- Muinaismuistoalue
Maihinnousu vain Hauensuolen laiturin kautta. Muuten vapaa liikkuminen.
- Erityisten luontoarvojen kohde
Maihinnousua suositellaan vältettävän 1.4.-31.7.
- Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke
- Syrjävyöhyke
- Suunnittelualue

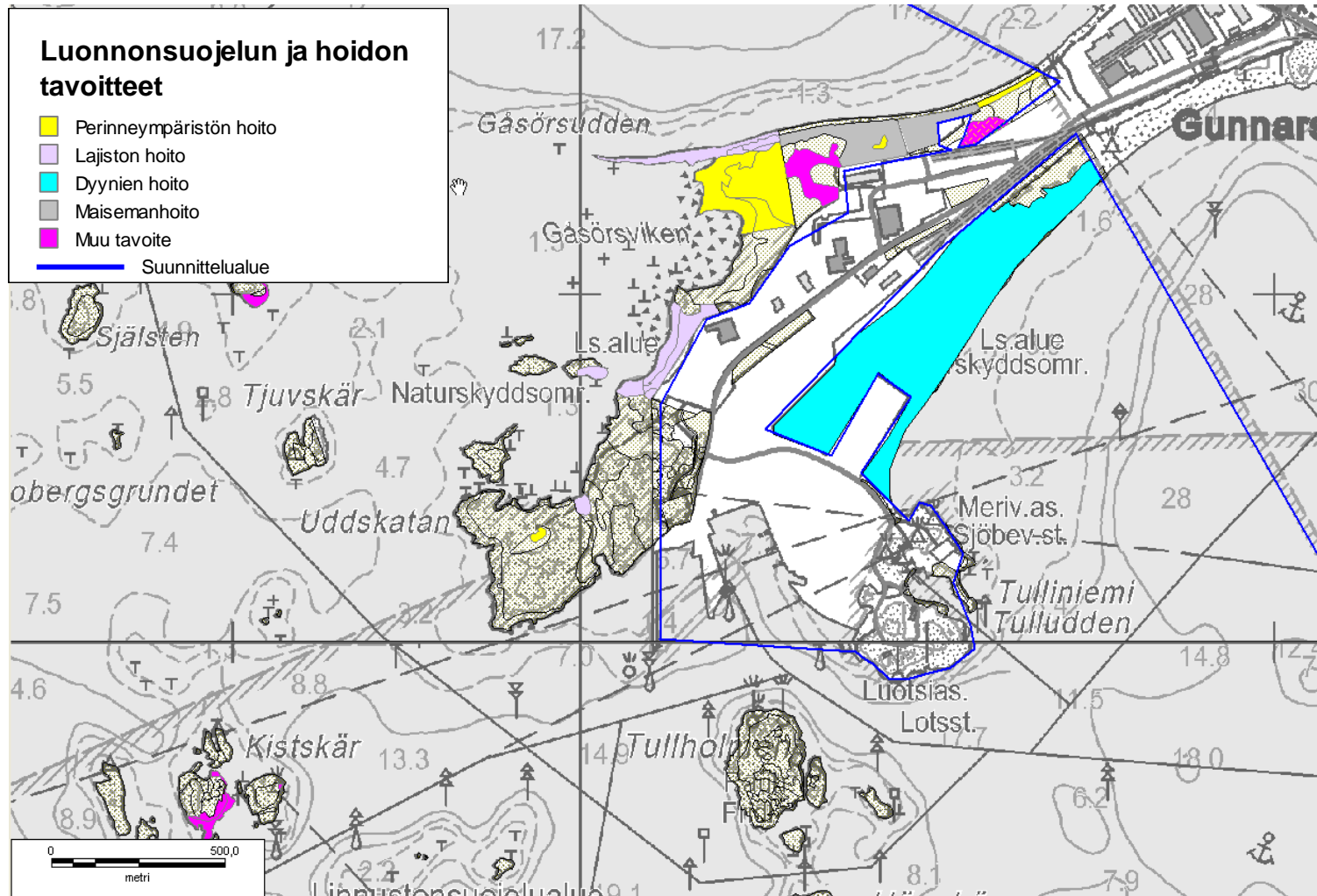
⁶ Vyöhykealuejako päivitetty YM:n vahvistuskirjeen suosituksen mukaisesti 2021. Päivitetty vyöhykealuejako on esitetty HKS:n liitteessä 10.

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☒	Luonnonsuojelun toimenpiteet
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kiireellisyysaste ⁷	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kuvaus
Luonnonhoito	Pieni	6,3			Kyllä	Bengtsårin lehto: lehtipuiden ja jalojen lehtipuiden hoito (kuusen raivaus, tammien ja muiden paikallista alkuperää olevien jalopuiden istutus, lahoppun tuottaminen, kunnostusraivaus)
Luonnonhoito	Suuri	1,45		muutama hehtaari	Kyllä	Bengtsårin lehto: avoimen ja puustoisien perinnemaiseman hoito (laidunnus, niitto, pensaiden poisto)
Haitallisen lajin poisto	Suuri	1,3			Kyllä	Bengtsårin lehto: vieraslajien poisto (tertuseljan ja siperianhernepensas)
Ennallistaminen	Pieni	0,62			Kyllä	Bengtsårin lehto: metsien ennallistaminen suosimalla tammien lisäksi myös muita lehtipuita
Luonnonhoito	Suuri	7,7		5 ha	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: avoimen ja puustoisien perinnebiotoopin hoito (katajan poisto, kedon hoito, puuston käsittely, laidunnus)
Luonnonhoito	Suuri	4,1			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: maisemanhoito (roskien siivoaminen, mahdollinen raivaus/niitto)
Luonnonhoito	Suuri	0,5			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Rantaniittyjen ja hiekkarantojen hoito
Haitallisen lajin poisto	Suuri	6,1			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Vieraslajien poisto (kurturuusu, myös pajuangervoa), lisäkartoitus
Luonnonhoito	Suuri	3,9			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Lajistonhoito (uhanalaiset ja huomionarvoiset putkilokasvit ja hyönteiset)

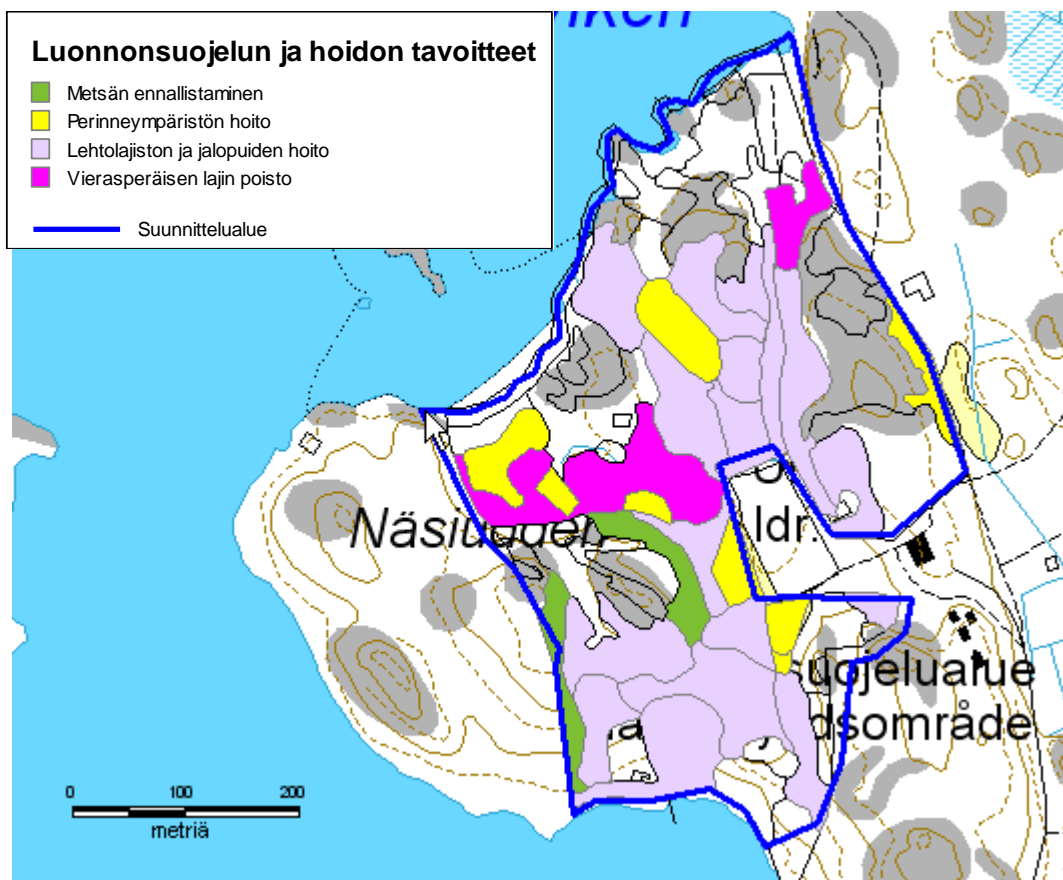
⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Luonnonhoito	Pieni	20,7			Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Dyynien ja hiekkarantojen hoito (rantaympäristön hoito, maisemanhoito, paahdealueen hoito, avoimen perinneympäristön hoito, roskien kerääminen)
Haitallisen lajin poisto	Suuri	koko alue		Hangöudds Skär-gårdsjaktförening r.f. toteuttanut 1960-luvulta lähtien	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: vierasperäisten pienpetojen (minkki, supikoira) poistopyynti. Pyynnin vaikutuksia linnustolle seurataan. Voidaan tehdä myös Bengtsårissa.
Inventointi/vedenalainen	Suuri		Laaditaan		Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Suunnittelualueelle tehdään vedenalaisen luonnon inventointi luonnon nykytilan selvittämiseksi. Inventoitavat kohteet priorisoidaan suunnitelmassa. Samassa yhteydessä inventoidaan myös vedenalaista kulttuuriperintöä.
Seuranta/lintulaskennat	Suuri	Luonnonsuojelualueet		Tehty vuosien saattossa	Kyllä	Tulliniemen linnustonsuojelualue: Saaristolintujen pesimälaskenta suoritetaan luonnonsuojelualueilla kolmen vuoden välein. Mahdollisuuksien mukaan myös muualla Natura 2000 -alueella. Muutolla levähtävien lintujen laskenta Uddsktanilla ja mahdollisuuksien mukaan myös muualla Natura 2000 -alueella.
Inventointi/lajisto	Pieni			Tehty vuosien saattossa	Kyllä	Tarvittaessa tehdään lajistoinventointeja (putkilokasvi, hyönteiset ym.).
Inventointi/luontotyyppi	Pieni	Luonnonsuojelualueet			Kyllä	Uhanalaiset luontotyyppit (LUTU) inventoidaan (täydennysinventointi).
Valvonta	Suuri	Luonnonsuojelualueet			Kyllä	Liikkumisrajoitusten ym. sääntöjen noudattamista valvotaan yhteistyössä rajavartiolaitoksen ja poliisin kanssa. Muita luonnonsuojelurikkomuksia (esim. roskaaminen, lemmikkieläinten irtipitäminen) valvotaan.
Edunvalvonta	Suuri	koko alue			Kyllä	Edunvalvontaa alueen vaikutuspiirissä olevien toimijoiden kanssa lisätään, erityisesti satamaturvallisuuden ja onnettomuusriskien vähentämiseksi
Lisätietoja						
Yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidosta vastaavat maanomistajat, kuitenkin niin että töitä ohjaa ja valvoo Metsähallitus.						

Kartta 9. Luonnonsuojelun ja hoidon tavoitteet Tulliniemellä ja Uddskatanilla sekä Bengtsärissa.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐							
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Päivitetään	☐	Täydennetään	Vuosi	
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁸	Kunnostettava tai hoidettava kohde	Kuvaus				Kpl	Toimenpidesuunnitelma		
Arkeologisen kohteen suojelu	Suuri	Hauensuoli	Perustetaan muinaisjäännösalueen suoja-alue (laki 295/1963 § 5), 22,5 ha. Suoja-aluesopimuksen luonnos liitteessä 7.				1	Laaditaan		
Maisematarkastelu										
Maisemaa haittaa umpeenkasvu, joka voidaan aktiivisella hoidolla estää.										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										

⁸ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Arkeologiset kohteet					
Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁹	Hoidettava kohde	Kuvaus	Kpl	Toimenpidesuunnitelma
Mittausdokumentointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Hauensuoli	Perustetaan muinaisjäännösuojelualue sopimuksella, hoidetaan kohde toimenpidesuunnitelman mukaisesti, estetään tuhoutuminen hoitamalla ja ohjaamalla kävijöitä.	1	Laaditaan
Inventointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Uddskatan	Hoidetaan 29. rannikopatteriston linnakkeeseen liittyvät rakenteet toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Estetään muun käytön aiheuttamasta tuhoa kulttuuriperinnölle	1	Laaditaan
Mittausdokumentointi, Arkeologisen kohteen hoito, Yhteistyö	Suuri	Gustavsvärn	Hoidetaan kohde toimenpidesuunnitelman mukaisesti, estetään tuhoutuminen hoitamalla ja ohjaamalla kävijöitä. Vastuutaho Museovirasto.	1	Laaditaan
Maisematarkastelu					
Yksityiset suojelualueet					
Hangon (Tulliniemen linnustonsuojelualue) sekä Helsingin kaupungin (Bengtsår) omistuksessa olevien alueiden kulttuuriperintökohteet ja muinaisjäännös suojellaan muinaismuistolain (295/1963) mukaan. Lisäinventointeja ja hoitoa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Bengstärin alueelle suositellaan kulttuuriperintöinventoinnin tekoa.					
Lisätietoja					
Muut toimenpiteet					

⁹ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritellä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
		Kävijämääristä ei tarkkaa tietoja, Tulliniemen linnustonsuojelualueella lasketaan useissa tuhansissa ja Bengtsårin lehdossa noin 2 200					
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
		Monipuolisten retkeilypalveluiden takia Tulliniemen linnustonsuojelualueen kävijämäärät kasvavat. Mikäli kulku Uddskatanille tai Tulludenille helpottuu kävijämäärät tulevat nousemaan huomattavasti.					
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Opastusviestintäsuunnitelma							
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään		Päivitetään	
Toimenpide	Kuvaus						
Kävijäseuranta	Kävijälaskurit suosituimmille käyntikohteille (Hauensuoli, Uddskatan)						
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Mm. liikkumiskieltoalueista tehdään kartat internetiin ja kerrotaan alueelle saapumisesta.						
Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Kyltit liikkumiskieltoalueille. Uddskatanin alueen luontopolkua kehitetään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaan.						
Käytön ohjaaminen	Kävijöitä ohjataan niin että linnustolle ja kulttuuriperinnölle on mahdollisimman vähän haittaa. Myös maaston ja kasvillisuuden kulumista esim. hiekkaisilla kedoilla ja dyynialueilla sekä hiekkarannoilla tarpeen vähentää kävijöitä ohjaamalla.						
Yhteistyö	Tulliniemen linnustonsuojelualueen virkistyskäyttöasioissa sovitaan tarvittaessa Metsähallituksen, Hangon kaupungin, Museoviraston, Hangon sataman, Tringa ry:n ja Suomen majakkaseura ry:n kesken.						
Yhteistyö	Yhteistyösopimuksia tehdään tarvittaessa.						
Yhteenveto							

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

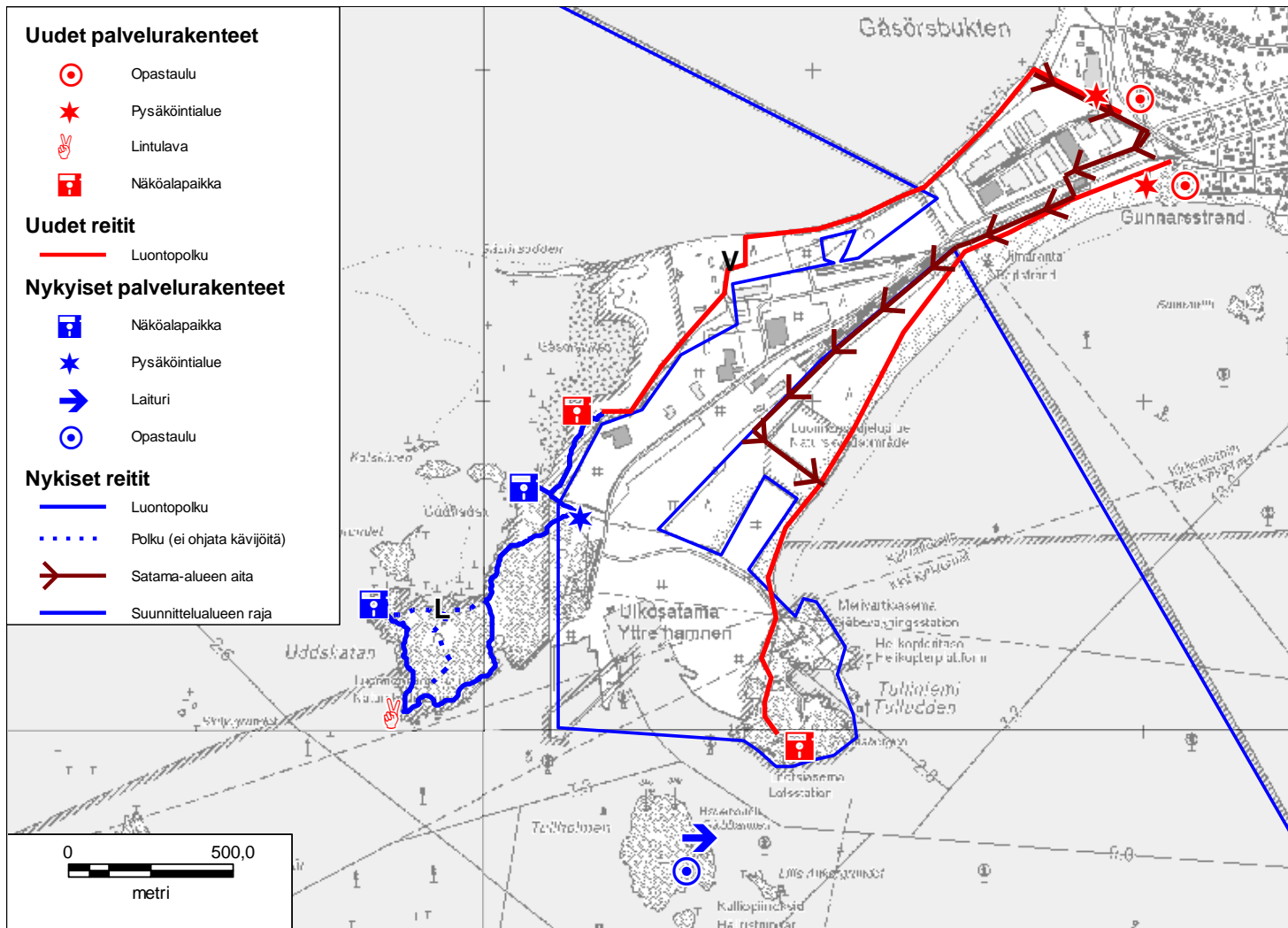
Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Palveluvarustus
Selite	Palveluvarustus -lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. auto- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyysaste ¹⁰	Toimenpidesuunnitelma	
Palveluvarustuksen rakentaminen, purku ja ylläpito	Uddskatan: luontopolun parantaminen sekä osittainen uusimien. Lintulavan rakentaminen Uddskatanin eteläkärkeen. Opastaulu sekä pysäköintialue (ohjeellinen; suunnittelualueen ulkopuolella). Pöytäpenkkiyhdistelmä ja käymälä sekä nuotio mahdollista rakentaa Uddskatanin niemen alkupäähän (katso kartta).	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Gustavsvärn: laiturin uusiminen sekä opastaulun pystyttäminen. Laiturin uudistamista ja tarkempia kustannuslaskelmia varten tulee ensin tehdä laituriselvitys (lomake 26).	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Hauensuoli: laiturin uusiminen, portaiden ja Tullholmenin sillan uusiminen. Saarten (Tullholmen ja Kobben) välissä kulkevasta sillasta joudutaan luopumaan, mikäli resursseja sen ylläpitämiseksi ei ole. Opastaulu.	Suuri	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Tulliniemi: polun rakentaminen alueen läpi Tulliniemen eteläkärkeen (kartalla ohjeellinen)	Pieni	Laaditaan	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Ryssholmen: voidaan rakentaa telttailualue	Pieni		
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet				
<p>Tulliniemen linnustonsuojelualueella olevalle Gunnarsörenille sekä Granskärille voidaan rakentaa palveluvarustusta erillisen Hangon kaupungin laatiman suunnitelman mukaan.</p> <p>Tulliniemi työryhmän raportissa (2005) ehdotetaan 160m² suuruisen luontokeskuksen rakentamista Hangon kaupungin omistamalle alueelle entisen vankilan alueelle. Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä luontokeskuksen rakentamista, mutta sitä varten tulee tehdä erilliselvitys, jossa tarkasteltaisiin matkailupalveluiden tarpeita laajemmin kaupungin alueella.</p> <p>Leiritointi ja alueen käyttö Bengtsårin Natura 2000 -alueella on vakiintunut edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan. Kartalla 11 on esitetty nykyiset leirialueet, rantautumispaikat, laituri sekä polut. Bengtsårin mahdolliset uudet leiripaikat pitäisi sijoittaa Natura 2000 -alueen ulkopuolelle. Myös Natura 2000 -alueella sijaitsevien kahden pohjoisen leirialueen (Sofianlehto, Lahdenpohja) siirtoa Natura 2000 -alueen ulkopuolelle tulisi harkita, mikäli niiden toiminta laajenee. Tulenteko ja telttailu ovat sallittuja vain leirialueilla niitä varten osoitetuilla paikoilla. Bengtsårin varsinainen luontopolku kulkee Natura 2000 -alueen ulkopuolella.</p>				

Lisätietoja

POLKUYHTEYDET: Uddskatanin ja Tulliniemen polkuyhteyksien avaaminen on mahdollista kuten jo Tulliniemen ja sitä ympäröivän suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa (1995) on määritely. Pohjoisrannan polku ja polkuyhteyden avaaminen vaatii erillisen toimenpidesuunnitelman, mutta periaatteessa olemassa olevaa polkuverkostoa yllä mainitussa suunnitelmassa kuvattua polkua pitkin voidaan hyödyntää. Seuraavia seikkoja tulee huomioida ja ne saattavat vaikuttaa lopullisen polun linjaan: polun on kuljettava niin että kävijöistä ei ole haittaa Uddskatanilla ja sen lähiympäristössä lepäileville linnuille eikä siitä aiheudu kulumishaittaa ympäröivälle luonnolle. Kävijät tulee ohjata myös siten että ei aiheuteta haittaa Hangon lintuaseman linnustontutkimukselle ja -seurannalle. Mahdollinen käymälä voidaan mieluiten rakentaa alueen ulkopuolelle, jotta huolto olisi mahdollisimman helppoa.

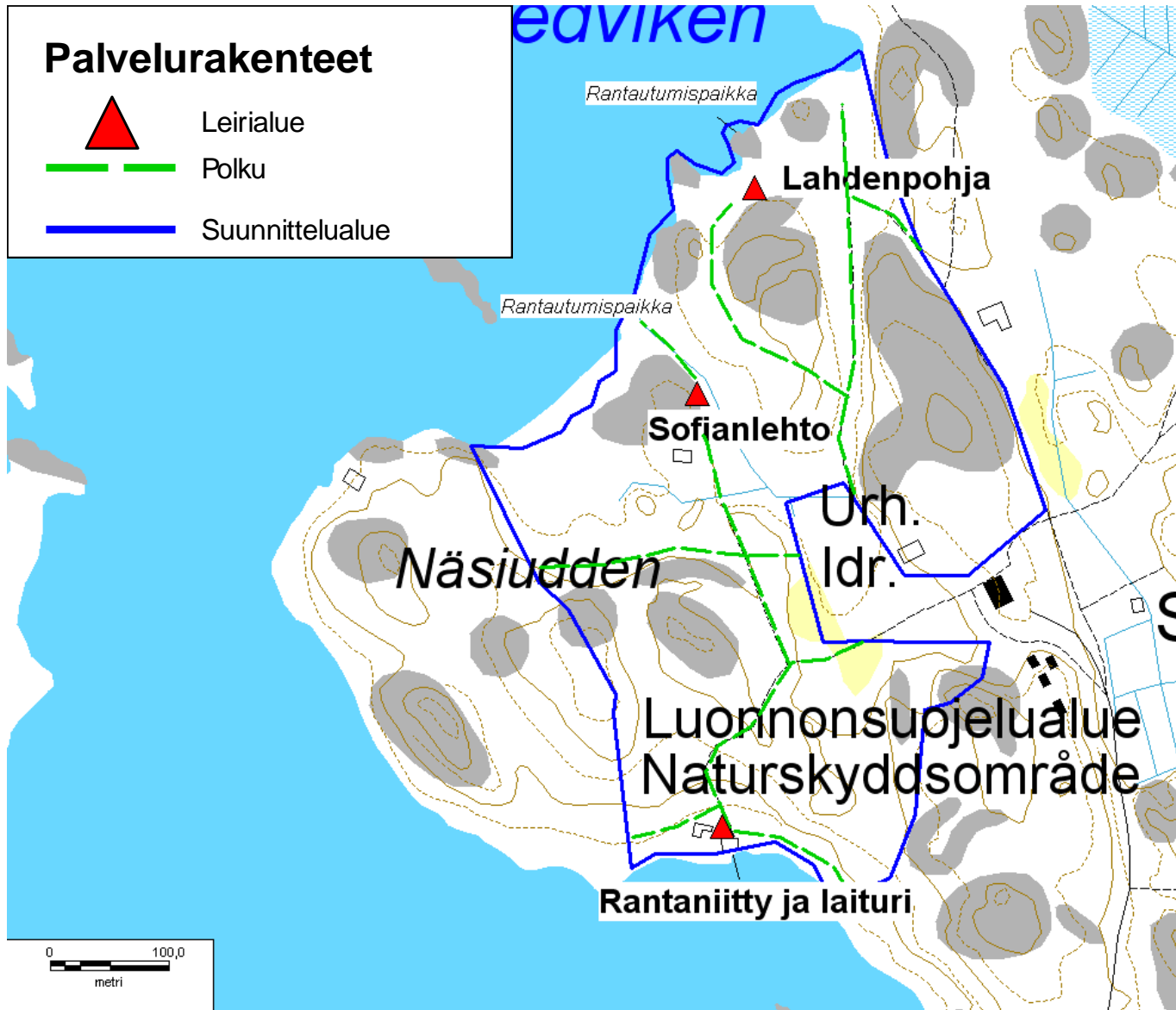
Etelärannan polku voidaan vetää dyynialueen läpi Tulliniemen kärkeen, joka on suunnittelualueen ulkopuolella, mutta kuitenkin niin että dyynien kuluminen estetään. Tulliniemen etelärannalla esiintyy uhanalaisten eläin- ja kasvilajien esiintymisalueita (esim. meriotakilokki *Salsola kali*). Useat lajit ja niiden esiintymisalueet (lähinnä dyynejä) ovat erittäin herkkiä maaston kulumiselle ja virkistyskäyttö saattaa aiheuttaa populaatioiden häviämisen rannalta. Polkuyhteyden tarkemman suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä nämä seikat tulee huomioida seuraavasti: polkulinjausta ei vedetä esiintymisalueiden läpi, ympärivuotista liikkumiskiellon noudattamista valvotaan ja tarvittaessa alueet aidataan. Tarvittaessa erillinen toimenpidesuunnitelma, jossa huomioidaan myös Tulliniemen aitaaminen.

¹⁰ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Kuva 10. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus Tulliniemellä ja Uddskatanilla sekä Hauensuolessa. L-kirjain osoittaa Hangon lintu-aseman sijainnin. V-kirjain osoittaa aluetta, johon voidaan rakentaa palveluvarustusta ja johon Tulliniemiryhmä-raportti (2005) ehdottaa luontokeskusta. Uutena merkityt polkulinjaukset ohjeellisia.

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Kartta 11. Bengtsårin lehdon leiri-alueet, polut, laituri ja rantautumis-alueet.

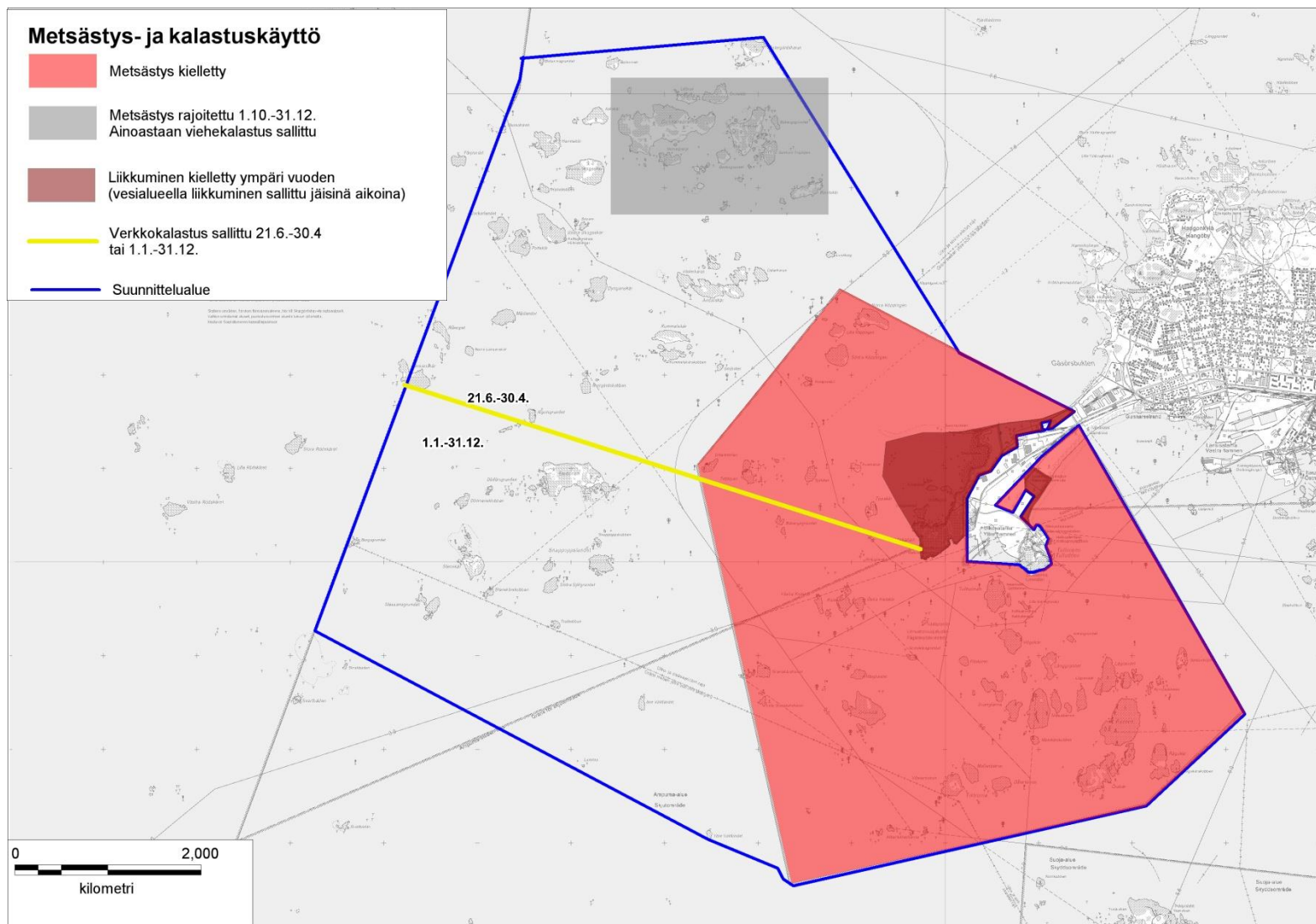
© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

22 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☒ ☒	Metsästys Kalastus
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Metsästys ja riistanhoito				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
ML 8 §:n alue ¹¹				
Yleiset vesialueet				
Lupametsästys- alueet ja vuokra- sopimusalueet				
Hirvenajoalueet				
Muut metsästys- käytön ulkopuo- lelle jäävät alueet				
Riistanhoito		Minkin ja supikoiran pyynti lomakkeella 19		
Yksityiset suojelu- alueet				
Riistakantojen kestävän hyödyn- tämisen suunnit- telu ja seuranta				
Lisätietoja	Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla sekä yksityisillä luonnonsuojelualueilla metsästys on kielletty. Luonnonsuojelualueille voidaan tietyissä tilanteissa myös antaa poikkeuslupia vierasperäisten tai vahingollisten lajien vähentämiseksi (luonnonsuojelulaki 1096/1996 § 15, asetus Uddskatanin luonnonsuojelualueesta 1300/1989 § 5). Metsähallitus myöntää luvat hallinnoimilleen alueille ja Uudenmaan ELY-keskus yksityisille suojelualueille. Maankäyttö- ja rakennuslailla toteutettavalla osalla Tulliniemen linnustonsuojelualueella metsästys sallittu metsästyslain puitteissa.			
Kalastus				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
Yleiset vesialueet				
Pilkkiminen onkiminen viehekalastus				

Lupakalastusvedet		
Rajoitus- ja kielto-alueet		
Kalakantojen hoito		
Yksityiset suojelu-alueet		
Ammattikalastus	Hoito- ja käyttösuunnitelma ei ole esteenä ammattikalastuksen harjoittamiselle alueella.	
Kalakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Ammattikalastuksen viralliset saalisraportoinnit.	
Lisätietoja	Metsähallituksen vesialueet Tulliniemellä on vuokrattu Hangon kaupungille. Määräyksistä ja rajoituksista ks. kartta sekä kalastusalueen hoito- ja käyttösuunnitelma (Sjölund 2007). Kalastuksessa on noudatettava rajoitusvyöhykkeitä ja -aikoja (kartta 8).	

¹¹ kunnan asukkailla oikeus metsästykseseen valtion mailla

Kartta 12. Tulliniemen linnuston-
suojelualueen alueen metsästys-
ja kalastuskäyttö.

© Metsähallitus 2012, © Suomen
ympäristökeskus 2012, © Kartta-
keskus Oy, Lupa L5293, © Maan-
mittauslaitos 1/MML/12.

23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.		
Marjastus ja sienestys			
☐	Sallittu	☒	Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja	Liikkumisrajoitukset on merkitty karttaan 8.		
Poronhoito			
Toimenpiteet ja käytännöt	Suunnittelualue ei sijaitse poronhoitoalueella.		
Suosituks			
Lisätietoja			
Maastoliikenne			
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet	
Käytön ohjaaminen	Maastoliikenne ei ole sallittua maa-alueilla. Jäällä maastoliikennettä ei ole rajoitettu (maastoliikennelaki 1710/1995) (huom! rajoitusvyöhykkeet). Suojelualueiden hoitoon liittyvä huoltoajo sallittu.	☒	
		☐	
Muu liikenne			
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet	
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Tulliniemen linnustonsuojelualueen läpi kulkee useita veneväyliä. Veneily on sallittu rajoitusvyöhykkeitä ja -aikoja noudattaen. Hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä tai vaikeuta nykyisten vesiväylien käyttöä, kunnossapitoa tai kehittämistä. Vesiväylien käyttö ja ylläpito suunnittelualueella on mahdollista niihin kuuluvien lupaprosessien nojalla, joissa Natura-alue tulee huomioiduksi. Liikennevirastolla on oikeus tehdä kunnostusruoppauksia ja toteuttaa mahdollisia kehittämishankkeita alueiden läpi kulkeville väyliille. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja tehtäessä on otettava huomioon luonnonsuojelulain 65 §:n vaatimukset. Vesiväylät on esitetty liitteessä 8.	☒	
Käytön ohjaaminen	Ilma-aluksilla laskeutuminen kielletty Metsähallituksen alueille.	☐	

Liikkuminen			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Käytön ohjaaminen	Maastopyöräily	Poluilla ja maastossa kielletty maaston kulumisriskin takia. Tieurilla sallittu.	☒
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Sukeltaminen	Sukeltaminen on vesialueiden yleiskäyttöä ja jokamiehen oikeutta (Tuunanen ym. 2012). Väylillä tapahtuvaa veneliikennettä ei tule tarpeettomasti häiritä. Muinaisjäännöksiksi luokiteltuihin hylkyihin ei saa kajota (muinaismuistolaki 295/1962). Myöskään muista hylkyistä ei saa nostaa esineistöä ilman lupaa. Rajoitusalueilla ei myöskään saa sukeltaa. Katso myös liite 7.	☒
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Tutkimus	Tutkimustarkoitusta varten voidaan myöntää lupia esim. näytteiden keräämiseen tai lintujen rengastukseen ja rengastuspaikkojen ylläpitoon.	☒
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Porovaljakko	Ei alueella	☐
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kiipeily	Ei alueella	☐
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan urheilutapahtuman tai vastaavan järjestämiseen suunnittelualueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Yksityisten suojelualueiden osalta luvan myöntää maanomistaja, joka tarvittaessa pyytää lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselta.		☒
Partio- ja muu leiritoiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan leirin tai vastaavan järjestämiseen suunnittelualueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Yksityisten suojelualueiden osalta luvan myöntää maanomistaja, joka tarvittaessa pyytää lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselta.		☒
Maa-ainesten otto, myös vedenalainen soranotto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla on maa-ainesten otto kielletty. Yksityisten suojelualueiden suojelumääräykset kieltävät maa-ainesten onton. Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä luontodirektiivin säännökset säätelevät maa-ainesten ottoa muualla Natura-alueella.		☒
Metsätalous			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suo- jelualueet
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnittelualueella ei harjoiteta metsätaloutta.		☒

Polttopuun otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallituksen alueilla ja YSA-alueilla polttopuun otto on kielletty.	☒
Pohjaveden otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Suunnittelualueella ei ole pohjavedenottoa lukuun ottamatta Hangon lintuaseman kaivoa, jota voidaan käyttää jatkossakin.	☐
Muu toiminta		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suo- jelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Muut kuin tässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt alueen käyttöön liittyvät merkittävät toiminnot ja hankkeet edellyttävät aina erillistä Natura-tarvearviointia sekä mahdollisia muita lupia. Toiminta ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon. Mikäli luontoarvot edellyttävät, voidaan joitakin toimintamuotoja rajoittaa myöhemmillä päätöksillä (esim. vesiskootteriliikenne lintujen pesimäluotojen läheisyydessä).	☒
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Puolustusvoimien toiminta turvataan lainsäädännöllä (laki puolustusvoimista 551/2007). Myös puolustusvoimien tietoliikenne- ja sähkökaapeleita voidaan ylläpitää ja uusia tarvittaessa.	☒
Lisätietoja		

24 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Laajennusalueet
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.			
Suunnittelualueesta vastaavat tahot				
Uddskatanin luonnonsuojelualue ja osa Tulliniemen luonnonsuojelualueesta on Metsähallituksen ja sen luontopalveluiden hallinnassa. Hangon kaupunki omistaa Tulliniemen linnustonsuojelualueen (Natura 2000 -alue) muun osan. Bengtsårin lehto on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistuksessa. Yksityisten luonnonsuojelualueiden hoidosta vastaavat maanomistajat sekä Uudenmaan ELY-keskus. Valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä ja muinaisjäänköksiä hoidetaan yhteistyössä Museoviraston kanssa.				
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta				
Toimenpide	Kuvaus			
Suojelualuekiinteistön muodostaminen, säädöksen laatiminen, järjestyssääntön laatiminen	Metsähallituksen hallinnoimista alueista suositellaan yhden suojelualueen perustamista ja säädöksen laatimista. Säädöksen ajantasaistamiseen käytetään olemassa olevia säädöksiä sekä hyväksytyä hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Tulliniemen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset ovat osittain 1930-luvulta ja niitä on sen jälkeen muutettu useaan otteeseen. Uddskatanin ja Tulliniemen alueiden yhdistäminen helpottaisi alueen hoitoa ja käyttöä sekä olisi käyttäjien kannalta selkeämpää. Hangon kaupungin omistama osa Tulliniemen luonnonsuojelualueesta jää yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi. Metsähallituksen luonnonsuojelualueelle laaditaan tarvittaessa järjestyssääntö.			
Rajan merkitseminen	Luonnonsuojelualueiden rajat merkitään maastoon paaluihin kiinnitettävillä suomen- ja ruotsinkielisillä tunnuskilvillä. Kiinteistöjen rajat avataan ja tehdään näkyviksi maastossa.			
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Toimenpide	Kuvaus			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, lupien myöntäminen	Metsähallituksen alueita koskevat vuokra- ja käyttöoikeussopimukset sovitetaan yhteen tämän hoito- ja käyttösuunnitelman periaatteiden kanssa ja Metsähallituksen muiden periaatteiden mukaan. Yksityisillä alueilla sopimukset ja luvat eivät saa vaarantaa niitä luontoarvoja, joiden perustella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon.			

Turvallisuus ja valvonta						
Toimenpide		Kuvaus				
Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	Öljyvahinkojen torjuntavastuu kuuluu Suomen ympäristökeskukselle ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Koko Suomenlahtea koskien on laadittu Suomenlahden alueen alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan yhteistoimintasuunnitelma, ja myös muita suunnitelmia on tekeillä. Öljytorjuntaan liittyvää suunnittelu- ja toteutusyhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa pyritään edistämään Metsähallituksessa. On olemassa tarve laatia kaikkia Metsähallituksen merialueita koskeva öljyonnettomuussuunnitelma.			
	☒	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Valtion maiden suunnitelma tarkistetaan vuosittain. Vastuutahona Metsähallituksen metsätalous.			
Palvelurakenteiden turvallisuus	☒	Rakennusten pelastussuunnitelma	Laaditaan mikäli rakennukset tulevat yleisö- tai yrityskäyttöön.			
	☒	Rakennusten palotarkastus	Palotarkastukset tehdään sitä mukaa, kun ne otetaan yleisö- tai yrityskäyttöön.			
	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Laaditaan vuoden 2013 loppuun mennessä.			
	☐	Pelastusyhteistyö				
Yhteistyö						
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Suunnittelualueen maankäytön suunnittelussa ja alueen kehittämisessä Metsähallitus, Hangon kaupunki ja Helsingin kaupunki tekevät yhteistyötä paikallisten yrittäjien ja yhteisöjen sekä Uudenmaan maakuntaliiton, ELY-keskuksen, Tringa ry:n, Suomen majakka-seuran, Helsingin Yliopiston, YH Novian ja muiden tutkijatahojen sekä tutkimuslaitosten, Museoviraston, Liikennevirasto, Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien, Hangon sataman, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.					
Kansainvälinen yhteistyö	Alueen kansainvälinen yhteistyö liittyy merten suojeluun, merenkulkuun ja tutkimukseen. Kansainvälisiä yhteistyöhankkeita voidaan Metsähallituksen alueilla toteuttaa sen alueiden käyttöä koskevan ohjeistuksen mukaisesti					
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Uudenmaan ELY-keskus, Hangon ja Helsingin kaupunki, museovirasto, rajavartiolaitos, poliisi ja puolustusvoimat.					
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☐	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?
Lisätietoja						
Uddskatanin valvontaan osallistuu myös Hangon lintuasema. Bengtsårin leirialueelle on voimassa oleva pelastussuunnitelma (Helsingin kaupungin nuorisosiiankeskus 2008).						

25 Rakennuskanta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Rakennuskanta
Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
Rakennuskannan hallinta	Uddskatanin entisen vankilan puucee	Metsähallitus	1	Puretaan ja tarvittaessa dokumentoidaan
Rakennuskannan hallinta	Hangon lintuasema	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys ry - Tringa	3	Lintuasematoimintaa. Maapohja Metsähallituksen hallinnassa.
Rakennuskannan hallinta	Gustavsvärnin muuntaja	Senaattikiinteistöt	1	
Rakennuskannan hallinta	Gustavsvärnin majakka	Liikennevirasto	1	
Erityismääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Hangon kaupungin omistuksessa Uddskatanilla on rakennuksia ja rakennelmia, jotka ovat toimineet naisvankilana 1960-luvulle saakka. Rakennukset ovat rapistuneet ja huonossa kunnossa ja tulisi purkaa. Tätä ennen tulee selvittää, onko rakennuksissa lepakoiden lisääntymisyhdyskuntia. Bengtsårin lehdossa on Natura 2000 -alueella kolme leirintäaluetta ruokailukatoksineen, käymälöineen ja laitureineen. Alueella on myös yksi saunarakennus ja kellari.				
Lisätietoja				
Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä huoltorakennuksen lisärakentamisen Gustavsvärnille, mutta se edellyttää Hangon kaupungin päätöksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksyvän lausunnon lisäksi lausuntoa Museovirastolta.				

26 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa maanomistajat ja Metsähallitus. Gunnarsörenin, Granskärin ja Bengtsärin virkistyskäytön kehittäminen on kaupunkien vastuulla eikä niiden budjetiteja esitetä tässä.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2012		
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset			
Rakennelmat	2 000 €	73 000 €	Uddskatan: lintulavan rakentaminen (30 000 €). Hauensuoli: laiturin, puuportaiden ja siltojen uusiminen (40 000 €). Tullholmenin ja Kobbenin välisestä sillasta katso lomake 21B. Gustavsvärn: laituri selvityksen ja piirustusten tekeminen (3 000 €). Arvio koskee vain Metsähallituksen hallinnoimia alueita.
Reitit	2 000 €	25 000 €	Uddskatan: polun rakentaminen ja dyynin rajaaminen. Hauensuoli: polkujen uusiminen. Arvio koskee vain Metsähallituksen hallinnoimia alueita.
Opastuspalvelut ja opastusvies-tintä	1 000 €	5 000 €	Luontoon.fi-sivut, opastustaulut (Uddskatan 3 kpl, Hauensuoli 1 kpl, Gustavsvärn 1 kpl), maihinnousukieltotaulut.
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset		6 000 €	Kävijälaskenta 5 vuoden välein. Kävijätutkimus tarvittaessa.
Virkistyskäyttö yhteensä	5 000 €	109 000 €	
Ennallistaminen			
Lajistonhoito		4 000 €	Uhanalaisten ja vaatelioiden kasvien ja hyönteisten siirtoistutukset / elinympäristöjen hoito.
Muu luonnonhoito	9 000 €	21 500 €	Jatkuva luonteiset toimenpiteet: minkin poistopyynti (2 000 €), kurturuusun poisto (1 600 €), avoimen rantaympäristön hoito (2 400 €), laidunnus (3 000 €) Kertaluonteiset toimenpiteet: jalopuiden ja lehtojen hoito Bengtsärissa (5 000 €), avoimien rantaympäristöjen hoito (10 000 €), laidunalueen raivaus (6 500 €)
Luonnonsuojelun seurannat	2 000 €		Linnustoseurannat, muut lajistoseurannat
Luonnonsuojelu yhteensä	11 000 €	25 500 €	
Rakennusperintö	2 000 €	100 000 €	

Arkeologiset kohteet	3 000 €	20 000 €	Hauensuolen, Uddskatanin ja Gustavsvärnin kohteiden hoito edellyttää erillisen toimenpidesuunnitelman laatimisen ja luku on hyvin karkea arvio.	
Muu kulttuuriperinnön hoito				
Kulttuuriperintö yhteensä	5 000 €	120 000 €		
Hallinto- ja muut kulut				
Hallinto- ja muut kulut	10 000 €		Palkka- ja matkustuskuluja, jotka liittyvät alueen valvontaan, hoitoon tai huoltoon, kiinteistöveroihin jne.	
Kaikki yhteensä				
Kaikki yhteensä	31 000 €	254 500 €	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	719 500 €

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi						
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelun alueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualuetta koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Vaikutuksen tyyppi			Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen		
Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen (umpeenkasvun ehkäisy). Myös dyynien metsittämisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.	Luonnonhoito	☒	☐	☐	Rantaniityt ja dyynit säilyvät avonaisina ja perinnebiotoopit hoidettuina. Tämä hyödyttää kyseisten biotooppien eläin- ja kasvilajeja. Merkittävä osa Natura 2000 -alueiden perusteena olevista lajeista ja uhanalaisista lajeista ovat riippuvaisia avoimista ympäristöistä.	Jotkin lajit suosivat umpeenkasvaneita ympäristöjä ja näin ollen kärsivät hoidosta. Tällaisia elinympäristöjä kuitenkin säilyy alueella ja sen lähiympäristössä riittävästi, mm. pienissä poukamissa.
Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti ennen lintujen pesintäaikaa ja kurturuusujen poisto. Uusien vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa.	Haitallisen lajin poisto	☒	☒	☐	Minkkien ja supikoirien tehopyynti vaikuttaa maassa pesivien lintulajien pesimämenestykseen ja kannanhilykseen. Kurturuusuu on voimakkaasti leviävä vieraslaji, joka levittäytyy etenkin hiekka- ja sorapohjaisille alueille syrjäyttäen luontaisen lajiston.	Lähtökohtaisesti ei haittoja eikä riskejä, koska pyynti ja kurturuusujen poisto tapahtuu lintujen ja eläinten lisääntymiskauden ulkopuolella. Minkin ja supikoiran pyynnin tulee olla tehokasta, jotta se on hyödyllistä. Kurturuusujen poistossa tulee valita menetelmiä, jotka eivät turmele dyynejä ja käyttää ensisijaisesti mekaanisia menetelmiä. Torjunta-aineita tulisi käyttää erityisen vaikeilla alueilla.

Virkistyskäytön ohjaaminen niin että maaston kulumista vältetään.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	☒	☐	☐	Rakennetaan ja ylläpidetään polkuja ja portaita sekä pitkoksia suosituimmilla ja herkimmillä kohteilla.	Virkistyskäytön vapautuminen Uddskatanilla ja Tulliniemellä saattaa uhata kulumiselle herkkiä dyynimuodostumia sekä herkkää kasvilajistoa.
Virkistyskäytön ohjaaminen niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	☒	☐	☒	Polkujen, rakenteiden ja opasteiden avulla kävijät ohjataan niin että luontoarvot tai arkeologiset kohteet eivät vaarannu. Lintujen pesimäsaarilla ja tärkeillä levähdysalueilla sekä muilla herkkillä luontokohteilla liikumista rajoitetaan.	Polut on vedettävä niin että herkkä lajit eivät vaarannu eikä maisema vaarannu (etenkin dyynit ja rannat). Kävijämäärien kasvaessa polkujen levittäytyminen ja leveytymisen on mahdollinen riski. Rajoitusalueet tulee merkitä maastoon ja karttoihin. Valvontaa lisättävä.
Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi ja hoito Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä. Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.	Inventointi: arkeologiset kohteet	☒	☒	☐	Suunnittelualueen kulttuuriperintökohteet on inventoitu ja niiden tila tiedossa.	Ei haittoja eikä riskejä
Gustavsvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti.	Rakennusperinnön kunnostaminen	☐	☒	☐	Rakennusten ja rakenteiden vauriot korjataan ja huolletaan säännöllisesti.	Työ tehdään Museoviraston suositusten perusteella.
Natura 2000 -alueelle ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluja, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	Lupien myöntäminen	☒	☒	☐	Hangon kaupungin rakennustarkastus ja Uudenmaan ELY-keskus vastaavat alueelle myönnettävistä luvista.	Ei haittoja eikä riskejä.
Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seuranta toiminnalle.	Käytön ohjaaminen	☒	☒	☐	Etenkin Uddskatanille pääsyn mahdollinen helpottuminen saattaa aiheuttaa häiriötä tutkimus- ja seuranta toiminnalle. Kävijöiden ohjaamisen (polkujen vetäminen ja merkitseminen), valvonnan ja ohjeistuksen kautta haasteeseen pystytään vaikuttamaan.	Mahdolliset sääntörikkomukset, joihin valvonnan kautta on puututtava. Riittävät resurssit ohjaavien rakenteiden tekemiseen.
Alueen saarten luontotyypit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi.	Vedenalainen/luontotyyppi/lajistoinventointi	☒	☒	☐	Luonnonsuojelualueiden maa-alueiden luontotyyppi-inventointi viedään loppuun ja vedenalaiset inventoinnit aloitetaan. Tarvittaessa täydennetään lajistoinventointeja. Saaristolintulaskentoja tehdään vuosittain.	Inventoinneissa vaadittavien resurssien turvaaminen.

Luontotyyppi- ja lajistointiventointeja täydennetään.						
Alueen sidosryhmien yhteistyö.	Edunvalvonta	☐	☒	☐	Luonnonsuojelun ja virkistyskäyttöarvojen turvaaminen ja kehittäminen yhdessä alueen toimijoiden kanssa.	Tarvittavien resurssien turvaaminen.
Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	Luonnonhoito	☐	☒	☐	Hoidettavien luontotyyppien ominaispiirteet säilyvät tai vahvistuvat.	Tarvittavien resurssien turvaaminen.
Selvitetään uhanalaisten lajien elinalueet ja hoidetaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	Luonnonhoito	☒	☒	☐	Lajien elinvoimaisuus säilyy tai kasvaa.	Vaadittavien resurssien turvaaminen.
Mereen päässeeseen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Myös alueet, joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkorannat).	Yhteistyö, valvonta	☒	☒	☒	Saadaan aikaan toimiva yhteistyö öljyntorjunta ja ympäristövahingoista vastaavien viranomaisten kanssa, minkä avulla torjunta voidaan suunnata tärkeimmille alueille. Metsähallitukseen saadaan tieto öljyonnettomuudesta mahdollisimman nopeasti. Toimenpiteistä vastaa muut viranomaiset (alueellinen pelastuslaitos, SYKE) ja kohdistuu laajasti käsittäen koko läntiselle Suomenlahdelle.	Ei haittoja eikä riskejä
Satamien liikenne ja varastoalueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualueen luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	Yhteistyö	☒	☒	☐	Toimiva yhteistyö ja tiedonkulku satamatoimijoiden, Hangon kaupungin ja Metsähallituksen välillä. Satama vastaa satama-alueiden siivoamisesta vuosittain ja pyrkii estämään roskien leviämisen suojelualueille.	Ei haittoja eikä riskejä.
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimista käytön ohjaaminen, inventoinnit ja aktiiviset hoitotoimenpiteet parantavat Natura-luontotyyppien ja lajien tilaa sekä suojelua. Suunnitelmassa esitettävillä toimenpiteillä ei aiheuteta haittoja alueen Natura-suojelualueille. Natura 2000 -alueiden perusteena oleviin luontotyyppihin ja lajeihin vaikutukset arvioidaan seuraavasti (* = priorisoitu luontotyyppi):</p> <p>Tulliniemen linnustonsuojelualue 1220 Kivikkorannat: lievästi positiivinen vaikka luonnonhoitotoimenpiteet eivät suoraan kohdistukaan kyseiseen luontotyyppiin 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot: positiivinen, joskin vain pieneltä osin luonnonhoitotoimenpiteiden piirissä 1620 Ulkosaariston luodot ja saaret: positiivinen, suojelun ansiosta edustavuus paranee</p>					

1630 Merenrantaniityt*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee
1640: Itämeren hiekkarannat: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee
2110 Liikkuvat alkiovaiheen dyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
2120 Liikkuvat rantakauradyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
2130 Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit*: positiivinen, suojelun, luonnonhoitotoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
2140 Variksenmarjadyynt*: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
6270 Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni
8220 Silikaattikalliot: positiivinen, lähinnä suojelun ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
9050 Lehdot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee
9070 Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee
 Seuraavia Natura-luontotyyppäjä ei ole mainittu alueen Natura-tietolomakkeella, mutta ne on todettu maastoinventointien yhteydessä:
2180 Metsäiset dyynit: positiivinen, suojelun, ennallistamistoimenpiteiden ja kävijöiden ohjaamisen ansiosta edustavuus paranee
4030 Kuivat nummet: positiivinen tai neutraali
6210 Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeät orkidea-alueet)*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni
6430 Kosteat suurruohoniityt: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni
7140 Vaihtelumuusot ja rantasuot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee
91D0 Puustoiset suot*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee, joskin pinta-ala on pieni
 Natura 2000 –tietolomakkeella esiintyy näiden lisäksi kaksi Natura 2000 luontotyyppiä, joita ei ole inventoitu: 1110 hiekkasärkät ja 1170 riutat.
 Lintudirektiivin liitteen I linnut (vain tietolomakkeella mainitut lajit):
Etelänsuosirri: Laji on pesinyt muualla Hankoniemellä, mutta on hävinnyt jo 1990-luvulla. Esiintyy edelleen muuttoaikoina. Rantaniittyjen hoitotoimenpiteillä parannetaan laji elinolosuhteita ja mahdollisuuksia palata alueelle.
Kalatiira: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.
Kirjokerttu: Luonnonhoitotoimenpiteillä saattaa olla positiivinen vaikutus lajin esiintymiseen.
Lapintiira: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.
Palokärki: neutraali vaikutus
Pikkulepinkäinen: Luonnonhoitotoimenpiteillä saattaa olla positiivinen vaikutus lajin esiintymiseen.
Pikkusieppo: neutraali vaikutus
Uhanalainen laji: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset ovat positiivisia,
Valkoposkihanhi: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja vierasperäisiä pienpetoja pyytämällä vaikutukset ovat positiivisia.
 Muuttolinnut:
Isosirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Jänkäkurppa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Jouhisorsa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Karikukko: Neutraalit vaikutukset
Lapasotka: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset positiivisia
Lapinsirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Mustapyrstökuiri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Mustaviklo: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia
Nuolihaukka: Neutraalit vaikutukset
Pikkulokki: Neutraalit vaikutukset
Pilkkasiipi: Kävijöitä ohjaamalla ja liikkumista rajoittamalla vaikutukset positiivisia

	<p>Pulmassirri: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia Punajalkaviklo: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia Ristisorsa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia Ruokki: Neutraalit vaikutukset Tundrakurmitsa: Kävijöitä ohjaamalla, liikkumista rajoittamalla ja rantoja hoitamalla vaikutukset positiivisia Tuulihaukka: Neutraalit vaikutukset Bengtsårin lehto 9020 Jalopuumetsät*: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee 9050 Lehdot: positiivinen, suojelun ja luonnonhoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee Natura 2000 -tietolomakkeella mainitaan näiden lisäksi seuraava Natura 200 -luontotyyppi, jota ei ole inventoitu: 9190 Vanhat tammimetsät Seuraavia Natura-luontotyyppäjä ei ole mainittu alueen Natura-tietolomakkeella, mutta ne on todettu maastoinventointien yhteydessä: 1150 Rannikon laguunit: neutraali 1230 Kasvipeitteiset merenrantakalliot: neutraali 8220 Silikaattikalliot: neutraali 9010 Luonnonmetsät: neutraali Bengtsårin lehdon Natura 2000 -alue on perustettu luontodirektiivin perusteella, joten suunnitelman vaikutuksia lintudirektiivin liitteen I lajeihin ei arvioida.</p>
<p>Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto</p>	<p>Suunnitelman ekologiset vaikutukset ovat positiivisia: Suunnittelualan luontotyyppäjä ja lajeja hoidetaan, suojelun hallinta selkeytyy ja luontotyyppien ja lajien elinolosuhteet sekä alueen kytkeytyvyys muihin suojelun alueisiin paranevat. Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia: suunnittelualueella suojellaan luonnon ohella myös kulttuuriperintöä. Alue tarjoaa kävijöille mahdollisuuksia luonnossa rentoutumiseen ja fyysiseen sekä henkiseen virkistäytymiseen. Suunnitelman taloudelliset vaikutukset ovat positiivisia, mikäli kävijämäärät kasvavat, millä on positiivisia vaikutuksia aluetalouteen. Suunnitelmaa laadittaessa on arvioitu suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset alueella esiintyviin luontodirektiivin nojalla suojeltuihin luontotyyppäihin ja lajeihin sekä lintudirektiivin lajeihin ja alueella levähtäviin muuttolintuihin, ja todettu ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Siten suunnitelma ei edellytä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia.</p>

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta				
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.			
Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle
Rantaniittyjen ja perinnebiotooppien raivaus ja laiduntaminen. Myös dyynien metsittymisen esto ja rehevöitymisestä hyötyvän kasvillisuuden poisto.	19	Luonnonhoito	Hoidon tilanne (toteutus/tavoite)	Jatkuvaa
Aktiivinen minkkien ja supikoirien tehopyynti ja kurturuusujen poisto. Uusien vieraslajien seuranta ja tilanteeseen puuttuminen ajoissa	19	Haitallisen lajin poisto	Poistettavien yksilöiden määrä	Jatkuvaa
Kävijät ja käyttäjät ohjataan niin että maaston kulumista vähennetään.	18A-C	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)	2012
Virkistyskäytön ohjaaminen niin että luontoarvot ja arkeologiset kohteet säilyvät.	18A-C	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)	2012
Kulttuuriperintö- ja arkeologisten kohteiden inventointi ja hoito Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä. Kohteet ovat turvallisia ja edustavia esimerkkejä kulttuuriperinnöstä matkailu- ja virkistyskäytössä.	20	Inventointi: arkeologiset kohteet	Kulttuuriperintöinventointien lkm	2015
Gustavvärnin majakka ja muut rakennukset kunnostetaan kulttuuriperintöarvot huomioiden ja kohteita huolletaan säännöllisesti.	20	Rakennusperinnön kunnostaminen	Suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lkm)	2016
Hauensuolen ja muita hoitoa vaativien kulttuuriperintökohteita hoidetaan ja ne on suojeltu.	20	Arkeologisen kohteen hoito	Suojeltujen kohteiden lkm	2012
Erityisesti Hauensuolelle, Uddskatanille ja Gustavvärnille tehdään erillinen hoitosuunnitelma.	20	Arkeologisen kohteen hoito	Toimenpidesuunnitelmien lkm	2016
Natura 2000 –alueelle ei myönnetä rakennuslupia. Poikkeuksena yleisiä virkistyspalveluja, tutkimustarpeita tai alueen huollon kannalta tärkeitä rakennuksia.	18A-C	Lupien myöntäminen	Myönnettyjen lupien lkm	Jatkuvaa
Kävijämäärien mahdollinen lisääntyminen ei aiheuta haittaa tutkimus- ja seurantatoiminnalle	18A-C, 21B	Käytön ohjaaminen, käytön rajoittaminen		Jatkuvaa
Alueen saarten luontotyypit inventoidaan loppuun ja alueelle tehdään vedenalaisten luontotyyppien inventointi. Luontotyyppi- ja lajistoinventointeja täydennetään.	19	Vedenalainen/luontotyyppi/lajistoinventointi	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha), vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha), lajistokartoitusten määrä	2013 alkaen
Alueen sidosryhmien yhteistyö.	19	Edunvalvonta		Jatkuvaa

Luontotyyppien hoito siten, että ne säilyttävät luontaiset ominaispiirteensä	19	Luonnonhoito	Hoidon tilanne	2020
Selvitetään uhanalaisten lajien elinalueet ja hoidetaan ko. lajeille tärkeitä elinympäristöjä	19	Lajistoinventointi	Esiintymien lkm	2020
Mereen päässeen öljyn haittojen tehokas vähentäminen. Öljyntorjunnan kannalta kiireellisimpien kohteiden priorisointi ja öljyntorjuntasuunnitteluun liittyvä yhteistyö. Vaikutetaan öljyntorjuntasuunnitelmiin niin, että luonnonsuojelualueiden tärkeimmät osat otetaan huomioon niissä. Huomioidaan myös alueet, joilta öljy on hankalasti kerättävissä (merenrantaniityt, kivikkorannat, hiekkarannat).	19	Edunvalvonta		2013
Satamien liikenne ja varastoalueet eivät aiheuta uhkaa suunnittelualan luonnolle, kulttuuriperinnölle tai kävijöille.	19	Edunvalvonta		2014

28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatu tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.	
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus
Umpeenkasvaneiden elinympäristöjen tila parannetaan ja turvataan	Luonnonhoidon onnistuminen Suojeltavien lajien ja luontotyyppien esiintymien määrä	Laitumet ovat vuosittain hoidossa. Hoidossa olevan pinta-alan laajuus, hoidettujen luontotyyppien edustavuus sekä valittuihin luontotyypeihin sidoksissa olevien lajien tila alueella.
Vieraslajien aiheuttamien haittojen vähentäminen	Eriyislajien kannan muutos, vieraslajien esiintyminen.	Kurtturuusun esiintymien lukumäärä on vähentynyt. Minkin ja supikoiran pesimälinnustolle aiheutetut tappiot pysyvät alhaisena.
Maaston kulumisen estäminen ja vähentäminen	Polkujen ja kohteiden kulumista arvioidaan/luokitellaan	Laaditaan raportti nykytilanteesta ja ryhdytään toimenpiteisiin siellä missä tarvetta (polkujen parannus, uudelleen ohjaus).
Eläin- ja kasvilajien sekä luontotyyppien esiintymisalueet ja arkeologiset kohteet on turvattu.	Suojeltavien lajien esiintymien ja luontotyyppien määrä/yksilömäärät suojelualueilla Kiinteiden muinaisjäännösten lukumäärä ja kuntoarvio	Arvioidaan suojelu- ja hoitotoimien onnistumista ja vaikuttavuutta.
Alueen arkeologiset ja kulttuuriperintö kohteet tunnetaan, suojellaan ja ne ovat kävijöille turvallisia	Kiinteiden muinaisjäännösten lukumäärä ja kuntoarvio	Arvioidaan määrääjain rakennusperintökohteiden ja kiinteiden muinaisjäännösten kuntoa. Arvioinnista vastaavat Metsähallitus ja Museovirasto.
Alueen saaret ja rannat ovat rakentamattomia myös tulevaisuudessa	Voimassa oleva kaava/rakennusmääräys	Maakuntakaava ja hoito- ja käyttösuunnitelma turvaavat alueen luonnonsuojelu- ja virkistyskäyttöarvot myös tulevaisuudessa.
Uddskatanin puitteet tutkimukselle ja seurannalle säilyvät vähintään nykyisen kaltaisina.	Tutkimustahoilta saatu palaute	Tutkimustahoilta saatu palaute.

Merenkulku ja satamatoiminta sekä onnettomuusriskit on huomioitu Natura 2000 -alueiden suojelussa	Onnettomuustorjunnan kannalta keskeiset kohteet on tunnistettu ja priorisoitu.	Laaditaan luettelo arvokkaimmista kohteista (esim. linnusto) jotka vahingon sattuessa tulisi priorisoida.
Ylläpidetään riittävät tiedot suunnittelualueen luontotyypeistä ja lajeista.	Inventointien laajuus ja ajankohtaisuus	Luontotietoa päivitetään säännöllisin väliajoin.
Alueen suojelu- ja virkistyskäytön turvaaminen ja yhteensovittaminen.	Kävijöiden ja sidosryhmien tyytyväisyys	Arvioidaan matkailun ja virkistyskäytännön kehittämistoimia paikallisten toimijoiden ja käyttäjien näkökulmasta saadun palautteen perusteella. Palautteen kokoamiseksi voidaan tehdä kyselytutkimus. Alueen käyntimäärien seuranta ja kehitys.
Perinnemaisemien, dyynien eri sukkessiovaiheiden, merenrantaluontotyyppien ja jalopuu- sekä lehtometsien luontaisten ominaispiirteiden säilyminen	Luontotyyppien edustavuus ja pinta-alat	Arvioidaan luonnonhoidon onnistumista ja vaikuttavuutta seuraamalla hoidossa olevan pinta-alan laajuutta, hoitokohteiden luontotyyppien luonnontilaa ja edustavuutta sekä valittujen, luontotyyppisiin sidoksissa olevien lajien tilaa alueella
Uhanalaisen ja vaateliaan lajiston elinolosuhteiden paraneminen	Lajien esiintymät ja yksilömäärät	Arvioidaan lajiston tilaa ja suojelutoimien vaikutuksia niihin.
Lisätietoja		
Tutkimustoiminnan mittarina voidaan pitää tutkimustulosten näkyvyys, mm. julkaisujen lukumäärä.		

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
	Airaksinen, O. & Karttunen, K.	Natura 2000 -luontotyyppiopas	SYKE:n ympäristöopas 46 (2. korjattu painos)	2001
	Faunatica Oy	Hangon kantakaupungin yleiskaava-alueen ekologiset käytävät sekä lepakkoselvitys	Raportti	2011
	Ellermaa, M.	Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla	Tringa 4/2010: 141-174.	2010
	Hangon kaupunki & Uudenmaan lääninhallitus	Hangon Tulliniemen ja sitä ympäröivän suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma		1995
	Hauensuolityöryhmän muistio	Hangon Hauensuolen hoito- ja käyttösuunnitelman esiselvitys	Muistio	2004
	Helsingin kaupunki, kiinteistövirasto sekä maa- ja metsätalousosasto	Bengtsårin tammilehdon hoito- ja käyttösuunnitelma		1993
	Hiltunen, L.	Bengtsårin niittykasvillisuuden seuranta 1989-2000 sekä villiintyneen puutarhan kasvilajisto kesällä 2000	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita	2000
	Holmberg, R. & Valtonen, M.	Hangon merialueen ja Bengtsårin vesien yhteistarkkailun yhteenveto vuodelta 2011.	Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö 236/2012	2012
	Jansson, H.	Uddskatanin ja Tulliniemen luonnonsuojelualueiden kulttuuriperintöinventointi	Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut (raportti)	2010
	Joensuu, I. ym.	Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma	Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisu 1/2010	2010
	Kanerva, T.	Uddskatanin luonnonsuojelualueen niittyjen ja kotojen hoito-suunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B No 69	2003
	Kilpi, M.	Skärgårdsfågelfaunan i Hangö skärgård, Hangö Västra fjärd: en beskrivning och en skyddsplan	Käsikirjoitus	1995
	Kokko, R.	Hank – Hauensuolen muinaisjäännöksen suoja-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi 19.9.-21.9.2007.	Museovirasto	2007
	Lehikoinen, A., Below, A. & Wickman, M.	Tulliniemen luonnonsuojelualueen ja Russarön ympäristön saaristolinnusto vuonna 2005	Tringa 3/2006: 152-169.	2006
	Lehikoinen, A. ym.	Lintukantojen kehitys Hangon lintuaseman aineiston mukaan 1979-2007	Tringa 4/2008: 146-209.	2008
	Lundsten, K-E.	Valtakunnallisen yöperhosseurannan saaliit Tulliniemessä ja Uddskatanilla 1995-97.	SYKE (raportti)	1998
	Lundsten, K-E.	Uddskatanin yöperhosseurannan saaliit ja uhanalaiset lajit: Uddskatanin syöttirysät 2000 ja 2001, Uddskatanin lintuaseman valorysä 2001, merivartioaseman valorysä 2001	Metsähallitus (raportti)	2002

	Metsähallitus	Uddskatanin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallitus	1993
	Nikander, P.J.	Uddskatanin linnustaselvitys	Metsähallitus	1990
	Ojala, O.	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Natura 2000 -verkoston hoidon ja käytön yleissuunnitelma	Uudenmaan ympäristökeskus	2007
	Oksanen, T.	Hangon Tulliniemen kasvisto ja kasvillisuus	Kasvitieteen pro gradu -työ, Helsingin yliopisto	1978
	Salminen, M.	Hanko – Hauensuolen muinaisjäännöksen suoja-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi II	Meriarkeologian yksikkö, Museovirasto (raportti)	2008
	Salovaara, K.	Vaivaislepakko havaittu ensi kertaa Suomessa	Luonnontutkija 4/2001	2001
	Sana, E. (toim.)	Tulliniemi – luonto vastaan valtakoneisto	Tulliniemi-työryhmä	1993
	Sjöman, T.	Hoito- ja käyttösuunnitelma – Hangon kalastusalue	Suunnitelma, kalastusalue	2007
	Suonpää, A.	Hangon merialueen ja Bengtsårin vesien pohjaeläimistön tila vuosina 2007-2010.	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö r.y., julkaisu 224/2011	2011
	Tringa ry	Hangon lintuaseman kehittämissuunnitelma	Helsingin seudun lintutieteellisen yhdistyksen r.y.:n lintuasematoimikunta	2007
	Tringa ry	www.tringa.fi -internet sivut, jossa Hangon lintuasema ja mm. julkaisuluettelo (3.1.2012 102 julkaisua)		
	Tulliniemiryhmä	Ainutlaatuinen portti – Tulliniemiryhmän portti	Raportti	2005
	Tuunanen, P., Tarasti, M. & Rautainen, A. (toim.)	Jokamiehenoikeudet ja toimiminen toisen alueella	Suomen ympäristö 30	2012

LIITTEET

Liite 1. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta.

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Liite 5. Lausunntokooste

Liite 6. Kartta Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimistä

Liite 7. Sopimus Hangon Hauensuolen muinaisjäännösalueen suoja-alueen rajoista

Liite 8. Vesiväylät, suojelalueet ja muinaisjäännökset Tulliniemen linnustonsuojelualueella.

Liite 9. Päivitetty vyöhykealuejako

Liite 10. Vahvistuskirje

Liite 1. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot																						
Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitusaika	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsätalous ja ojitus	Maa-ainesten otto	Rakennusten, teiden rak.	Ennallistaminen ja I-hoito	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravaljakkoajelu	Koirien irtipito	Suun. ja muu kilpailu ja harj.	Maastotapahtumat, järj. leirit	Leirytyminen	Metsästys	Hirven ajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurak. rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto
YSA 010035	Tulliniemen luonnonsuojelu- alue	2240	1.4.- 20.6., 1.4.- 15.7., koko vuoden	660 ha	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
YSA 013509	Bengtsårin lehdon luonnon- suojelualue	17		0 ha	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
					☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pinta-ala yhteensä (ha)		2257 ha	Rajoi- tusala (ha)	660 ha																		
Lisätietoja																						

Tulliniemen luonnonsuojelualue on sekä Hangon kaupungin että Metsähallituksen omistuksessa. Uddskatanin luonnonsuojelualue on Metsähallituksen omistuksessa ja Bengtsårin lehto on Helsingin kaupungin omistuksessa. Alueiden rauhoitusmääräykset alla

"Tulliniemen luonnonsuojelualueella on noudatettava seuraavia rauhoitusmääräyksiä (Uudenmaan lääninhallitus päätös YMT 643/7.6.1990):

1. Tulliniemen luonnonsuojelualueella ei saa:

- rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä;
- kaivaa ojaa, ottaa maa-aineksia eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää;
- ottaa taikka vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia;
- tappaa, pyydystää tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärankaisia eläimiä;
- liikkua hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisilla rajoitusalueilla, leiriytyä tai tehdä avotulta.

Luonnonsuojelualueella on kielletty muutkin toimet, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eläin- ja kasvilajien säilymiseen.

2. Tulliniemen luonnonsuojelualueella saa:

- rakentaa alueen hoitoa, valvontaa ja tutkimusta sekä yleisön opastamista ja alueeseen tutustumista tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti;
- kalastaa ja metsästää käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti;
- käyttää alueella sijaitsevaa uimarantaa käyttö- ja hoitosuunnitelmassa tarkoitetulla tavalla;
- ryhtyä toimiin, jotka ovat tarpeen alueen keto- ja hietikkolajiston säilyttämiseksi sekä linnuston elinmahdollisuuksien turvaamiseksi;
- ryhtyä pelastuspalvelun ja palontorjunnan vaatimiin toimiin;
- käyttää ja pitää kunnossa rakennuksia ja rakennelmia, kulkuväyliä, kunnallisteknisiä verkostoja ja laitteita sekä puhelinlinjoja ja -laitteita niiden nykyisen luonteen mukaisesti;
- kartoittaa ja tehdä maanmittaustöitä.

3. Tulliniemen luonnonsuojelualueella saa lääninhallituksen (nyk. Uudenmaan ELY-keskuksen) luvalla:

- tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä ja vähäisessä määrin kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä;
- vähentää kasvi- tai eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi;
- tutkia aluetta geologisesti; sekä
- rakentaa ja pitää kunnossa merenkulun turvalaitteita sekä vesikulkuväylien liikennemerkkejä ja valo-opasteita.

4. Tulliniemen luonnonsuojelualueen hoitoa ja käyttöä varten on laadittava kaupungin hyväksymä ja lääninhallituksen vahvistama käyttö- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelmassa esitetään, missä osissa aluetta rajoitetaan liikkumista sekä käytön ja hoidon yksityiskohdat. Määräykset, joiden nojalla eräät toimet ja liikkuminen Tulliniemen luonnonsuojelualueella sallitaan, eivät perusta laajempaa oikeutta kuin asianmukaisella muuten on. Lääninhallitus voi sallia muitakin kuin edellä mainittuja toimia,

jotka ovat luonnonsuojelualueen suojelutavoitteiden mukaisia ja joita sen asianmukainen hoito ja käyttö edellyttävät. Tämä päätös kumoaa lääninhallituksen aikaisemmat luonnonsuojelulain nojalla antamat Tulliniemeä koskevat rauhoitusmääräykset Hangon kaupungin omistamien alueiden osalta.”

Tämän ja edellisen (1995) hoito- ja käyttösuunnitelman tarkennus leiriytymistä koskevaan kirjaukseen: leiriytyminen on sallittu lyhytaikaisesti (korkeintaan 3 vrk) saarilla, joilla ei ole liikkumisrajoituksia. Saarilla, joiden liikkumisrajoitus on 1.4.-20.6. saa leiriytyä liikkumisrajoituksen ulkopuolella lyhytaikaisesti (korkeintaan 3 vrk).

Asetus Uddskatanin luonnonsuojelualueesta 22.12.1989/1300

Ympäristöministerin esittelystä säädetään 23 päivänä helmikuuta 1923 annetun luonnonsuojelulain (71/23) 1 §:n 3 momentin sekä 2 §:n 2 momentin nojalla, niistä 1 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on 28 päivänä elokuuta 1981 annetussa laissa (594/81):

1 § Luonnonsuojelualueen perustamistarkoitus

Suomenlahden rannikon ja Salpausselkien yhdessä muovaaman luonnon sekä siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten ja luonnonharrastuksen edistämiseksi muodostetaan Hangon kaupunkiin valtion omistamille alueille luonnonsuojelulain (71/23) mukaiseksi erityiseksi suojelualueeksi Uddskatanin luonnonsuojelualue.

2 § Luonnonsuojelualueen rajaaminen

Uddskatanin luonnonsuojelualueen pinta-ala on noin 32 hehtaaria ja sen rajat on merkitty punaisella katkoviivalla tämän asetuksen liitteenä olevaan karttaan.

3 § Kiellot

Uddskatanin luonnonsuojelualueella ei saa:

- 1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä;
- 2) ojittaa, ottaa maa-aineksia eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää;
- 3) ottaa taikka vahingoittaa puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia;
- 4) tappaa, pyydystää tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangkaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä eikä pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä; eikä
- 5) liikkua, leiriytyä tai tehdä avotulta.

Luonnonsuojelualueella on kielletty muutkin toimet, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eläin- tai kasvilajien säilymiseen.

4 § Sallitut toimet

Uddskatanin luonnonsuojelualueella saa alueen perustamistarkoituksen mukaisesti:

- 1) rakentaa alueen hoitoa, valvontaa ja tutkimusta sekä yleisön opastamista ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja;
- 2) liikkua jalan, polkupyörällä ja hiihtäen sitä varten merkityillä poluilla sekä hiihtää muuallakin, kun jää peittää rantavedet;
- 3) ryhtyä toimiin, jotka ovat tarpeen alueen keto- ja hietikkolajiston säilyttämiseksi;
- 4) ryhtyä pelastuspalvelun ja palontorjunnan vaatimiin toimiin; sekä
- 5) kartoittaa ja tehdä maanmittaustöitä.

5 § Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

Uddskatanin luonnonsuojelualueella saa alueen perustamistarkoituksen mukaisesti metsähallituksen luvalla:

- 1) tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä ja vähäisessä määrin kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä;
- 2) vähentää kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi;
- 3) entistää ja pitää kunnossa rakennuksia ja rakennelmia sekä pitää kunnossa kulkuväyliä sekä sähkö- ja puhelinlinjoja ja -laitteita;
- 4) tutkia alueen geologiaa; sekä
- 5) rakentaa ja pitää kunnossa merenkulun turvalaitteita sekä vesikulkuväylien liikennemerkkejä ja valo-opasteita.

6 § Hoito- ja käyttösuunnitelma

Uddskatanin luonnonsuojelun alueen hoitoa ja käyttöä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma. Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

7 § Alueen liittäminen luonnonsuojelualueeseen

Jos luonnonsuojelualueeseen rajoittuva alue siirtyy valtion omistukseen, se voidaan liittää luonnonsuojelualueeseen ympäristöministeriön päätöksellä.

8 § Erityisiä säännöksiä

Säännökset, joiden nojalla eräät toimet Uddskatanin luonnonsuojelualueella sallitaan, eivät perusta laajempaa oikeutta kuin asianomaisella muuten on.

Ympäristöministeriö voi sallia muitakin kuin 4 ja 5 §:ssä mainittuja toimia, jotka ovat luonnonsuojelun alueen suojelutavoitteen mukaisia ja joita sen asianmukainen hoito tai käyttö edellyttää.

9 § Luonnonsuojelun alueen hallinta

Uddskatanin luonnonsuojelun aluetta hallitsee ja hoitaa metsähallitus.

10 § Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Tarkemmat määräykset tämän asetuksen täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa ympäristöministeriö.

Ohjeet Uddskatanin luonnonsuojelun alueen rajojen määrittämisestä antaa maanmittaushallitus.

11 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 1990.

Bengtsårin lehdot luonnonsuojelualueella on noudatettava seuraavia rauhoitusmääräyksiä (Uudenmaan ympäristökeskus, päätös 29.9.1995):

1. Alueella on kielletty:

- oijen kaivaminen, vesien perkaaminen, patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja niiden ainesten ottaminen;
- metsänhakkuu;
- muu kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen;
- metsästys, muu eläinten häiritseminen ja vahingoittaminen;
- rakennusten, laitteiden ja teiden rakentaminen;
- koirien ja kissojen irtipitäminen;
- tulenteko, telttailu ja muu leirielämä muualla kuin vahvistetussa hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitetuilla maastoon merkityillä leirialueilla;
- roskaaminen;
- suunnistus- sekä muut maastokilpailut ja -harjoitukset;
- samoin kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen;

2. Edellä olevien säännösten estämättä alueella on sallittua:

- olemassa olevien oijen kunnossapito;
- vahvistetussa hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitettujen leiripaikkojen kunnossapito ja huolto;

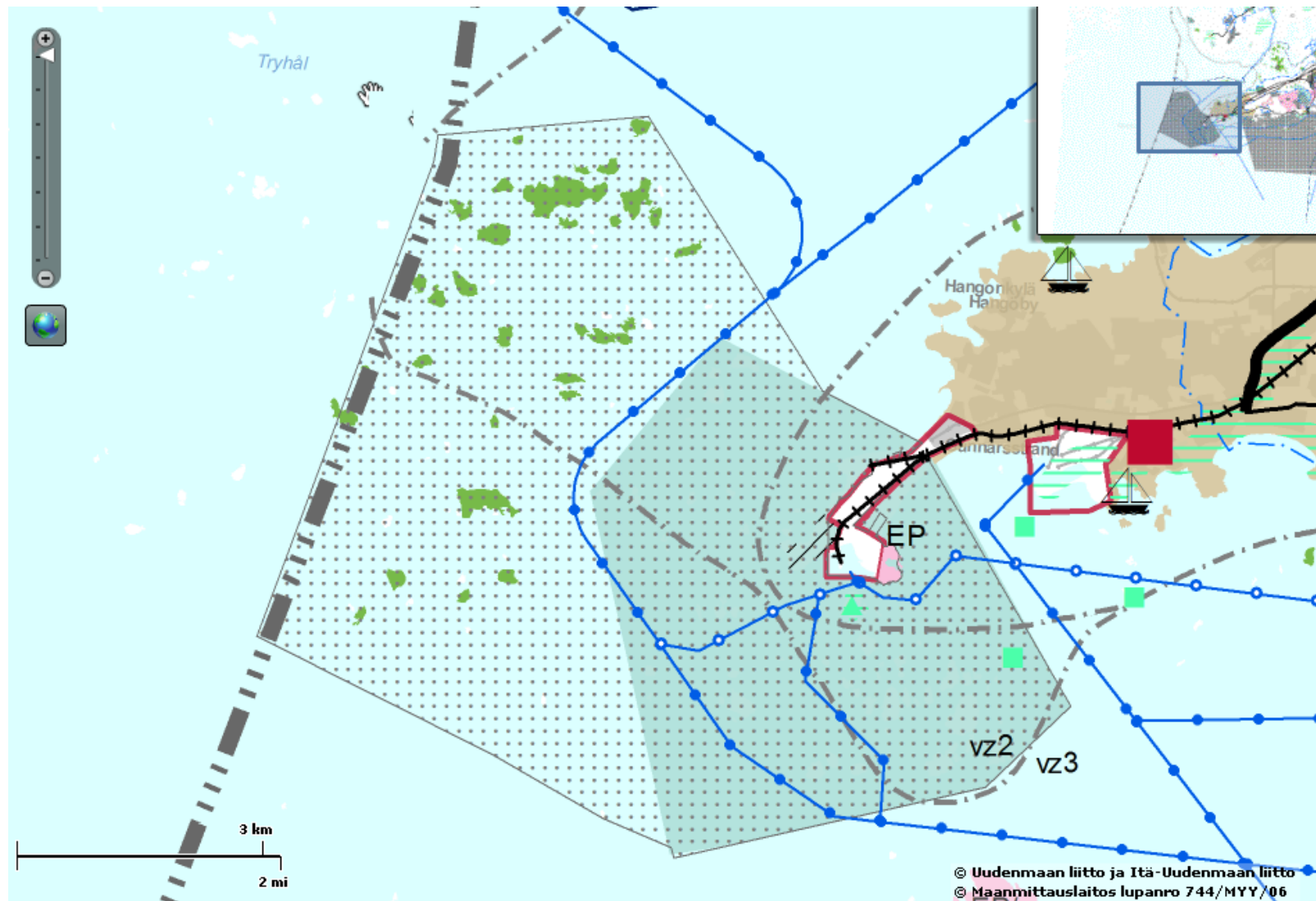
3. Aluetta ja sen metsää saadaan hoitaa ja käyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY-keskuksen) hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Uhanalaisia lajeja saadaan hoitaa luonnonsuojelulain tarkoittaman suojelusuunnitelman mukaan. Mikäli em. suunnitelmat ovat joiltain osin ristiriitaisia, noudatetaan suojelusuunnitelmaa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään metsien ja niittyjen hoitaminen, leiripaikkojen sijainti ja huolto, ulkoilureittien ja luontopolkujen ja opasrakenteiden rakentaminen. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on yhteen sovittaa luonnonsuojelullisesti arvokkaan lehdon suojelu ja hoito sekä alueelle vakiintunut leiritoiminta.

4. Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla poiketa, mikäli toimenpide on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltu.

Hakija veloitetaan merkitsemään rauhoitus maastoon Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY-keskuksen) hyväksymällä tavalla.

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Lomakepohjat Natura-aluekohtaisille luontotyyppi- ja lajistotiedoille.

Luontotyyppi-lomake täytetään erikseen kunkin suunnittelualueeseen kuuluvan Natura-alueen sekä tarvittaessa muiden merkittävien alueiden (esim. Metsähallituksen suojelun metsät, jotka eivät sisälly Natura-verkoston) osalta. Luontotyyppilomakkeen täyttöohjeet ovat samat kuin hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeella 6 A.

Natura 2000 -luontotyypit											
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu									
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetoa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten "tyypillisenä" luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkettyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.									
Alue		Tulliniemen linnustonsuojelualue									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹²							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1220	Kivikkorannat	3,9	0,5	1,1		1,3	0,2	0,4	0,3	1,1	
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot	45,9	14,1	25,8	3,1	5,2	4,1	10,8	3,7	4,1	3,3
1620	Ulkosaariston luodot ja saaret	16,2				2,5		9,7		4	
1630	Merenrantaniityt*	2,6	0,02	0,1		0,2	0,02	2		0,3	
1640	Itämeren hiekkarannat	1,4		0,7		0,7					
2110	Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	2,1		0,2		1,9					
2120	Liikkuvat rantakauradyynit	3,3				3,1		0,2			
2130	Kiinteät, ruohokasvillisuuden peittämät dyynit*	8,4				4,4		4			
2140	Variksenmarjadyynit*	1,1						1,1			
2180	Metsäiset dyynit	6,4				1,9		4,5			
4030	Kuivat nummet	0,1						0,1			
6210	Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeät orkidea-alueet)*	0,9				0,9					

¹² Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

6270	Runslajiset kuivat ja tuoreet niityt*	0,6				0,6					
6430	Kosteet suurruohoniityt	0,1				0,1					
7140	Vaihtumissuot ja rantasuot	0,2	0,04					0,1	0,04	0,1	
8220	Silikaattikalliot	37,7	0,2			3,3		25,7	0,2	8,7	
9050	Lehdot	5,1				4,1		0,6		0,4	
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	2,5								2,5	
91D0	Puustoiset suot*	0,3		0,1		0,1		0,1			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		138,8	14,9	28	3,1	30,3	4,3	59,3	4,2	21,2	3,3
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		4,8 %									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		341,5	Ei inventoidut alueet ovat vesialueet sekä maankäyttö- ja rakennuslailla toteutettava osa (Tullinien läntinen saaristo). Vedenalaisista luontotyypeistä alueella esiintyy vedenalaiset hiekkasärkät (1110) ja riutat (1170).								
Ei inventoitu		1944,2									
Kaikki kuviot yhteensä		2285,7									
Yhteenveto											
Mannerosalla sijaitsee tärkein erilaisten dyynityyppien ympäristö Uudellamaalla. Kaikki dyyni-luontotyypit on luokiteltu uhanalaisiksi (vaarantunut tai erittäin uhanalainen) ja niiden suurimmat uhat ovat mm. kuluminen, rakentaminen, vesien rehevöityminen, vieraslajit sekä umpeenkasvu. Saaristoalueet ovat melko tyypillistä ulkosaaristoa kallio- ja kivikkoluotoineen.											

Natura 2000 -luontotyypit											
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu									
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetoa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyyppin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.									
Alue		Bengtsårin lehto									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹³							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
1150	Rannikon laguunit	0,2						0,2			
1230	Kasvipeitteiset merenrantakalliot	0,01								0,01	
8220	Silikaattikalliot	0,78						0,52		0,26	
9010	Luonnonmetsät	0,22								0,22	
9020	Jalopuumetsät	4,8				3,14		0,31		1,35	
9050	Lehdot	5,36				1,23		2,95		1,18	
9190	Vanhat tammimetsät										
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		11,37				4,37		3,98		3,02	
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		67 %				25 %		23 %		18 %	
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		6,45									
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuviot yhteensä		17,82									
Yhteenveto											
Bengtsårin tammilehto edustaa hemiboreaalisia lehtoja ja jalopuumetsiä. Puustossa on mm. tammea, saarneaa ja vaahteraa. Vanhimmat tammet ovat 200–250-vuotiaita.											

13 Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyyppin I kanssa.

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Suunnittelualueen lajistotiedot. Luettelossa lajiryhmä: L=Linnut, M=Muuat selkärangaiset, S=Selkärangattomat, P=Putkilokasvit, I=Itiökasvit, Si=Sienet. Uhanalaisuus: E=Eri-tyisesti suojeltava, U=Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT=Silmälläpidettävä, RT=Alueellisesti uhanalainen. Direktiivi: Lu II=Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV=Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I=Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt.=Lintudirektiivin laji, muuttolintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja -kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta. Mikäli lähde ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalle Natura-alueelle sekä muille merkittävälle alueille (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Tulliniemen linnustonsuojelualue. Taulukossa asteriskilla (*) merkityjä lintu- ja nisäkäslajeja ei ole lueteltu Natura-tietolomakkeella. Alueella esiintyy uhanalaisia lajeja mm. seuraavista lajiryhmistä: perhoset, linnut ja putkilokasvit. Linnuista kirjoittaa yleistajuisesti ja kattavasti Lehikoinen ym. 2008, muista lajiryhmistä löytyy tietoa ja viitteitä mm. lähteestä Kanerva 2003. Lähteenä on käytetty myös Hertta-tietojärjestelmää.				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Valkoposkihanhi	<i>Branta leucopsis</i>		Li I	6 pesivää paria	Vuonna 2009 (Metsähallituksen ja Tringan las-kennat)
L	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I	Etenkin syysvaeltavia	Lehikoinen et al. 2008
L	Pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		Li I	Kevät ja syysmuutto, etenkin syksyllä.	Lehikoinen et al. 2008
L	Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutolla. 2-3 paria pesii.	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema
L	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		Li I	15 pesivää paria. Myös kevät- ja syysmuutolla.	Vuonna 2009 (Metsähallitus ja Tringa), Lehikoinen et al. 2008
L	Lapintiira	<i>Sterna paradisaea</i>		Li I	67 pesivää paria. Myös kevät- ja syysmuutolla.	Vuonna 2009 (Metsähallitus ja Tringa), Lehikoinen et al. 2008
L	Kirjokerttu	<i>Sylvia nisoria</i>	U	Li I	1 pari. Harvalukuinen muutto-kaudella.	Vuonna 2011 (Uddskatanin luonnonsuojelu-alue) (Hangon lintuasema), Lehikoinen et al. 2008
L	Uhanalainen laji		E	Li I		

L	Ristisorsa	<i>Tadorna tadorna</i>	U	Li muutt	1 pari. Myös muuttokaudella, etenkin keväällä.	Vuonna 2011, Hangon lintuasema, Lehikoinen et al. 2008
L	Pilkkasiipi	<i>Melanitta fusca</i>	NT	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Pesivänä harvinaistunut. Lehikoinen et al. 2008
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	NT	Li muutt	4 paria	Vuonna 2009 3 paria Tulliniemen saaristossa ja 2011 1 pari Uddskatanilla. Metsähallitus ja Tringa, Lehikoinen et al. 2008.
L	Karikukko	<i>Arenaria interpres</i>	U	Li muutt	2 paria	Vuonna 2009 (Metsähallitus ja Tringa)
L	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>		Li muutt	1 pari. Myös kevät- ja syysmuutto.	Vuonna 2009-2011 (Hangon lintuasema, Lehikoinen et al. 2008)
L	Tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Jouhisorsa	<i>Anas acuta</i>	U	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Lapasotka	<i>Aythya marila</i>	U	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto, esim. syysmuutto: 45-54 yks.	Lehikoinen et al. 2008, Ellermaa 2010
L	Etelänsuosirri	<i>Calidris alpina schinzii</i>	E	Li muutt		Ei havaintoja viime vuosilta kannan hävittyä pesivänä Suomenlahden pohjoisrannalta. Lehikoinen et al. 2008
L	Tundrakurmitsa	<i>Pluvialis squatarola</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Isosirri	<i>Calidris canutus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Pulmussirri	<i>Calidris alba</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Lapinsirri	<i>Calidris temminckii</i>	E	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Jänkäkurppa	<i>Lymnocyptes minimus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Mustapyrstökuiiri	<i>Limosa limosa</i>	E	Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Mustaviklo	<i>Tringa erythropus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Pikkulokki	<i>Hydrocoleus minutus</i>		Li muutt	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Ruokki	<i>Alca torda</i>		Li muutt	Lähinnä kesäkiertelijöitä	Lehikoinen et al. 2008
L	Käenpiika	<i>Jynx torquilla</i>	NT		1- 2 paria	Vuosi 2009-2011. Hangon lintuasema.

S	Uhanalainen laji		U			
S	Nummijuuriyökkönen	<i>Apamea anceps</i>	E			
S	Viheryökkönen	<i>Calamia tridens</i>	U			
S	Kallioiskätkökääriäinen	<i>Cochylidia heydeniana</i>	E			
S	Hopeajuovakoisa	<i>Catoptria fulgidella</i>	E			
S	Kohokkipussikoi	<i>Coleophora hackmani</i>	U			
S	Neidonkielikoi	<i>Cynaeda dentalis</i>	E			
S	Dyynisulkanen	<i>Merrifieldia tridactyla</i>	E			
S	Hietamittari	<i>Phiblapteryx virgata</i>	U			
S	Nunnakirjokoisa	<i>Pyrausta cingulatus</i>	E			
S	Lattamaayökkönen	<i>Spaelotis ravidata</i>	U			
S	Vihermittari	<i>Thalera fimbrialis</i>	U			
S	Harmokuismayökkönen	<i>Chloantha hyperici ssp. svendseni</i>	NT			
S	Mäkiokamittari	<i>Aplocera plagiata</i>	NT			
S	Tammilaahusyökkönen	<i>Nycteola revayana</i>	NT			
S	Hietahainäkoisa	<i>Pediasia contaminella</i>	NT			
S	Kalvaskoisa	<i>Sitochroa palealis</i>	NT			
S	Loistokaapuyökkönen	<i>Cucullia argentea</i>	E			
S	Etelänkuusiokirjokääriäinen	<i>Endothenia marginana ssp. marginana</i>	U			
S	Rantapikkumittari	<i>Eupithecia orphnata</i>	U			
S	Sumuvirnayökkönen	<i>Lygephila viciae</i>	U			
S	Lautajäärä	<i>Phymatodes testaceus</i>	E			
S	Pulskasantainen	<i>Aegialia arenaria</i>	U			
S	Päistärpistiäinen	<i>Aporinellus sexmaculatus</i>	U			
S	Hietikkolude	<i>Gonianotus marginepunctatus</i>	U			
S	Hietikonatalude	<i>Phimodera humeralis</i>	U			
S	Sinisiipisirkka	<i>Sphingonotus caeruleus</i>	U			
I	Etelänkynsisammal	<i>Dicranum tauricum</i>	NT			
VA	Uhanalainen laji		E			
VA	Lännenmaltsa	<i>Atriplex glabriuscula</i>	NT			

VA	Meriotakilokki	<i>Salsola kali</i>	U			
L	Kyhmyjoutsen*	<i>Cygnus olor</i>			Syysmuutto ja talvi: 100-240 yks.	Ellermaa 2010
L	Pikkujoutsen*	<i>Cygnus columbianus</i>		Li I	Harvalukuinen muuttoaikoina, lähinnä syksyisin	Lehikoinen et al. 2008
L	Laulujoutsen*	<i>Cygnus cygnus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Metsähanhi*	<i>Anser fabalis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto; sekä alalajeja taigametsä (<i>fabalis</i>)- että tundrametsähanhia (<i>rossicus</i>).	Lehikoinen et al. 2008
L	Heinätavi*	<i>Anas querquedula</i>	U		Harvalukuinen läpimuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Punasotka*	<i>Aythya ferina</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Tukkasotka*	<i>Aythya fuligula</i>	U		5 paria vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Haahka*	<i>Somateria mollissima</i>	NT		783 pesivää paria Tulliniemen saaristossa. Myös merkittävä muutto- ja levähdysalue. Esim. syysmuutolla 10000-18000 yks.	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008, Ellermaa 2010
L	Allihaahka*	<i>Polysticta stelleri</i>		Li I	Harvalukuinen muuttoaikoina, lähinnä keväällä.	Lehikoinen et al. 2008
L	Alli*	<i>Clangula hyemalis</i>			Syysmuutto: 6000-30000 yks.	Ellermaa 2010
L	Uivelo*	<i>Mergus albellus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Tukkakoskelo*	<i>Mergus serrator</i>	NT		1 pari vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008

L	Isokoskelo*	<i>Mergus merganser</i>	NT		2 paria vuonna 2009. Kevät- ja syysmuutto.	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Teeri*	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I	Harvalukuinen keväällä ja syksyllä	Lehikoinen et al. 2008
L	Kaakkuri*	<i>Gavia stellata</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kuikka*	<i>Gavi arctica</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Mustakurkku-uikku*	<i>Podiceps auritus</i>	U	Li I	Harvalukuinen läpimuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Merimetso*	<i>Phalacrocorax carbo</i>			Syysmuutto: >1000 yks.	Ellermaa 2010
L	Mehiläishaukka*	<i>Pernis apivorus</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Ruskosuohaukka*	<i>Circus aeruginosus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Sinisuohaukka*	<i>Circus cyaneus</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Hiiirihaukka*	<i>Buteo buteo</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Maakotka*	<i>Aquila chrysaetos</i>	E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kalasaäski*	<i>Pandion haliaetus</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Ampuhaukka*	<i>Falco columbarius</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Muuttohaukka*	<i>Falco peregrinus</i>	E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kurki*	<i>Grus grus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Meriharakka*	<i>Haematopus ostralegus</i>			Kevätmuutto: 80-110 yks	Ellermaa 2010
L	Tylli*	<i>Charadrius hiaticula</i>	NT		Noin 5 pesivää paria, kevät- ja syysmuutto	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Kapustarinta*	<i>Pluvialis apricaria</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Suokukko*	<i>Philomachus pugnax</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Punakuiri*	<i>Limosa lapponica</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008

L	Valkoviklo*	<i>Tringa nebularia</i>			Syysmuutto: 25-30 yks.	Ellermaa 2010
L	Liro*	<i>Tringa glareola</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Rantasipi*	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT		3 pesivää paria, kevät- ja syysmuutto	Metsähallitus ja Tringa 2009, Lehikoinen et al. 2008
L	Suosirri*	<i>Calidris alpina alpina</i>			Syysmuutto: 100-140 yks.	Ellermaa 2010
L	Vesipääsky*	<i>Phalaropus lobatus</i>	U	Li I	Harvalukuinen kevät- ja syysmuuttaja	Lehikoinen et al. 2008
L	Naurulokki*	<i>Larus ridibundus</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Selkälokki*	<i>Larus fuscus</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Räyskä*	<i>Sterna caspia</i>	NT, E	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Huuhkaja*	<i>Bubo bubo</i>	NT	Li I	Vähälukuinen lähinnä syksyllä	Lehikoinen et al. 2008
L	Varpuspöllö*	<i>Glaucidium passerinum</i>		Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Helmipöllö*	<i>Aegolius funereus</i>	NT	Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Suopöllö*	<i>Asia flammeus</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kehräjä*	<i>Caprimulgus europaeus</i>		Li I	Lähinnä syysmuutolla	Lehikoinen et al. 2008
L	Valkoselkätikka*	<i>Dendrocopos leucotos</i>	E	Li I	Syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Harmaapäätikka*	<i>Picus canus</i>		Li I	Lähinnä syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Pohjantikka*	<i>Picoides tridactylus</i>		Li I	Syysvaellusten yhteydessä	Lehikoinen et al. 2008
L	Kangaskiuru*	<i>Lullula arborea</i>		Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Törmäpääsky*	<i>Riparia riparia</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Niittykirvinen*	<i>Anthus pratensis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto. Noin 25 pesivää paria.	Lehikoinen et al. 2008, Metsähallitus ja Tringa 2009

L	Lapinkirvinen*	<i>Anthus cervinus</i>	U		Lähinnä syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Keltävästäräkki*	<i>Motacilla flava</i>	U		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Sinirinta*	<i>Luscinia svecica</i>	NT	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Kivitasku*	<i>Oenanthe oenanthe</i>	U		Kevät- ja syysmuutto. Noin 20-25 pesivää paria	Lehikoinen et al. 2008, Metsähallitus ja Tringa 2009
L	Sirittäjä*	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto, 1 pesivä pari	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema
L	Pikkusieppo*	<i>Ficedula parva</i>		Li I	Kevät- ja etenkin syysmuutto.	Lehikoinen et al. 2008
L	Viiksitimali*	<i>Panurus biarmicus</i>	NT		Syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Punavarpunen*	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto, 2-3 pesivää paria.	Lehikoinen et al. 2008, Hangon lintuasema
L	Pulmunen*	<i>Plectrophenax nivalis</i>	NT		Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Peltosirkku*	<i>Emberiza hortulana</i>	U	Li I	Kevät- ja syysmuutto	Lehikoinen et al. 2008
L	Pohjansirkku*	<i>Emberiza rustica</i>	U		Kevät- ja syysmuutto, taantunut voimakkaasti	Lehikoinen et al. 2008
M	Pohjanlepakko*	<i>Eptesicus nilssonii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Viiksi-/Isoviiksisiippa*	<i>Myotis mystacinus/brandtii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Vesisiippa*	<i>Myotis daubentonii</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Korvayökkö*	<i>Plectoyus auritus</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Pikkulepakko*	<i>Pipistrellus nathusii</i>	U	Lu IV		Salovaara 2001
M	Vaivaislepakko*	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		Lu IV		Salovaara 2001
M	Harmaahylje*	<i>Halichoerus grypus</i>		Lu II		

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalle Natura-alueelle sekä muille merkittävillä alueilla (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkoston) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Bengstärin lehto				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I		
L	Pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>	NT	Li I		
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>		Li muutt		

Liite 5. Lausuntokooste

Lausuntoja pyydettiin 23 sidosryhmältä ja tämän lisäksi suunnitelma oli julkisesti nähtävänä ja sitä sai kuka tahansa lausua. Seuraavat tahot toimittivat kirjalliset lausunnot hoito- ja käyttösuunnitelmasta: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Hangon kaupunki (kaupunginhallitus, jonka lausuntoon sisältyy lausunnot sataman johtokunnalta, kulttuuri- ja kansalaistoiminnan johtokunnalta sekä ympäristölautakunnalta), Helsingin kaupunki (kaupunginhallitus, jonka lausuntoon sisältyy lausunnot kiinteistölautekunnalta, nuorisosiainkeskukselta, ympäristölautakunnalta ja yleisten töiden lautakunnalta), Hangon kalastusalue, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa r.y., Hangöudds skärgårdsjaktförening r.f., Suomenlahden merivartiosto, Kari ja Mikko Koho, Liikennevirasto, Museovirasto, Suomenlahden meripuolustusalue, Hangon kaupungin matkailutoimisto ja Yrkeshögskolan Novia (13 lausuntoa). Alla lausuntojen keskeinen sisältö, Metsähallituksen kommentti sekä lausunnon aiheuttama muutos hoito- ja käyttösuunnitelamassa (HKS). Lausunnoissa tuotiin esille myös virheitä ja puutteita koskien joitakin suunnitelman yksityiskohtia (esim. viittaukset sivunumerointiin ja nimistöön jne). Näitä ei alla luetella mutta ne on otettu huomioon suunnitelman valmiissa versiossa.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
<p>Liikennevirasto: Vesiliikenne ja -väylät on tärkeä ottaa huomioon suunnitelmassa. Hangon satama on merkittävä ja tärkeä solmu-kohta Suomenlahden ja Saaristomeren alusliikenteelle.</p> <p>Kari ja Mikko Koho: Helsingin kaupunkia rohkaistaan laajentamaan suojelualuetta siten, että se käsittää Bengtsårin Helsingin kaupungin omistaman maa-alueen lukuun ottamatta leiritoiminnassa olevia alueita. Seuraavassa vaiheessa rohkaistaan saaren yksityisiä maanomistajia liittämään alueensa suojelualueeseen.</p> <p>Yrkeshögskolan Novia: Tulliniemen ja Uddskatanin saavutettavuuden parantaminen on hyvä ja kannatettava asia.</p> <p>Hangon kaupunki, kaupunginhallitus: Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden yhdistäminen olisi hallinnollisesti hyvä ratkaisu.</p> <p>Hangon kaupunki, sataman johtokunta: Satama on käynyt keskustelua ulkosataman väylän syventämisestä mikä johtuu laivojen yhä suuremmasta koosta. Tällainen projekti pitäisi olla mahdollista toteuttaa ilman että se olisi vahingollista luontoalueelle. Merenalaisen ympäristön inventointi suunnitellaan aloitettavaksi vuonna 2025. Hangon satama ehdottaa, että väylää koskeva toimenpide</p>	<p>HKS ei estä olemassa olevien virallisten laiva- ja veneväylien käyttöä ja ylläpitoa. Myös Tulliniemen (liite 1) ja Uddskatanin (asetus 1300/1989) suojelualuemääräykset mahdollistavat tämän. Vesiväylät on huomioitu myös Uudenmaan maakunta-kaavassa (liite 2). Väylien syventäminen ja ruoppaaminen edellyttävät ympäristölupaa ja Natura-arvion.</p> <p>Suojelualan laajentaminen on Helsingin kaupungin ja muiden maanomistajien asia eikä siihen tässä HKS:ssä oteta kantaa.</p> <p>Metsähallituksen hallinnoimien alueiden osalta tätä ehdoteetaan lomakkeella 24. Tämä selkeyttäisi alueiden hoito- ja käyttöasioita.</p> <p>Väylien mahdollinen syventäminen edellyttää luonnollisesti lupaprosessin, mm. YVA-menettelyn ja Natura-arvion sekä vedenalaisten muinaisjäännösten huomioonottamista. Vedenalaisia inventointeja tehtiin alueella jo vuonna 2012 ja mahdollisuuksien mukaan niitä pyritään jatkamaan lähivuosien aikana.</p>	<p>Lisäys lomakkeelle 23 ja 1. Vesiväylät liitteessä 9.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Aikataulumuutos lomakkeelle 28A. Lisäys lomakkeille 1 ja 23. Ks. myös liite 9.</p>

<p>Tullholmenin ja Tulliniemen välissä tarpeen mukaan tehtäisiin nopeammalla aikataululla.</p> <p>Hangon kaupunki, ympäristölautakunta: lautakunta toteaa, että HKS:n alue myös kuuluu Hangon kansalliseen kaupunkipuistoon ja että HKS tullaan liittämään osaksi kaupunkipuistolle laadittavaa HKS:ää.</p> <p>Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus: kaupunginhallitus katsoo, että HKS:ssä asetetut tavoitteet tukevat valtakunnallisesti arvokkaan tammivaltaisen lehtokokonaisuuden suojelemista. HKS:n sisältö vastaa Bengtsårin lehdon hoidolle asetettuja tavoitteita ja siinä esitetyt toimenpide-ehdotukset ovat perusteltuja ja toteutuskelpoisia.</p> <p>Bengtsårin lehdon hoidon ja käytön ohjaaminen vaatii jatkossa tarkempaa toimenpiteiden suunnittelua ylläpidon ja käytön ohjaukseksi. Kaupunginhallitus katsoo, että tästä tulee sopia Metsähallituksen, Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen kesken.</p> <p>Luonnonhoidon kertaluontoisiksi kustannuksiksi on arvioitu 21500 €, mutta ylläpidon jatkuvaluonteisista kustannuksista ei ole arvioitu. Nuorisoasiainkeskus on ilmoittanut, että sillä ei ole tarvetta rakentaa nykyiselle suojelualueelle uusia leiripaikkoja eikä laajentaa suojelualueella olevia toimintoja.</p>	<p>Toteutuksen yhteydessä Metsähallituksen asiantuntija-apu esim. luonnonhoitotöissä on käytettävissä.</p> <p>Ylläpitokustannuksia on vaikea arvioida mm. koska perinnetuotopien hoitoon ja laidunnukseen on mahdollista saada ympäristötukea. Lehtojen osalta jatkuvaa hoitoa ei välttämättä tarvita, vaan ylläpitohoito noin 10 vuoden välein riittää (esim. vesakoiden poisto). Kustannukseksi voi arvioida noin 6000€/kerta.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
NYKYTILAN KUVAUS		
<p>Liikennevirasto: liitekartat ovat valitettavan epätarkkoja ja niiden perusteella on vaikea saada tarkkaa käsitystä vesiväylien suhteesta. Suunnitelmaan tulisi sisällyttää kartta, johon on selkeästi merkitty suojelu- ja suoja-alueiden rajat, eri vesiväylät ja niiden syvyudet sekä kaupparenkulun väylien väyläalueet.</p> <p>Suomenlahden meripuolustusalue: 27.2.2012 päivätyn Russarön ampumatoiminnan ympäristömeluselvityksen mukaan raskaiden aseiden osalta ammuntopäivän aikainen A-keskiäänitaso hipoo suositusarvoa Hangon rantaviivalla. Laskennallinen melutaso ylittää suositusarvon 55dB merialueella, mutta on aivan sen tuntumassa rannalla. Pienikaliiberisten aseiden sekä ampumaratojen että taistelun- ja paukkupatruuna-ammuntojen melun keskiäänitaso laskentavyöhykkeet ovat alle suositusarvon lähimmissä kohteissa. Ampumatoiminnan ympäristömelu on huomioitava alueen käytön suunnittelussa.</p>	<p>Puolustusvoimien toiminta on turvattu mm. lainsäädännön kautta. Metsähallitus ei voi rajoittaa ihmisten liikkumista muutoin kuin luonnonsuojelullisin perustein. Mahdolliset meluun perustuvat rajoitukset ovat puolustusvoimien ratkaistavissa. Tietoliikenne- ja sähkökaapeleiden ylläpito ja uusiminen ovat mahdollisia. Ennen toimenpiteiden toteutusta puolustusvoimien toivotaan olevan yhteydessä maanomistajaan (Metsähallitus tai Hangon kaupunki).</p>	<p>Kartta keskeisistä vesiväylistä, suojelualueista ja muinaisjäänöksistä liisätty liitteeksi 9.</p> <p>Lisäys lomakkeelle 23.</p>

<p>Suunnittelualueella sijaitsee puolustushallinnon omistamia tietoliikenne- ja sähkökaapeleita. Näiden korjaaminen ja tarvittaessa uusiminen on oltava mahdollista kaikkina vuodenaikoina suunnitelmissa esitetyistä alueiden käyttörajoitteista huolimatta.</p> <p>Tringa r.y.: Natura-alueen edustavuustarkastelusta on jäänyt mainitsematta joitakin keskeisiä linnustoarvoja. Tulliniemen alue on 2000 –luvulla ollut Uudenmaan yksi kolmesta edustavimmasta kevätlevähdysalueesta meriharakalle (80-110 yks) ja syyslevähdysalue seuraaville: kyhmyjoutsen (100-240, myös talvi), lapasotka (45-54), haahka (10000-18000), alli (6000-30000), merimetso (>1000), suosirri100-140), valkoviklo (25-30). Katso Ellermaa 2010.</p> <p>Suunnittelualue on yksi Suomen keskeisin muuton pullonkaula-alue syksyisin maalinuille. Tämä ei juuri käy ilmi HKS:ssä ja sen toimintapidevalinnoissa.</p> <p>Virkistyskäyttö (lomakkeet 9A ja B): lintuaseman tilastojen mukaan Uddskatanilla vieraillee vuosittain 500-1000 kävijää, bussiretkiä järjestetään vuosittain toistakymmentä. Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus (lomake 9B): Hangon lintuaseman esittely ja ohjeistus (viite).</p> <p>Lomake 12: voisi kirjoittaa selkeämmin auki, että rajoitusten asettaminen Tulliniemen luonnonsuojelualueella on mahdollista sen perustamispäätöksessä viitattavan HKS:n perusteella.</p> <p>Mitkä ovat lähimmät pistekuormituslähteet ja mikä on niiden merkitys alueeseen? Minkä on pohjajeliöstön kunto?</p> <p>Hangon kaupungin matkailutoimisto: Hauensuolen ja Uddskatanin kävijöistä on matkailutoimiston tilastoja (lueteltu lausunnossa). Myös kaupungin esite ja internet-sivusto voidaan lisätä.</p>	<p>Tuoreita tietoja pistekuormituslähteistä ja vedenlaadusta löytyvät viitteestä Holmberg & Valtonen: 2012 ja pohjajeläimistä Suonpää 2011. Satamista peräisin oleva pistekuormitus arvioidaan satamien ympäristölupien yhteydessä.</p>	<p>Lisätty liitteeseen 4 ja lähdeluetteloon lomake 29.</p> <p>Lisätty lomakkeelle 10.</p> <p>Lisätään lomakkeelle 9A ja 9B.</p> <p>Täsmennys lomakkeelle 12.</p> <p>Lisäys lomakkeille 4 ja 29.</p> <p>Lisäys lomakkeelle 9A ja 9B.</p>
<p>UHKA-ANALYYSI</p>		
<p>Tringa r.y.: Rehevoityminen/umpeenkasvu: ruovikon jatkuvan leviämisen voisi mainita Gåsörsvikenin ja Uddfladanin osalta.</p>		<p>Lisätty lomakkeelle 14.</p>

<p>Veneily on keskeinen uhkatekijä saaristolintujen poikueille mutta myös aikuisille linnuille. Gåsörsuddenin, Gåsörsvikenin ja Uddfladan liikkumiskieltoalueiden laajentaminen on kannatettavaa.</p> <p>Uhka-analyyssissä voisi mainita potentiaalisia rakentamiseen liittyviä hankkeita (tuulivoima, mastot, laiturit jne) suunnittelualueen ulkopuolella.</p> <p>Museovirasto: Uhkiin voisi lisätä maininnan virkistysseudellusten yhteydessä tehtävistä alusten ankkuroinneista, jotka voivat vahingoittaa vedenalaisia muinaisjäänöksiä. Uhkana voi olla myös sukellustoiminnan yleinen kuluttava vaikutus vedenalaisiin muinaisjäänöksiin.</p>		<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Lisätty maininta lomakkeelle 14.</p> <p>Lisäys lomakkeelle 14.</p>
TAVOITTEENASETTELU		
<p>Liikennevirasto: esitetään että HKS:ään lisätään lause: "Hoito- ja käyttösuunnitelma ei estä tai vaikeuta nykyisten vesiväylien käyttöä, kunnossapitoa tai kehittämistä". Vastaava lause tulisi lisätä myös Hauensuolen suoja-alueopimukseen (liite 8).</p> <p>Museovirasto: esitetyt kulttuuriperinnön ja arkeologisten kohteiden inventoinnit sekä hoitotoimenpiteet ovat kannatettavia. Museovirasto voi ohjata ja avustaa toimenpiteiden toteutusta mutta se ei ole varsinainen vastuutaho. Lomakkeella 15 mainitaan virheellisesti Museovirasto Gustavsvärnin hoitosuunnitelman vastuutahona, mitä se ei voi olla.</p> <p>Hauensuolen suoja-alueopimus (liite 8 muokataan lausuntopalautteen jälkeen Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyönä.</p> <p>Hangon kalastusalue: Liikkumisrajoitukset (lomake 18C): nykyisin vesialueiden käyttöä ei ole rajoitettu. Lähellä rantoja liikkua hyvin hitaasti ei veneestä kalastaminen ja siihen liittyvä veneliikenne juuri millään tavalla häiritse lintujen pesintää tai poikueita. Esitämme että vesialueen liikkumiskielto poistetaan (vaaleanruskeat ja tummanruskeat alueet).</p> <p>Uddfladanin vesialueen ympärivuotista liikkumiskieltoa esitetään laajennettavan. Alueella on matalaa vettä ja kivinen pohja eikä siinä ole vilkasta tai peräaalloja aiheuttavaa vesiliikennettä. Alueella on runsas vesilinnusto, ja siitä päätellen voi arvioida, että alueella harjoitettu kalastus ei oleellisesti häiritse lintujen pesintää tai poikueita. Esitämme että HKS:ssä esitetty liikkumiskielto ja laajennus poistetaan.</p>	<p>Hauensuolen suoja-alueopimuksen osalta asia otetaan huomioon sopimuksen viimeistelyvaiheessa.</p> <p>Hoitosuunnitelman voi periaatteessa laatia useampi organisaatio tai taho. Tähän asti Museovirasto on pitkälle vastannut Gustavsvärnin asioista.</p> <p>Liikkumisrajoitus koskee vain maihinnousua rajoitusvyöhykkeiden 1.4.-20.6. ja 1.4.-31.7. sisällä. Poikkeuksena Uddfladanin vesialue, joka on tärkeä levähdysalue ja jossa liikkuminen rajoitettu 1.1.-31.12.</p> <p>Tulliniemen ja Uddskatanin edustat ovat varsin vilkkaassa käytössä, mm. virkistyskäytön ja laivaliikenteen takia. Rauhoittamalla Uddfladan-Gåsörsviken liikkumiselta turvataan vesilintupoikueiden ja muutolla levähtävien sekä sulkivien vesilintujen ruokailu- ja lepäilymahdollisuudet.</p>	<p>Lisäys lomakkeelle 23 ja 1.</p> <p>Muutettu kirjausta: "Museovirasto tai jokin muu taho" (lomake 15).</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Tarkennuslomakkeelle 18C ja kuvan 8 selitteeseen.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

<p>Tringa: Liikkumisrajoitusten voimassa pitäminen ja osittainen laajentaminen on kannatettavaa. Aikarajoitus 1.4.-20.6. ei ole riittävän pitkä vesilintupoikueiden suojelemiseksi ja voisi kestää 30.7. asti.</p> <p>Maihinnousukielto tulisi lisätä myös luodoille Högskär (v. 2012 35 haahkan pesää) ja Lilla Ankargrundet (v. 2012 38 haahkan pesää).</p> <p>Piilo-/ampumakojujen käytöstä ei ole mainintoja puolesta eikä vastaan. Tästä voisi olla yksilöity ohjeistus.</p> <p>Tringa vetoaa Metsähallitukseen neuvottelemaan Hangon kaupungin kanssa laillisesti sitovat maihinnousukielto 1.4.-31.7. Dödösren-Snappoppslandet-Stensjär sekä Långskär –luodoille.</p> <p>Yrkeshögskolan Novia: sukeltamisen salliminen alueella ei käy ilmi suunnitelmasta. Se olisi hyvä mainita sillä sukellusharrastus on alueella varsin suosittua.</p> <p>Kari ja Mikko Koho: lisätään kohta jonka mukaan Bengtsårin linnustoa suojataan vähentämällä alueen minkki- ja supikoirakantoja.</p> <p>Hangöudds Skärgårdsjaktförening r.f.: Laajojen vesialueiden liikkumiskielto ei ole perusteltu ja haittaavat virkistyskäyttöä ja koskee myös väylien käyttöä.</p> <p>Uddfladanin ympärivuotista liikkumiskieltoa vastustetaan, samoin sen laajentamista.</p> <p>Vastustetaan myös liikkumisrajoitusalueita, joissa rajoitus on 1.4.-31.7. ja 1.4.-20.6.</p> <p>Vastustetaan kahden erityisen luontoarvojen kohteita. Tämä johtaa helposti tulevaisuudessa vaatimuksiin rauhoittaa alueet kokonaan.</p>	<p>Kohteet joissa liikkuminen on rajoitettu 20.6. asti ovat tärkeitä haahkan pesimäsaaria. Virkistyskäyttö on mahdollista tämän jälkeen.</p> <p>Lilla Ankargrundet kuuluu Hauensuolen muinaisjäännösalueeseen, jossa maihinnousu saa tapahtua vain Hauensuolen laiturin kautta. Högskäriin ei tässä vaiheessa ehdoteta maihinnousukieltoa. Rajoituksia voidaan arvioida uudelleen mikäli luontoarvot niin edellyttävät.</p> <p>Alueella missä metsästys on sallittu noudatetaan metsästyslakia.</p> <p>Kyseessä on ensisijassa Hangon kaupungin asia.</p> <p>Sukellus on jokamiehen oikeus.</p> <p>Liikkumisrajoitus koskee vain maihinnousua rajoitusvyöhykkeiden 1.4.-20.6. ja 1.4.-31.7. sisällä. Poikkeuksena Uddfladanin vesialue joka on tärkeä levähdysalue, jossa liikkuminen rajoitettu 1.1.-31.12.</p> <p>Tulliniemen ja Uddskatanin edustat ovat varsin vilkkaassa käytössä, mm. virkistyskäytön ja laivaliikenteen takia. Rauhoittamalla Uddfladan-Gåsörsviken liikkumiselta turvataan vesilintupoikueiden ja muutolla levähtävien sekä sulkivien vesilintujen ruokailu- ja lepäilymahdollisuudet.</p> <p>Näissä kohteissa maihinnousukielto koskee vain maihinnousua.</p> <p>Luokittelulla pyritään nostamaan esille alueiden erityiset luontoarvot, näissä tapauksissa erityisesti pesimälinnusto.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 18C, 23 ja kuvan 8 selitteeseen</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Lisäys lomakkeelle 23.</p> <p>Lisäys lomakkeelle 19.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 18C ja kuvan 8 selitteeseen</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 18C ja kuvan 8 selitteeseen.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
--	--	--

<p>Hangon kaupungin matkailutoimisto: Tavoitteenasettelussa tulisi paremmin näkyä tavoite alueen avaamiseksi.</p> <p>Kehittämismahdollisuuksiin tulisi lisätä luontokeskuksen avaaminen joko alueella tai muualla Hankoon.</p> <p>Vision voisi muotoilla hieman eri tavalla: ”Kokonaisuus on houkutteleva ja ympäristöystävällinen matkailukohde, niin kotimaisille kuin ulkomaisillekin matkailijoille.”</p> <p>Ympärivuotinen liikkumiskieltoalueen laajennus Uddfladanilla on tärkeä niin melojille kuin kalastajillekin eikä tulisi laajentaa niin pitkälle länteen.</p> <p>Hangon kaupunki, kaupunginhallitus: Vesialueelle ja saariin on ehdotettu entisestään lisättäväksi liikkumis- ja mairinnousurajoituksia, mm. niemen pohjoispuolella oleva vesialue (Uddfladan). Kaupunki ei hyväksy kartalla 8 esitetyjä rauhoituksen lisäyksiä ja alueiden laajennuksia omilla vesialueillaan. Suojelun tason pitää perustua luonnonsuojelun rauhoituspäätöksiin.</p>	<p>Mahdolliset suojelutoimenpiteet ovat Hangon kaupungin päätettävissä.</p> <p>Maininta luontokeskuksesta lomakkeella 21B. Jatkosuunnittelu on Hangon kaupungin päätettävissä.</p> <p>Visio on alueen toimijoiden tahtotila, mutta se tarkentuu myöhemmin suunnitelmassa. Visioon on yritetty saada keskeiset suojele- ja muut näkökulmat niin Tulliniemen kuin Bengtsårinkin alueelta.</p> <p>Tulliniemen ja Uddskatanin edustat ovat varsin vilkkaassa käytössä, mm. virkistyskäytön ja laivaliikenteen takia. Rauhoittamalla Uddfladan-Gåsörsvikenin liikkumiselta turvataan vesilintupoikueiden ja muutolla levähtävien sekä sulkivien vesilintujen ruokailu- ja lepäilymahdollisuudet.</p> <p>Liikkumisrajoitus koskee vain mairinnousua rajoitusvyöhykkeiden 1.4.-20.6. ja 1.4.-31.7. sisällä. Poikkeuksena Uddfladanin-Gåsörsvikenin vesialue ja siihen kuuluvat luodot jossa liikkuminen on rajoitettu 1.1.-31.12. Tulliniemen ja Uddskatanin edustat ovat varsin vilkkaassa käytössä, mm. virkistyskäytön ja laivaliikenteen takia. Rauhoittamalla Uddfladan-Gåsörsvikenin liikkumiselta turvataan vesilintupoikueiden ja muutolla levähtävien sekä sulkivien vesilintujen ruokailu- ja lepäilymahdollisuudet.</p> <p>Rajoitusalueita on tarkasteltu tuoreiden linnustoselvitysten kannalta ja päädytty suunnitelmassa esitettyyn. Vesialueiden liikkumisrajoituksia ei esitetä kaupungin omistamille alueille. Uddfladanin-Gåsörsvikenin vesialue on kokonaisuudessaan Metsähallituksen hallinnassa.</p> <p>Tosiasiasuunnitelma ehdottaa mairinnousukiellon lakauttamista 11 luodolta, jossa se edellisen HKS:n (1995) jälkeen on ollut voimassa. Rajoitukset ovat luonnonsuojelullisesti perusteltuja ja edesauttavat suojelun ja käyttömuotojen yhteensovittamista.</p>	<p>Maininta lisätty lomakkeelle 16.</p> <p>Tarkennus kuvassa 10.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 18C ja kuvan 8 selitteeseen.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
---	---	--

<p>Hangon kaupunki, ympäristölautakunta: Tulliniemen linnuston-suojelualuetta koskevat rajoitukset tulisi nostaa suunnitelmassa selkeämmin esille kokoamalla ne yhteen esimerkiksi yhteen saman kappaleen alle.</p>	<p>Alueen ohjeista ja säännöistä voidaan koota erillinen esite tai vastaava, joka voidaan julkaista esim. internetissä. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset ovat liitteessä 1.</p>	<p>Uddskatanin luonnonsuojelualan rauhoitusmääräykset lisätty liitteeseen1.</p>
<p>TOTEUTUS</p>		
<p>Museovirasto: HKS:ssä ei vielä esitetä kulttuuriperintöön liittyviä hoitotoimenpiteitä. Kun yksityiskohtaiset toimenpidesuunnitelmat valmistuvat, tulee ne kiinteiden muinaisjäännösalueiden osalta lähettää Museovirastoon lausunnoille.</p> <p>Vedenalainen inventointi tulisi tehdä siten että tunnetut vedenalaiset muinaisjäännökset tarkistetaan ja mahdollisesti retkeilykäytössä olevat ja siksi tulevat alueet inventoidaan (esim. Ryssön itäosan luonnonsatama).</p> <p>Hauensuolen muinaisjäännösalueen osalta Museovirasto suosittelisi monitorointisuunnitelmaa, mikäli kävijämäärät lisääntyvät.</p> <p>HKS:ään ehdotetaan liitettäväksi kartta Tulliniemen linnustonsuojelualueella tällä hetkellä tunnetuista vedenalaisista muinaisjäännöksistä.</p> <p>Muinaismuisto sana ehdotetaan korvattavaksi sanalla muinaisjäännös. Lähdeluetteloon ehdotetaan lisättäväksi: Kokko, Rami 2007: Hanko. Hauensuolen muinaisjäännöksen suoja-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi 19.9.-21.9.2007. Museovirasto.</p> <p>Kari ja Mikko Koho: Tammien ja muiden jalojen lehtipuiden taimet suojataan eläintuhoilta. Mahdollisissa istutuksissa käytetään saarella kasvavista puista saatavia taimia.</p> <p>Suomenlahden meripuolustusalue: Gustavsvärnin muuntajan omistaa Senaattikiinteistöt, ei Puolustusvoimat.</p> <p>Suomenlahden merivartiosto: Lomakkeella 21B ehdotetaan Tulliniemen läpi kulkevaa polkua. Polkuyhteyden tarkemman suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä tulee huomioida merivartioaseman sijainti ja että aseman alueella on asiattomien oleskelu kielletty.</p> <p>Tringa r.y.: Gåsörsuddenin-Gåsörsvikenin laitumen ulottaminen aina länsirantaan asti olisi tärkeää. Alue on kasvamassa umpeen ja se lukeutuu Uudenmaan tärkeimpien kahlaajien levähdysalueisiin.</p>	<p>Metsähallitus toimittaa toimenpidesuunnitelmat lausunnoille Museovirastolle.</p> <p>Jos uusille kohteille ohjataan kävijöitä, alueen kulttuuriperintö pyritään turvaamaan.</p> <p>Puun taimien suojaamiskysymykset otetaan tarvittaessa huomioon toimenpiteiden toteutuksessa. Mahdollisissa istutuksissa käytetään paikallista kantaa olevia taimia.</p> <p>Virhe Metsähallituksen tiedoissa.</p> <p>Polkuyhteys ei saa haitata Tulliniemen toimintaa ja huomioidaan tarkemman suunnittelun yhteydessä.</p> <p>Laitumen laajentaminen olisi perusteltua. Ongelma on alueen aitaaminen turvallisesti (merenkäynti, jäät, eläinten karkaaminen). Laidun voidaan mahdollisesti hieman laajentaa erillisen arvioinnin perusteella.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Muinaisjäännösrekisterissä olevat vedenalaiset ja maanpäälliset kohteet lisätty liitteeseen 9.</p> <p>Lisäysehdotukset huomioitu.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan</p> <p>Muutos lomakkeelle 25.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

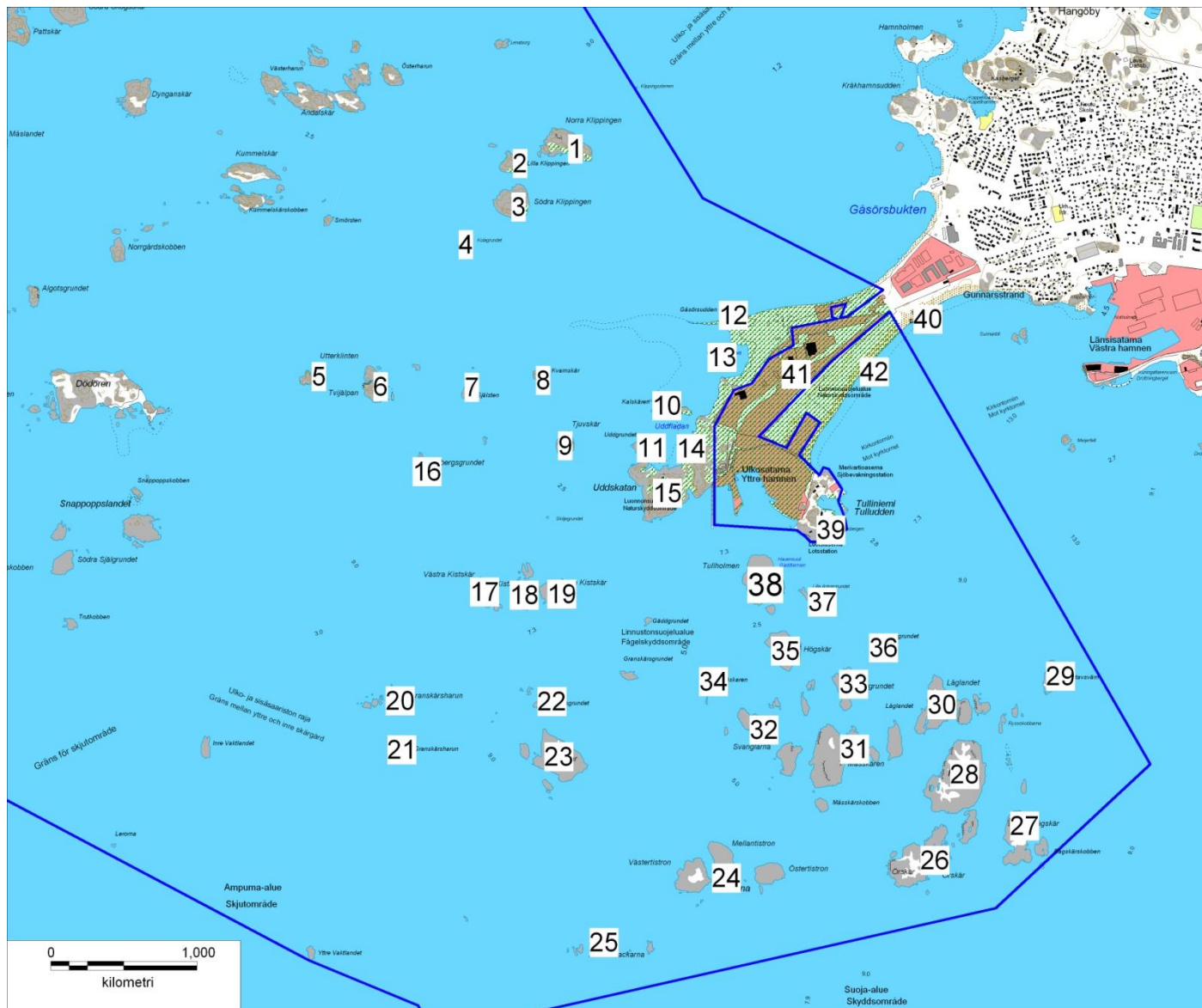
<p>Valvonta (lomake) osallistuu myös lintuaseman henkilökunta, sillä se sisältyy Metsähallituksen ja Tringan väliseen sopimukseen.</p> <p>Suunnitelmakauden loppuvaiheessa tarvittaisiin saaristolintujen luotojen umpeutumista ja raivaustarpeista luotokohtainen analyysi. Selvitys voisi toimia seuraavan suunnitelman yhtenä tausta-aineistona.</p> <p>Luonnonhoito (lomake 19) Bengtsårissa ei välttämättä tarvita kuusen poistoa lainkaan. Kuusella on positiivinen vaikutus lehtojen lajiston monimuotoisuudelle.</p> <p>Kulotusten käytöstä ei ole mainintoja, olisiko varteenotettava hoitokeino jollekin luontotyyppille?</p> <p>Virkistyskäyttö: : Kannatetaan suunnitelmassa esitettyjä Uddskatania koskevia ehdotuksia. Nykyinen tilanne vaatii roimaa parantamista. Alueelle tulisi heti rakentaa käymälä, joka palvelisi retkeilijöitä sillä lintuaseman käymälä ei sijaitse merkittyjen polkujen varrella. Myös yhden opastaulun, jossa Uddskatania esitellään, pystyttäminen olisi tärkeää.</p> <p>Alueelle tulisi heti rakentaa käymälä. Uddskatanin kärjessä on nyt lintuaseman oma kompostikäymälä, mutta se ei sijaitse nyt merkittyjen polkujen varrella eikä kapasiteetiltaan kestä retkeilijöiden käyttöä alueen ollessa suljettunakaan. Uusi käymälä esim. Lilla Munkhamn tai tästä pohjoiseen Uddfladan pohjoisrannan lähelle. Samaan kohtaan voisi sijoittaa pienen opastaulun 3 jossa esiteltäisiin Uddskatanin kärkeä. Vaihtoehtoinen paikka voisi olla sinisen pysäköintimerkin lähellä, jolloin huolto olisi helpompi toteuttaa.</p> <p>Esitetyt rajoitukset metsästykselle ja kalastukselle vaikuttavat olevan ajallisesti ja alueellisesti riittävässä tasapainossa suojelutavoitteiden kanssa.</p> <p>Lomake 23: Tringan ja Metsähallituksen välisessä sopimuksessa lukee, että Tringa saa pitää vakioituja verkkolinjoja auki.</p> <p>Lomake 24: Mikäli Metsähallituksen alueista perustetaan yksi suojelualuekiinteistö, tulisi suojelun alueen perustamisasetukseen tulla</p>	<p>Tehdään yhtä aikaa kun päivitetään kuviokohtaisia luontotietoja.</p> <p>Kuusikko estää jalojen lehtipuiden uusiutumista. Kuusettuminen on vakava uhka jalopuustoisten metsien ja lehtojen säilymiselle. Luonnonhoidossa ei ole tarkoitus poisteta kaikkia kuusia mutta niiden määrää vähennetään.</p> <p>Kulutus voi mahdollisesti tulla kyseeseen paahdeympäristöjen hoidossa. Sataman turvallisuuskysymysten takia polttohoidon järjestäminen Uddskatanilla tai Tulliniemellä on vaikea järjestää.</p> <p>Uddskatanin tilanne on Metsähallituksen tiedossa.</p> <p>Kävijämäärien kasvaessa käymälän tarve on korostunut. Metsähallitus pyrkii yhdessä kaupungin ja sataman kanssa löytämään ratkaisun asiaan.</p> <p>Tähän otetaan kantaa, kun mahdollisesti perustettavan uuden suojelualuekiinteistön rauhoitusmääräyksistä päätetään.</p>	<p>Lisätty lomakkeelle 24.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Lisäys tutkimustoiminnasta lomakkeelle 23.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
--	---	--

<p>maininta siitä, että liikkumis- ja virkistyskäyttörajoitukset ratkaistaan jatkossakin HKS:ssä.</p> <p>Yrkeshögskolan Novia: Opasviestintään voisi kiinnittää entistä enemmän huomiota, mm. kertomalla luontotyypeistä, luonnonhoidosta. Ympäristökasvatus voisi kattaa laajemmankin yleisön kuin lapset ja nuoret. Hangon lintuaseman informatiiviset internet-sivut voisi mainita HKS:ssä. Opasteet tulisi kotimaisten kielten lisäksi englanniksi sillä alueella liikkuu paljon ulkomaalaisia kävijöitä.</p> <p>Metsähallituksen alueiden yhdistäminen yhdeksi suojelualuekiinteistöksi olisi alueen hallintaa selkeyttävä toimenpide.</p> <p>Lomake 23: maa-ainesten ottokiello, voisi mainita, että koskee myös merenpohjaa.</p> <p>Hangon kaupungin matkailutoimisto: Aitauskysymyksessä tulee lisätä, että vapaasataman alue tulee myös aidata ja tämä tulee huomioida resursseissa.</p> <p>Hauensuolen puusilta Lilla Ankargrundetin ja Tullholmenin välillä on erityisen tärkeä säilyttää, etenkin kuin maihinnousu on mahdollista vain Tullholmenin kautta.</p> <p>Hangon kaupunki, kaupunginhallitus: Suunnitelmaluonnoksessa viitataan usein resurssien puutteeseen. Suunnitteluprosessilta puuttava pohja, mikäli ei löydetä taloudellisia tai muita resursseja alueiden hoitamiseksi ja kehittämiseksi.</p> <p>Tavoitteeksi kirjattu Tulliniemen alueen avaaminen on toivottava kehityssuunta, joka on myös vahvistettu kantakaupungin yleiskaavatyön yhteydessä. Tavoite on ollut kirjattuna myös vuoden 1995 hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä ns. Tulliniemityöryhmän raportissa.</p> <p>Tulliniemen maa-alue on kiinnostava luonto- ja linturetkelykohde. Alueella on myös historiallista merkitystä. Tulliniemen pohjoispuolelle entisen vankilan alueelle tulee kaupungin käsityksen mukaan rakentaa opastuskeskus, jossa luontoa, lintuja ja alueen historiaa voidaan esitellä kävijöille. Suunnitelman lomakkeella 21B Palveluvarustus mahdollistaa opastuskeskuksen suunnittelun ja rakentamisen, mutta oikeampaa olisi merkitä rakennuksen kohta liitteenä 10 olevaan karttaan.</p>	<p>Lausunto otetaan huomioon, kun opasviestintää suunnitellaan ja toteutetaan.</p> <p>Koskee myös vedenalaista soranottoa.</p> <p>Yleisellä tavalla huomioitu, mutta tarkentuu asian edetessä toteutussuunnitelmaan, kuten myös resursointikysymys.</p> <p>Alueen keskeiset nähtävyydet löytyvät Tullholmenilta. Silta jouduttiin turvallisuussyistä purkamaan syksyllä 2012. Jos rahoitus järjestyy, silta voidaan rakentaa uudelleen.</p> <p>Suunnitelman toteutus on luonnollisesti kiinni resursseista. Maininta olisi voitu olla myös mainitsematta suunnitelmassa, mutta selkeyden vuoksi se on nostettu esille. HKS ohjaa ja mahdollistaa mutta se ei takaa rahoituksen saamista.</p> <p>Luontokeskuksen mahdollisuus on mainittu lomakkeella 21B. Mikäli hanke etenee, luontokeskuksen tarvetta ja sijoituspaikkaa tulisi tarkastella laajemmin kuin pelkästään Tulliniemen osalta. Mm. kävijävirtojen läheisyys ja asiakaskunnan laajuus tulisi huomioida. Metsähallituksella ei nykytilanteessa ole mahdollisuuksia olla rahoittajana mukana kyseisessä hankkeessa.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 23.</p> <p>Tarkennus lomakkeelle 21B.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Maininta lisätty karttaan 10.</p>
--	---	---

<p>Suunnitelmassa ei ole lainkaan varauduttu Metsähallituksen tai Mu-seoviraston puolelta rahoittamaan palveluvarustuksen rakentamista muutoin kuin vähäiseltä osin valtion omistamilla alueilla. Alueen suojelutavoitteet ovat yhteiset ja kustannukset tulisi jakaa niin, ettei kaupungin maanomistus muodostu esteeksi saada Metsähallituksen rahoitusta hankkeille. On kohtuutonta edellyttää, että kaupunki rahoittaisi esim. Tulliniemen aidat, polkuverkoston tai entisen naisvan-kilan purkamisen. Gustavsvärnille ja Hauensuoleen suunnitellut toi-menpiteet tulisi asettaa suunnitelmassa aikaisemmiksi kuin vuodelle 2018. Sama koskee saarien luontotyyppien ja vedenalaisen luon-non inventointia (vuosi 2025).</p> <p>Hangon kaupunki, kulttuuri- ja kansalaistoiminnan johtokunta: Hauensuolen ankkuripaikka on kunnostuksen tarpeessa, koska ra-kenteet ovat huonossa kunnossa ja vaarallisia kävijöille. Tullisaaren ja Kobbenin välisen sillan purkaminen on erittäin huono ratkaisu sillä osa saarten noin 640 kaiverruksesta sijaitsee Kobbenilla.</p> <p>Kaupunki on osallistunut BACES-hankkeeseen (2010-2013) , jossa mm. Gunnarsöranan vetovoimaisuuden lisääminen sekä infotaulu- jen lisääminen Uddskatanille ja Hauensuolelle.</p> <p>Hangon kaupunki, ympäristölautakunta: Alustava suunnittelu Uddskatanin polkuasiassa on tarkoitus käynnistää vuonna 2012 BACES-hankkeen yhteydessä.</p>	<p>Metsähallitus on varautunut omien alueidensa kustannuksiin (suunnittelu ja toteutus, voi antaa suunnitteluapua myös kau-pungille). Ylläpitoa lukuun ottamatta nämä kuitenkin edellyttä-vät erillisrahoitusta. Yksi mahdollisuus on käynnistää yhtei-nen hanke kaupungin, Metsähallituksen ja mahdollisten mui-den toimijoiden kanssa alueen kehittämiseksi. Etenkin aidan rakentaminen on niin mittava toimenpide, että siinä tarvitaan usean tahon yhteisiä panostuksia. Gustavsvärnin ja Hauensuolen toimenpiteitä on aikaistettu vuodelle 2016 samoin ve-denalaisen luonnon inventointia joka osalla aluetta alkaa vuonna 2013. Kaupungin saarten luontotyyppi-inventointi saarilla, jotka eivät kuulu luonnonsuojelualueeseen, tulee so-pia erikseen.</p> <p>Alueen keskeiset nähtävyydet löytyvät Tullholmenilta. Silta jouduttiin turvallisuussyistä purkamaan syksyllä 2012. Jos ra-hoitus järjestyy, silta voidaan rakentaa uudelleen. Tullholmenin rakenteet pyritään ylläpitämään.</p>	<p>Toteutusaikatauluja muutettu lomak-keella 28A.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI</p>		
<p>Uudenmaan ELY-keskus: Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat perusteltuja ja ELY-keskus katsoo, että niiden toteuttamisella ei ole luonnonsuojelulain 65 § 1 momentissa tarkoitettuja heikentäviä vaikutuksia Tulliniemen linnustonsuojelualueen tai Bengtsårin leh-don Natura 2000 –alueiden valintaperusteena oleviin luonnonarvoi-hin.</p> <p>Tringa r.y.: Karikukko kuuluisi pesivien lajien listaan.</p>	<p>Karikukko on Natura tietokantalomakkeella mainittu ainoas-taan muuttavana lajina eikä ole perusteena pesimälajina. Alueen tuorein parimääräarvio on kuitenkin mainittu.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>SEURANTA</p>		
<p>Tringa: Suojelutavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta on ylimalkai-nen ja läpinäkymätön: miten ja missä yleisölle ja sidosryhmille tiedo-tetaan tuloksista? Esim. niittyjen osalta ei sisällä laadullisia</p>	<p>Metsähallitus noudattaa valtakunnallisia seurantapäätöksiä. Levähtävien lintujen laskenta tehdään, mikäli siihen on re-sursseja. Mielenkiintoisista tuloksista tiedotetaan suurelle</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

<p>kriteereitä, jotka kertoisivat hoidon menestyksestä. Linnuston seurannan osalta puuttuu aikataulutus ja levähtäjälaskennoista ei ole mitään mainintoja.</p> <p>Toimenpideohjelmasta puuttuu suunnitelma sovituista tai näköpiirissä olevista toteuttajista.</p> <p>Yrkeshögskolan Novia: tutkimus- ja seurantatoiminta voisi muotoilla uudestaan. Alueen tutkimustoiminnasta syntyvä indikaattori voisi olla tutkimustulosten näkyvyys (mm. julkaisujen lukumäärä).</p>	<p>yleisölle. Hoitoseuranta toteutetaan Metsähallituksen seurantajärjestelmän ohjeiden mukaan ja mahdollinen tarkempi seuranta resurssien sallimissa puitteissa. Hoitoseurannan yhteydessä arvioidaan, onko kyseisen elinympäristön kehitys oikeasuuntainen jne.</p> <p>Seurannasta vastaa pääasiassa Metsähallitus yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen ja Museoviraston kanssa. Suunnitelman toteuttajat on mainittu lomakkeen 26 alussa. Metsähallitus vastaa suunnittelemiensa valtion ja ysa-alueiden hoidon seurannasta.</p>	<p>Ei muutosta suunnitelmaan.</p> <p>Lisätty lomakkeen 28B loppuun.</p>
---	--	---

Liite 6. Kartta Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimistä

Tulliniemen ja Uddskatanin luonnonsuojelualueiden paikannimet

1. Norra Klippingen
2. Lilla Klippingen
3. Södra Klippingen
4. Kolagrundet
5. Utterklinten
6. Tvihålpan
7. Sjalsten
8. Kvarnskar
9. Tjuvskar
10. Kalskaren
11. Uttergrundet
12. Gäsörsudden
13. Gäsörsviken
14. Uddfladan
15. Uddskatan
16. Bobergsgrundet
17. Västra Kistskar
18. Kistskar
19. Östra Kistskar
20. Granskarsharun
21. Lilla Granskarsharun
22. Mäsgrundet
23. Granskar
24. Tistrona
25. Albertsklackarna
26. Örskar
27. Rågskar
28. Ryssön
29. Gustavsvärn
30. Lågländet
31. Mässkären
32. Svaglarna
33. Långgrundet
34. Fläskaren
35. Högskar
36. Ankargrundet
37. Lilla Ankargrundet
38. Tullholmen – Gäddtar-men/Hauensuoli
39. Tulludden/Tulliniemi
40. Simstrand/uimaranta
41. Hammoråde/satama-alue
42. Tulluddstranden

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Liite 7. Hauensuolen muinaisjäännösalueen sopimus

SOPIMUS HANGON HAUENSUOLEN MUINAISJÄÄNNÖSALUEEN SUOJA-ALUEEN RAJOISTA

Metsähallitus maanomistajana ja vesialueen omistajana ja Museovirasto suojeluviranomaisena sopivat muinaismuistolain 5 §:n nojalla Hangon edustalla sijaitsevan Hangon Hauensuolen (*r. Gäddtarmen*) muinaisjäännösalueen suoja-alueen rajoista oheisen karttaliitteen mukaisesti. Sopimuksen tavoitteena on edistää sekä kulttuuri- että luontoarvoja sisältävän ainutlaatuisen ja merkittävän alueen säilymistä ja tukea Metsähallituksen ja Museoviraston yhteistyötä ja tiedonvaihtoa alueen kehittämisessä, suojelussa ja seurannassa.

Sopimus koskee Hangon Tulliniemen edustan saaria Tullisaari (*Tullholmen*), Kobben, Lilla Ankargrundet sekä luotoa Tullisaaren ja Högskärin välissä, sekä näiden välistä ja niitä ympäröivää vesialuetta. Sopimusalueen kokonaispinta-ala on n. 22,5 ha, josta maata on 6,7 ha ja vesialuetta 15,8 ha.

Alueen muinaisjäännökset

Muinaisjäännösalueella on useita sekä saarissa että merenpohjassa olevia muinaisjäännöksiä. Tullisaaren ja Kobbenin välissä on Hauensuolen salmi, jonka mukaan muinaisjäännös, historiallisen ajan kalliohakkaukset, on saanut nimensä (muinaisjäännösrekisterikohde 78 01 0001). Tullholmenin ja Kobbenin saarilla on yli 600 kalliohakkausta, joista suurin osa on peräisin 1500–1600-luvuilta. Myös Lilla Ankargrundetin saarella on kalliohakkaus. Merialueelta tunnetaan viisi vedenalaista kohdetta: Hauensuolen salmi (vedenalaislöytöjen rekisterin kohde 2662), jonka pohjasta on tutkimuksissa löytynyt 1500-1800-luvuilta peräisin olevaa esineistöä, 1600-luvulla uponnut ns. kaapelihylky (rekisterikohde 1392), 1890-luvulla uponnut Lilla Ankargrundetin hylky (rekisterikohde 1400), 1700-luvun lopulla-1800-luvun alussa uponnut Högskärin hylky (rekisterikohde 1397) sekä toistaiseksi tarkemmin ajoittamaton Kobbenin hylky (rekisterikohde 2586), jonka kuitenkin voidaan olettaa uponneen yli 100 vuotta sitten. Lisäksi merialueelta on arkistotietoja vanhoista ankkurilöydöistä.

Suoja-alueen rajat

Muinaisjäännösten suoja-alueen rajojen sovitaan kulkevan siten, että sen rajapisteet ovat saaria ympäröiviä merenkulun linjaviittoja. Pohjoisin rajapiste on syväväyläreitin risteyskohta.

Suoja-alueen rajat ja rajapisteet on merkitty oheiseen karttaliitteeseen (pisteet 1–6 myötäpäivään):

1. Pohjoinen rajapiste on 7,3 m syväväylien risteys
2. Pohjoisviitta valotunnuksella Lilla Ankargrundetin pohjoispuolella, edellisestä n. 400 m SE
3. Vasen lateraalimerkki Lilla Ankargrundetin itäpään edustalla, edellisestä n. 150 m SSE
4. Högskärin pohjoispuolella 7,3 m syväväylän eteläpuolella oleva oikea lateraalimerkki, edellisestä n. 370 m SW
5. Tullisaaren lounaispuolella sijaitseva vasen lateraalimerkki, edellisestä n. 300 m WNW
6. Tullisaaren pohjoispään länsipuolella sijaitseva pohjoisviitta, edellisestä n. 380 m pohjoiseen ja n. 310 m syväväyläristeyksestä (pisteestä 1) lounaaseen

Suoja-alueen käyttöä koskevat rajoitukset ja ohjeet

Kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen on kielletty muinaismuistolain (295/63) 1 § 2 momentin nojalla.

Muinaismuistolain rauhoittamia hylkyjä saa sukeltaa katsomaan, mutta niihin kajoaminen ja niiden muuttaminen ja vahingoittaminen, mm. rakenneosien siirtely ja nostaminen, on kielletty.

Rantautuminen Tullisaarelle ja Kobbenille on sallittu ainoastaan Hauensuolen laiturin kautta.

Ankkurointi on kielletty suoja-alueella vedenalaisten muinaisjäännösten suojelemiseksi.

Tulenteko ja leiriytyminen ovat kiellettyjä koko alueella.

Kalastus sellaisilla välineillä, jotka muuttavat merenpohjaa, on kielletty suoja-alueella vedenalaisten muinaisjäännösten suojelemiseksi.

Suoja-alueen eteläosassa on rauhoitettu ns. Högskärin hylky, joka sijaitsee veneväylällä ja saattaa sijaintinsa vuoksi olla erityisellä tavalla uhattuna. Sopimuksen osapuolet edesauttavat yhdessä kohteen seurantaa ja muinaismuistolain mukaista suojelua.

Hoito- ja käyttösuunnitelmat

Kun alueella oleville muinaisjäännöksille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia, molempia sopijapuolia kuullaan. Suunnitelmat sisältävät tietoa muun muassa alueen käyttöä varten tarvittavista mahdollisista rakenteista, polkujen reitityksestä yleisön kulun ohjaamiseksi sekä laitureiden sijainneista.

Metsähallitus laatii hoito- ja käyttösuunnitelmaa Tulliniemen linnustonsuojelualue –nimiselle Natura 2000 –alueelle, johon myös Hauensuoli suoja-alueineen kuuluu. Suunnitelmassa sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, kulttuuriperinnön, virkistyskäytön ja muiden käyttömuotojen tavoitteet. Yleisötilaisuuksien, yhteistyöryhmien ja lausuntopyyntöjen kautta sidosryhmät osallistuvat hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaan. Hauensuolen suoja-aluosopimus osallistetaan hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Alueen muu suojelu

Suoja-alue on osa Tulliniemen luonnonsuojelualueetta. Maihinnousu ja liikkuminen eräillä saarilla luonnonsuojelualueella on rajoitettu lintujen pesimäaikana. Määräys ei kuitenkaan koske Tullisaarta ja Kobbenia.

Hauensuoli on esitetty UNESCO:n maailmanperintöluettelon aielistalle 1.2.2004. Maailmanperintökohteiden edellyttämän huomattavasti laajemman suoja-alueen ("Buffer zone") määrääminen edellyttää erillisiä neuvotteluja maanomistajien, Hangon kaupungin, Metsähallituksen ja Museoviraston kanssa. Laajemmasta suoja-alueesta sopiminen ei ole ristiriidassa varsinaisen Hauensuolen muinaisjäännösalueen suoja-alueen kanssa.

Hangon kaupungin kansallinen kaupunkipuisto kattaa Hauensuolen alueen kokonaisuudessaan. Kaupunkipuiston tavoitteet eivät ole ristiriidassa muinaisjäännösalueen kanssa, mutta toiminnassa tulee ottaa huomioon muinaisjäännösalueesta koskeva sopimus ja rajoitukset.

Sopimuksen voimassaolo ja muutokset sopimukseen

Tämä sopimus tulee voimaan, kun molemmat osapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Lisäykset ja muutokset tähän sopimukseen on tehtävä kirjallisesti ja molempien osapuolten on allekirjoitettava ne.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä xx.xx.xxx.

Metsähallituksen puolesta:

Aluejohtaja

Puistonjohtaja

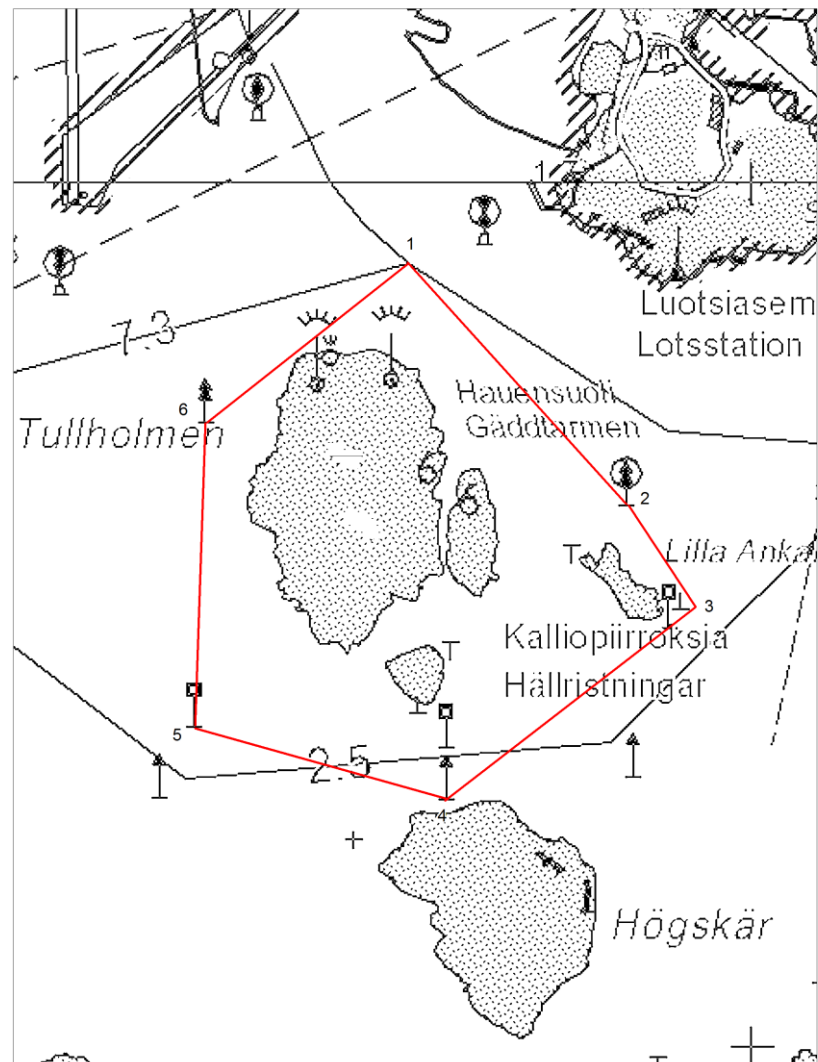
Museoviraston puolesta:

Osastonjohtaja

Yli-intendentti

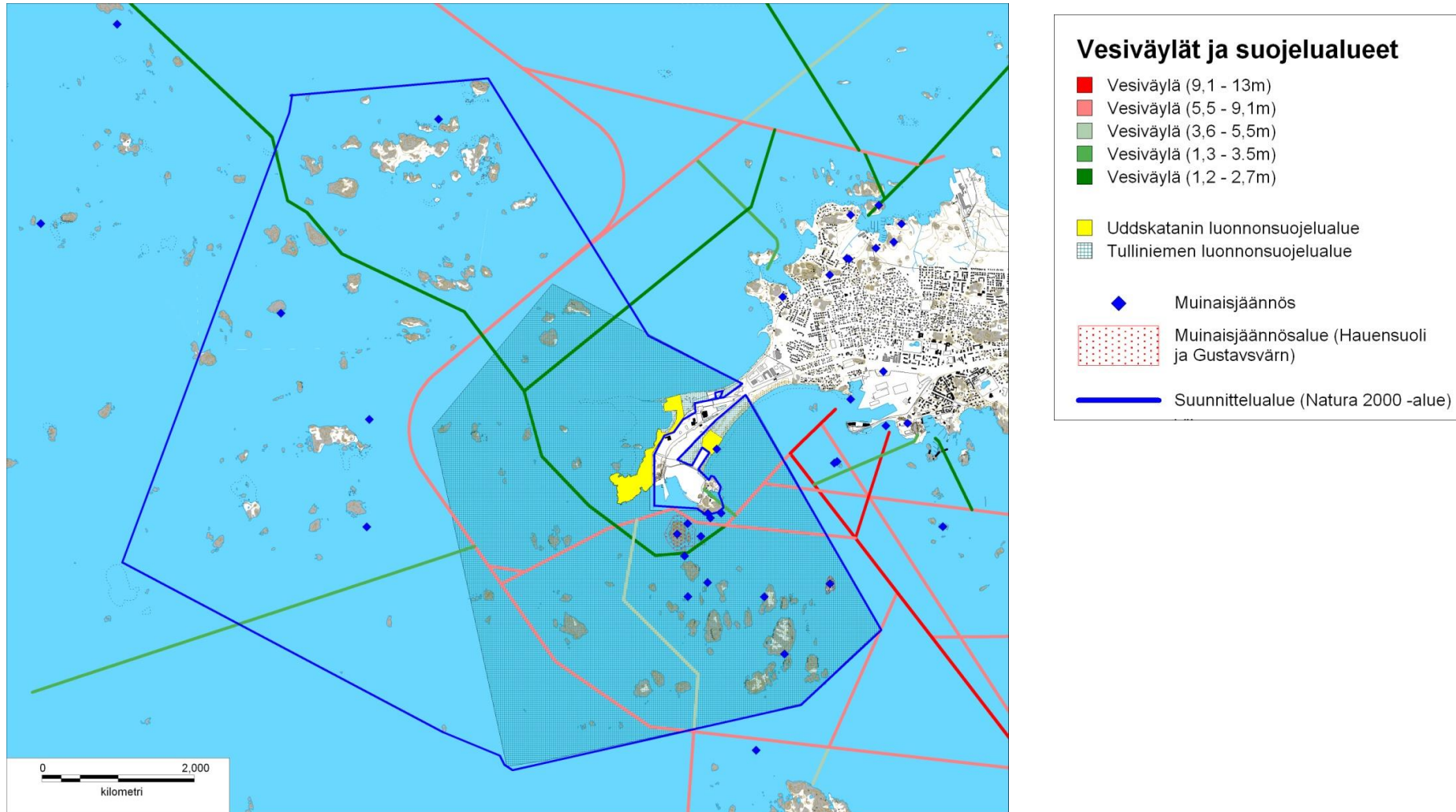
Liite 1/300/2007

Hangon Hauensuolen muinaisjäännösalueen rajaus

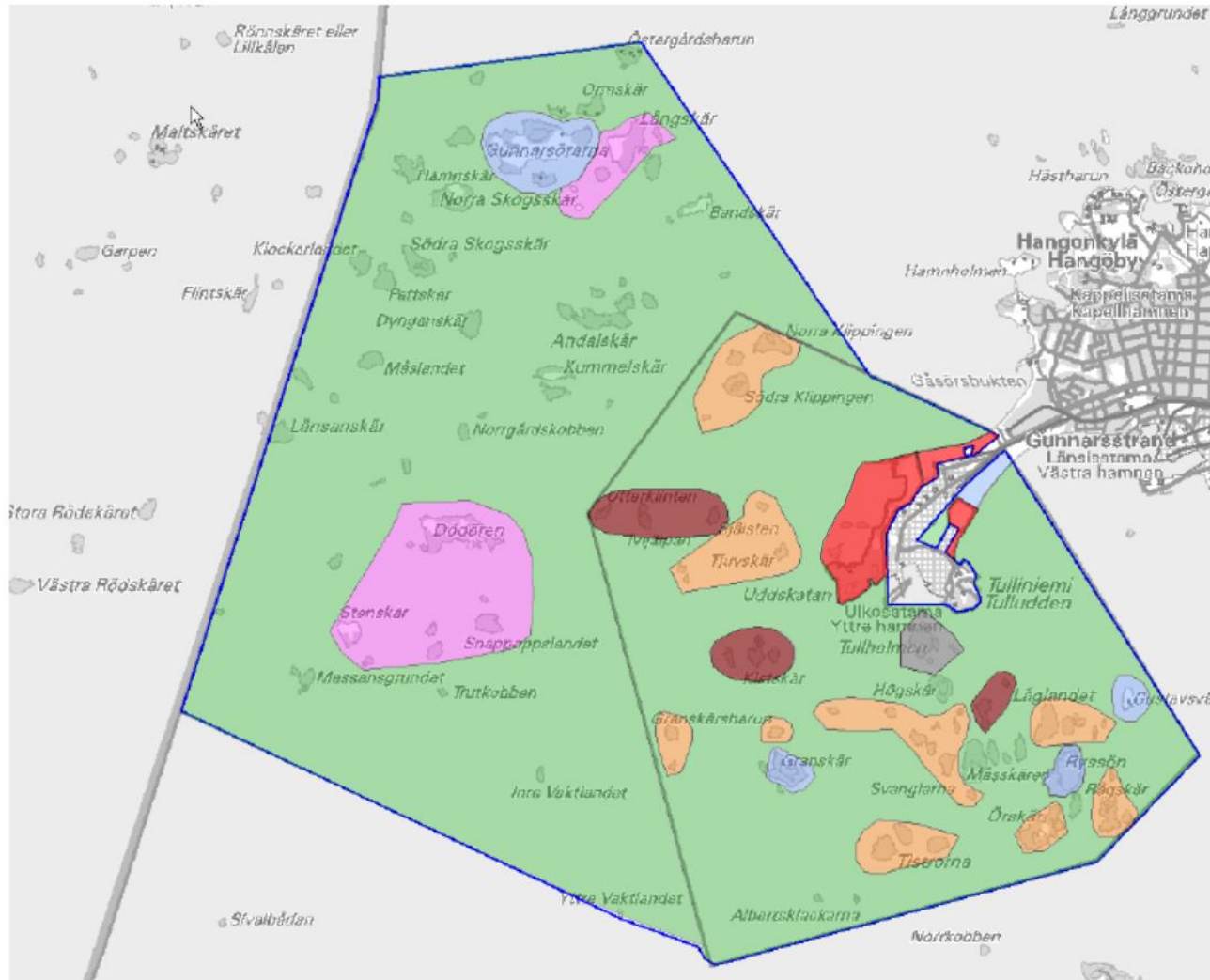

Liite 8. Veneväylät, suojelualueet ja muinaisjäännösrekisterissä olevat kohteet Tulliniemen linnustonsuojelualueella

© Metsähallitus 2012, © Suomen ympäristökeskus 2012, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/12, © Merenkululaitos, lupa nro 2517/721/2009.

Liite 9. Päivitetty vyöhykealuejako

Liite 10. Päivitetty vyöhykealuejako
 © Metsähallitus 2021, © Suomen ympäristökeskus 2021, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293,
 © Maanmittauslaitos 2021.

Vyöhykealuejako

- Liikkumiskielto 1.1.-31.12.
Liikkuminen sallittu vain poluilla.
Vesialueella vain jääpeitteisenä aikana.
- Maihinnouskielto 1.4.-31.7.
- Maihinnouskielto 1.4.-20.6.
- Muinaismuistoalue
Maihinnousu vain Hauensuolen laiturin kautta. Muuten vapaa liikkuminen.
- Erityisten luontoarvojen kohde.
Maihinnousua suositellaan vältettävänä 1.4.-31.7.
- Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke
- Syrjävyöhyke
- Suunnittelualue

28.8.2020

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

Viite Metsähallituksen kirje ympäristöministeriölle 1.6.2020

Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on laatinut luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:ssä tarkoitetun Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelman ja lähettänyt sen viitekohdassa mainitulla saatekirjeellä ympäristöministeriölle vahvistettavaksi.

2592 hehtaarin suunnittelualue kattaa Natura 2000 –verkoston Tulliniemen linnustonsuojelualueen (FI0100006 SAC/SPA) ja Bengtsårin lehdon (FI0100008 SAC). Suunnittelualueeseen sisältyvä asetuksella (1300/1989) perustettu Uddskatanin luonnonsuojelualue on laajuudeltaan 32 hehtaaria ja sijaitsee Hangon kaupungissa Hankoniemen mantereella.

Tulliniemen linnustonsuojelualueen ja Bengtsårin lehdon hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittävään tietoon ja osallisuuteen. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Hoito- ja käyttösuunnitelman tarkoitus on alueen luontoarvojen ja lajiston turvaaminen ja parantaminen. Metsähallitus on arvioinut, että suunnitelmalla ei siten olisi heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueiden valintaperusteena oleviin luontoarvoihin eikä suunnitelmasta ole ollut tarpeen tehdä Natura-vaikutusten arviointia (suunnitelman kohta V Ympäristövaikutusten arviointi). Ministeriö katsoo, että hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutuksia ao. Natura 2000 –alueisiin ei ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulaissa tarkoitetulla tavalla.

Metsähallituksen laatima hoito- ja käyttösuunnitelma täyttää tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Ympäristöministeriö vahvistaa suunnittelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman Uddskatanin luonnonsuojelualueen osalta. Lisäksi ministeriö suosittaa, että Uddskatanin pohjoispuoliselle vesialueelle osoitetun rajoitusvyöhykkeen liikkumisrajoitukset säilytettäisiin edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisina.

Ylijohtaja Tarja Haaranen

Ympäristöneuvos Jukka-Pekka Flander

Postiosoite
Postadress
Postal Address
YmpäristöministeriöKäyntiosoite
Besöksadress
OfficePuhelin
Telefon
TelephoneFaksi
Fax
Faxs-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internetPL 35
00023 ValtioneuvostoAleksanterinkatu 7
Helsinki0295 16001
+358 295 1600109 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo@ym.fi

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 234 Niemi, M., Rautiainen, M., Kilpeläinen, P. & Turtinen, E. 2021: Metsäpeuran rotupuhtaustyö ja sen kehittäminen 2017–2019. 38 s.
- No 235 Haapasalo, T. 2021: Tavoitteena kestävä virkistyskalastus – Oulanka-, Kitka- ja Kuusinkijoen kalastajakyselyn 2020 tuloksia. 54 s.
- No 236 Konu, H., Neuvonen, M., Mikkola, J., Kajala, L., Tapaninen, M. & Tyrväinen, L. 2021: Suomen kansallispuistojen virkistyskäyttö 2000–2019. 131 s.

Sarja B

- No 264 Malinen, M. 2021: Leivonmäen kansallispuiston kävijätutkimus 2021. 78 s.
- No 265 Martikainen, M. 2022: Hiidenportin, Hossan, Oulangan, Riisitunturin ja Syötteen kansallispuistojen kävijätutkimusten vertailu 2021. 41 s.
- No 266 Latja, P. 2022: Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2021. 111 s.

Sarja C

- No 170 Metsähallitus 2020: Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.
- No 171 Metsähallitus 2020: Mallan luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 111 s.
- No 172 Meahciráđđehus 2020: Mallá luonddumeahci dikšun- ja geavahanplána. 114 s.
- No 173 Metsähallitus 2020: Syötteen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 123 s.
- No 174 Meahciráđđehus 2021: Bulju meahcceguovllu Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 70 s.
- No 175 Metsähallitus 2021: Käsivarren erämaa-alueen ja Ánnjaloanjin suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 188 s.
- No 176 Mussaari, M. 2021: Luonnonhoidon kokonaissuunnitelma Saaristomeren luonnonsuojelualueille. 126 s.
- No 177 Meahciráđđehus 2021: Giehtaruohttasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-045-4 (pdf)